

T Årsredovisning 2015

Produktion: Tibro kommun

Layout och textbearbetning: Christina Froh

Fotografer: Jan-Erik Lindqvist/Fotogruppen, Viktoria Lundberg, Jacob Mako, Dan Carlsson, Johanna Lillerskog, Helene Axelsson, Maria Runbacken, Jan Östlind, Niclas Froh, Kristian Lagerström och Christina Froh

Tryck och repro: Rolf Tryckeri AB 2016

Innehållsförteckning

Inledning

Kommunalrådet har ordet	4
Bokslut 2015 i korthet	5
Organisation och politiskt styre.....	6
Målstyrningsmodell	7

Förvaltningsberättelse

Analyser

Omvärldsanalys	8
Ekonomisk analys och finansiella mål	9
Personalanalys	15

Mål- och kvalitetsuppföljning

Kommunfullmäktiges mål	18
Nämndernas mål	22

Verksamhetsberättelse

Kommunstyrelsen	30
Samhällsbyggnadsnämnden – skattefinansierad verksamhet	32
Barn- och utbildningsnämnden	34
Socialnämnden	38
Kultur- och fritidsnämnden	42
Kollektivtrafiknämnden	44
Byggnads- och trafiknämnden	45
Samhällsbyggnadsnämnden – Affärsverksamhet	46
Kommunala bolag – AB Tibrobyggen	48
Kommunala bolag – Tibro Elnät AB med koncern	49

Ekonomisk redovisning

Redovisningsprinciper	52
Resultaträkning	54
Balansräkning	55
Kassaflödesanalys	56
Noter	57
Driftredovisning	65
Finansiella nyckeltal fem år i sammandrag	66
Investeringsredovisning	68
Revisionsberättelse	70

Kommunalrådet har ordet

Ar 2015 upplevde vi den värsta flyktingkrisen sedan andra världskriget. Sverige, Europa och många länder i och runt krigszoner och oroshärdar har satts på svåra prov. Solidariteten inom EU har visat på svår splittring. Med ett delat och gemensamt ansvar inom Europa, skulle situationen för de människor som flyr från krig och ödeläggelse, kunna hanterats mycket bättre. Sverige tvingades till drastiska åtgärder för att minska vår andel av mottagandet av människor på flykt. Migrationsverket, länsstyrelserna, mottagande kommuner och stora delar av viktiga samhällsfunktioner var satta under stor press.

Tibro kommun tog under året emot 174 personer, fördelade på 100 vuxna och 74 barn. En hög siffra i förhållande till vår folkmängd. Kommunens befolkning ökade med 116 personer under 2015. Många av dem är nyanlända.

Att lyckas med integrationsarbetet är en långsiktig utmaning. Det handlar om att tillvarata de kompetenser och erfarenheter, som våra nya invånare har med sig. Utbildning, praktik, snabba vägar till jobb, validering, lärcenter-tanken med "en väg in" är några viktiga delar. Men det är lika viktigt att det civila samhället möter våra nya medborgare. Här gör kommunen, näringslivet, föreningar och många ideella krafter ett förtjänstfullt arbete. Vid ett möte i Inrediahuset under hösten, där projektet Kulturvän presenterades, samlades hela 120 personer. Projektets syfte är att skapa kontakter mellan nyanlända och mer etablerade Tibrobor.

Vi har ett strategiskt och gemensamt tänk kring integrationsfrågorna i vår kommun. I det arbetet är samverkan ett nyckelord. Alla förvaltningar har gjort ett utomordentligt bra arbete under året och Tibro kommun tar ett fortsatt stort ansvar i mottagandet av flyktingar.

Det finns en stor otålighet hos oss beslutsfattare och alla andra inblandade när det gäller att bygga bostäder, nytt äldreboende, ny förskola och modernisering av grundskolelokalerna. Viktiga åtgärder för att möta befolkningsutvecklingen och skapa bra förutsättningar för våra kärnverksamheter. Politiska beslut är fattade och 2016 påbörjas flera av nybyggnationerna.

Under året har passagen mellan Torggatan och Allétorget, ytterligare en del av centrummiljön, färdigställt. Rankåsområdet har förbättrats och korsningen mellan väg 49 och Skövdevägen har fått ett rejält ansiktslyft. Arbetet med Stadsparken fortskrider och ett arbete kring en förbättring av Mini-zoo har inletts. Biblioteksfilialen på Äldrecentrum invigdes och arbetet med utformningen av biblioteket till en attraktiv mötesplats påbörjades.

Ett stort antal lyckade evenemang har som vanligt genomförts under året. UPPÅNER-festival, ljusvandring, traktorpulling och julstämning för att nämna några. I Folkets park hölls en välbesökt och uppskattad näringslivsgala i november. Pelle Bäckrud, Prisma Tibro AB mottog förtjänstfullt priset som årets företagare. Inrediahuset är en mötesplats som sjuder av liv och rörelse. Under möbeldagarna visades den nya och spännande utställningen på plan 2. Möbler och inredning från ett 20-tal lokala företag i blandade inspirationsrum. Jag vill rikta ett stort tack till samtliga medarrangörer och aktörer på dessa och alla andra tillställningar som ägt rum under 2015. Tillsammans skapar vi stolthet och mer värde hos våra invånare samtidigt som vi lockar fler besökare.

Företagsbesök har hög prioritet för politiker och tjänstemän. Vårt näringsliv är viktigt för tillväxt och arbetstillfällen. Många företag har tagit rejäla kliv under året. SA Möblers lyckade Kinasatsning, MIO:s kraftiga tillväxttakt och Offeccts satsning på hållbarhet är några exempel. Det finns många fler exempel. Entreprenörsandan i Tibro är stark.

I 2015 års medborgarundersökning får våra kommunala verksamheter högre betyg än genomsnittet både i jämförelse med motsvarande kommuner och hela riket. Särskilt höga betyg får äldreomsorgen, våra fritids- och motionsanläggningar, gatuskötseln och vårt kommunala vatten. I samma undersökning framgår också att Tibroborna bedömer sina möjligheter till information, kontakt och påverkan avsevärt högre än jämförbara kommuner och riket.

Avslutningsvis vill jag framföra ett stort tack till alla förtroendevalda för ert engagemang i kommunfullmäktige, nämnder samt i våra bolag. Jag vill också rikta ett stort tack till alla anställda i kommunen och våra bolag. Det är ert gedigna och uppskattade arbete som i hög grad bidrar till att göra Tibro till en bra plats att leva och bo på.

Rolf Eriksson (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Bokslut 2015 i korthet

Tibro kommun

- Tibro kommuns resultat för 2015 uppgick till 22,5 mkr, vilket är en positiv budgetavvikelse på 13,5 mkr.
- Resultatet motsvarar 4,1 % av intäkterna från skatter och statsbidrag.
- En stor positiv budgetavvikelse för finansnettot är en förklaring till det goda resultatet 2015. En orsak till den positiva budgetavvikelsen på 10,3 mkr var att kommunen efter lång tids förvaltning valde att byta fond för utländska aktier. Detta utlöste en reavinst om 6,9 mkr.
- 2015 års nettoinvesteringar uppgick till 14,8 mkr. 2015 var ett år utan riktigt stora investeringar. Det största enskilda projektet var ombyggnaden av passagen från Torggatan till Allétorget till en kostnad av drygt 1,6 mkr.

- Kommunens befolkning har under 2015 ökat med 116 personer till 10 980 invånare. Grunden för detta är ett stort positivt flyttnetto, +204, gentemot utlandet.

Kommunala bolag

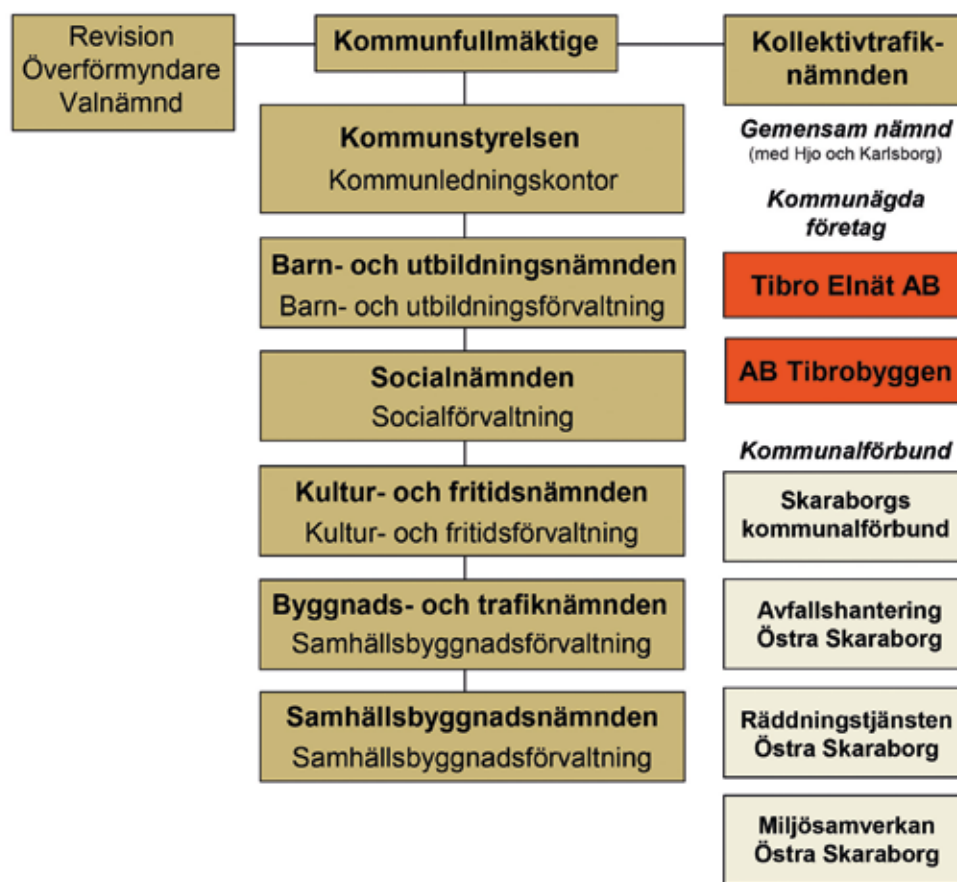
- De kommunala bolagen redovisar positiva resultat för 2015. Tibrobyggens resultat före skatt uppgick till 2,2 mkr och resultatet för Tibro Elnät med koncern blev 3,8 mkr före skatt.
- Tibrobyggen har under året beslutat om byggnationer i kvarteret Örnen. I kvarteret ska dels ett nytt äldreboende med 40 platser, som ska ersätta Fredsgatans äldreboende, uppföras, dels två punkthus med sammanlagt 38 lägenheter. Totalt investeringsbelopp är strax under 150 mkr och byggnationerna väntas stå klara för inflyttning kring årsskiftet 2017/2018.

Måluppfyllelse 2015

I årsredovisningen presenteras de förväntade resultaten av arbetet med samtliga prioriterade mål och måluppfyllelsen relateras sedan till dem. I tabellen nedan redovisas samtliga prioriterade mål för 2015 och hur väl de bedöms ha uppfyllts. En beskrivning av vad antalet kommunvapen står för finns på sidan 7 och utförliga beskrivningar av alla mål, förväntade resultat, strategier och måluppfyllelse presenteras på sidorna 18-29 i förvaltningsberättelsen.

Prioriterade mål	Måluppfyllelse
Kommunfullmäktige	
Stärka Tibro som en attraktiv kommun för invånare och besökare	☑☑☑
Bidra till ett kreativt och nyskapande näringsliv	☑☑☑
Kommunstyrelsen	
Kommunens personal ska genom ökad insikt känna ansvar för och delaktighet i Vision Tibro	☑☑
Utveckla och implementera den nya organisationen för integration samt ta fram en långsiktig strategi	☑☑☑☑
Samhällsbyggnadsnämnden	
Tydligare kommunicerad och bättre uppföljning av projekten i 2015 års investeringsbudget	☑☑☑
Barn- och utbildningsnämnden	
Öka insatser för barn och elever i tidiga åldrar	☑☑
Ökad måluppfyllelse vid Fågelviksgymnasiet	☑☑
Öka barns och elevers inflytande och påverkan över sin utveckling	☑☑
Socialnämnden	
Ökad kvalitet på vården för de demenssjuka i Tibro och deras anhöriga genom ett större individuellt brukarfokus	☑☑
De barn och ungdomar som får stöd från socialtjänsten ska uppleva bättre livskvalitet	☑☑
Kultur- och fritidsnämnden	
En rik fritid för alla	☑☑☑
Tydlig profil för sportparksområdet	☑☑
Satsning och profilering på arrangemang, festivaler, tävlingar och liknande	☑☑☑
Utveckla ung kultur i Tibro	☑☑☑
Kollektivtrafknämnden	
Ökad kunskap om kollektiva resmöjligheter	☑☑☑☑
Byggnads- och trafknämnden	
Främja god bebyggd miljö och ge snabb service till medborgare och andra aktörer inom plan- och byggverksamheten	☑☑☑

Organisation och politiskt styre

Tibro kommuns organisation består av kommunstyrelsen, fem egna facknämnder samt en kollektivtrafiknämnd, som är gemensam med grannkommunerna Hjo och Karlsborg. Kommunen har två helägda bolag samt deltar i fyra kommunalförbund.

Tibro kommun bedriver verksamhet inom många områden och i olika driftsformer. Verksamheten leds av kommunfullmäktige, dess verkställande organ kommunstyrelsen, fem nämnder och bolagens styrelser. Verksamheten bedrivs i traditionell förvaltning, i aktiebolag, i en gemensam nämnd och i kommunalförbund.

Varje nämnd verkställer kommunfullmäktiges beslut. I de helägda kommunala aktiebolagen tillsätter kommunfullmäktige styrelse och respektive styrelse utser verkställande direktör. I de aktiebolag där kommunen inte har ägandemajoritet har kommunen representanter i styrelsen, vilka väljs av kommunfullmäktige.

Fördelning av mandat i KF och KS

Parti	KF	KS
Socialdemokraterna	14	5
Folkpartiet	5	2
Moderaterna	4	1
Sverigedemokraterna	4	1
Centerpartiet	3	1
Kristdemokraterna	3	1
Miljöpartiet	1	0
Vänsterpartiet	1	0

Ledamöter i kommunfullmäktige 2015

Socialdemokraterna: Rolf Eriksson, Anne-Marie Wahlström, Per Gren, Camilla Gustafsson, Jan Holm, Amèle Jaiem, Daniel Blomqvist, Gunnel Johansson, Hans Dahm, Susanne Johansson, Thomas Carlsson, Annica Eriksson, Jan Hanna och Laila Neck

Folkpartiet: Claes Jägevall, Alda Danial, Torbjörn Andersson, Ann Ohlsson och Inge Fransson

Moderaterna: PeO Andersson, Ove Emanuelsson, Kenth Wengholm och Per-Olof Qvick

Sverigedemokraterna: Stefan Eriksson och Åse Nicklasson

Kristdemokraterna: Peter Eclund, Maria Maric och Stefan Larsson

Centerpartiet: Anna-Karin Johansson, Bengt Andersson och Stefan Gradh

Miljöpartiet: Erik Lundgren **Vänsterpartiet:** Cecilia Welleman

Politiskt obundna (tidigare Sverigedemokraterna): Ulrika Josefsson och Inge Ekström

Ledamöter i kommunstyrelsen 2015

Socialdemokraterna: Rolf Eriksson, Daniel Blomqvist, Amèle Jaiem, Jan Hanna och Hans Dahm

Folkpartiet: Alda Danial och Andreas Dahlborg

Moderaterna: Ove Emanuelsson

Sverigedemokraterna: Åse Nicklasson

Centerpartiet: Anna-Karin Johansson

Kristdemokraterna: Maria Maric

Målstyrningsmodell

Tibro kommun har en målstyrningsmodell som utgår från den vision som kommunen antog i samverkan med Tibros förenings- och näringsliv 2005. Styrande för målstyrningen i kommunen är också den boendestrategi och den näringslivsstrategi, som utvecklades med visionen som grund och fastställdes av kommunfullmäktige 2006.

Av visions- och strategidokumenterna framgår att alla som bor och verkar i Tibro tillsammans ska sträva efter att utveckla Tibro till:

- En boplatz som lockar och inspirerar.
- En mötesplats för allas intressen.
- En innovativ mötesplats för världens inredare.

Kommunövergripande mål, nämndsmål och verksamhetsmål

Kommunfullmäktige antar årligen ett antal prioriterade mål, som ska vara vägledande för kommunens arbete det kommande året. För varje mål har fullmäktige fastställt ett antal strategier, som övergripande beskriver hur kommunen ska agera för att förverkliga målet samt ett antal förväntade resultat.

Nämnder, styrelser och verksamheter fastställer både egna prioriterade mål samt vilka åtgärder som ska vidtas för att de ska bidra till att kommunfullmäktiges mål förverkligas.

I kommunens årsredovisning redovisar kommunledning, nämnder och styrelser årligen måluppfyllelsen för de prioriterade målen.

Följande begrepp används i målstyrningsmodellen:

- **Mål** Prioriterade mål som det är särskilt fokus på.
- **Förväntat resultat** En beskrivning av hur vi mäter måluppfyllelsen.
- **Strategi** En beskrivning av de huvudsakliga tillvägagångssätt, som valts för att uppnå målet.
- **Måluppfyllelse** En redovisning av hur de prioriterade målen uppnåtts.

Utvärdering

Redovisningen av kommunstyrelsens och nämndernas verksamheter i årsredovisningen utgår från de mål och strategier som kommunfullmäktige antagit. Måluppfyllelsen för varje mål bedöms i en skala från ett till fyra. Värderingen redovisas med olika antal av Tibros kommunvapen. Ju fler kommunvapen desto bättre har verksamheten uppnått sina mål.

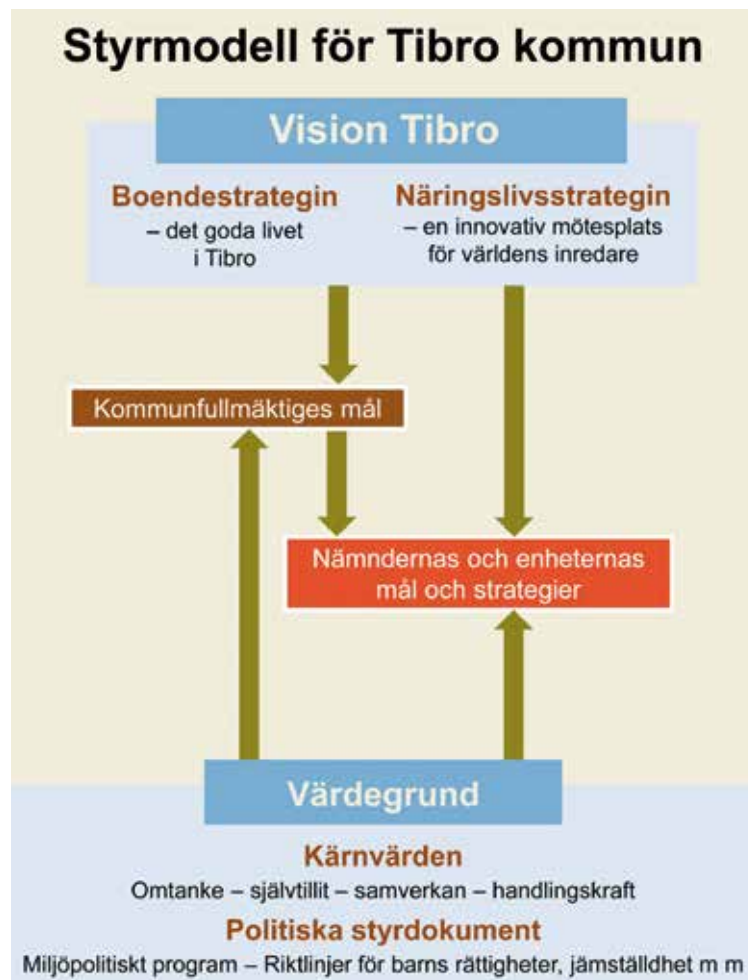
Så här redovisas nivån på måluppfyllelsen:

- ☐ Målet är inte uppnått
- ☐☐ Målet är delvis uppnått
- ☐☐☐ Målet är i huvudsak uppnått
- ☐☐☐☐ Målet är uppnått

Gemensam värdegrund

Under perioden 2010–2012 genomförde Tibro kommun ett omfattande varumärkesarbete, som resulterade i en ny sammanhållen plattform för Tibro kommuns kommunikation, en

Styrmodell för Tibro kommun

varumärkesplattform med en grafisk profil, en kommunikationsstrategi och en ny logotype. Inom ramen för varumärkesarbetet fastställdes Tibros gemensamma värderingar, vår värdegrund:

- **Jordnära och framtidsinriktad.** Vi vill utveckla det vi har och det vi kan.
- **Delaktighet och helhet.** Vi samverkar för att skapa förutsättningar för framtiden genom att tillsammans lyfta blicken och tillvarata våra möjligheter.
- **Äkthet, uppriktighet och ett väl utfört arbete.** Det vi gör, gör vi grundligt, hållbart och med stolthet.

Tibros värdegrund kan sammanfattas i fyra kärnvärden:

- Omtanke
- Självttillit
- Samverkan
- Handlingskraft

De strategier och riktlinjer som finns i Tibro kommuns politiska styrdokument ingår också som en del i kommunens gemensamma värdegrund. För att Tibro kommun ska uppfattas som trovärdig ska både uppsatta mål och all verksamhetsutveckling präglas av den gemensamma värdegrunden.

Tibros vision och värdegrund utgör ett samlat ramverk för all målstyrning i Tibro kommun.

Omvärldsanalys

Konjunkturen har under året förstärkts och Sverige är vid årsskiftet 2015/2016 på väg in i en högkonjunktur. Återhämtningen i svensk ekonomi har i stor utsträckning skett genom att ökad inhemsk efterfrågan. Denna efterfrågan beror både på en ökad privat konsumtion och en ökad offentlig konsumtion. Ökningen av den offentliga konsumtionen väntas under 2016 bli rekordstor. Den starka befolkningsutvecklingen bidrar i högsta grad till detta.

2015 blev ett nytt rekordår vad gäller befolkningsökning i Sverige. Ökningen med 103 662 personer var 1 171 fler personer än 2014. Invandringsoverskottet (78 410) stod för 77 % av befolkningsökningen och födelseöverskottet (23 963) för resterande 23 %. Födelseöverskottet har de senaste fem åren legat stabilt på mellan 21 000 och 26 000 personer per år. De stora flyktingströmmarna under framförallt sensommaren och hösten innebar att 163 000 personer sökte asyl i Sverige under 2015. Handläggningstiden för att få uppehållstillstånd gör att många av dessa kommer att räknas som invandrade först 2016 och 2017. Cirka en fjärdedel av invandrarna 2015 är Syrienfödda.

Invandringen har bidragit till att 239 av landets 290 kommuner ökade i befolkning. Alla kommuner utom en hade ett invandringsoverskott. Tibros befolkning ökade under 2015 med 116 personer till 10 980 invånare. Ökningen beror på invandring, flyttnettot gentemot utlandet blev +204. Födelsenettot var svagt negativt, -17, och flyttnettot inom Sverige var -71. Tibros befolkning ökade med 1,1 % och det är andra året i rad som ökningen är över 1 %. Sett över de senaste 5 åren har befolkningen ökat med ganska exakt 4 %. Som en följd av befolkningsökningen har det i Tibro, liksom i princip nästan alla Sveriges kommuner, blivit tydligt att det råder bostadsbrist.

Tabell 1: Tibro kommuns befolkningsutveckling, födelse- och flyttnetto

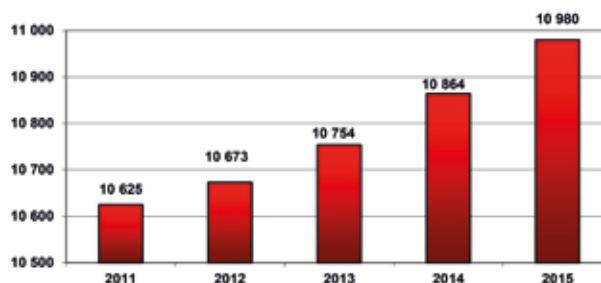
	2011	2012	2013	2014	2015
Befolkning årets början	10 560	10 625	10 673	10 754	10 864
Födelsenetto	3	-31	-1	11	-17
Inrikes flyttnetto	12	-4	8	-62	-71
Utrikes flyttnetto	50	83	74	161	204
Befolkning årets slut	10 625	10 673	10 754	10 864	10 980

Befolkningsökningen tillsammans med att det cykliskt är dags att ersätta många äldre verksamhetslokaler innebär att kommunsektorns investeringsnivåer är höga och väntas fortsätta öka de kommande åren. Kommuninvest bedömning visar på nästan en fördubbling av kommunsektorns investeringar under perioden 2007–2017. När bolaget gör en bedömning av sektorns framtida skuldtillväxt så är prognosen en fördubbling under den kommande 10 årsperioden, från 2014 års 500 mdr till 2024 års nästan 1 000 mdr.

Det unika med situationen under 2015 och början av 2016 är den låga räntenivån trots att konjunkturen är på väg upp. I Sverige menar konjunkturinstitutet i december att den svenska ekonomin är på väg in i högkonjunktur. Trots det har inte inflationen ökat nämnvärt. Riksbanken har under året försökt få fart på inflationen genom att fortsätta sänkningarna av reporäntan. 2015 inleddes med 0 % i reporänta och från och med februari har Riksbanken successivt sänkt räntan allt längre under 0 % och i februari 2016 sänktes den till -0,5 %.

Arbetslösheten minskade under 2015 marginellt både i riket och Tibro. Arbetslösheten utvecklades i Tibro till det sämre under första halvåret. Jämfört med samma månad 2014 var den totala arbetslösheten då cirka 0,5 % högre. Under andra halvåret förbättrades siffrorna till att ligga i nivå med 2014 och vid årsskiftet var den totala arbetslösheten 10,9 % (2014 11,0 %). Tibro har fortfarande en hög arbetslöshet jämfört med riket (2,9 % högre) och länet (3,7 % högre). Som en följd av den positiva konjunkturutvecklingen spås arbetslösheten sjunka under 2016 och 2017.

Diagram 1: Tibro kommuns befolkningsutveckling 2011-2015

Ekonomisk analys

Viktiga händelser 2015

2015 års resultat på 22,5 mkr är det högsta någonsin för Tibro kommun. Resultatet präglas dock i stor utsträckning av större tillfälliga poster, men även det underliggande resultatet är gott och den ekonomiska ställningen god. Dock finns en viss oro gällande kostnadsutvecklingen inom bland annat gymnasieskolan.

Kommunens bolag visar positiva resultat, AB Tibrobyggen 1,0 mkr och Tibro Elnät AB med koncern 3,0 mkr.

När det gäller den ekonomiska utvecklingen för kommunkoncernen kan följande händelser och utveckling lyftas fram som särskilt viktiga för det ekonomiska utfallet 2015 och framåt.

Den starka befolkningsutvecklingen som påbörjades 2011 har fortsatt på samma höga nivå som 2014. Tibro kommun har de senaste fem åren ökat befolkningen med 420 personer eller 4 %. Vid årsskiftet 2015/2016 hade kommunen 10 980 invånare och en bit in på 2016 passerades gränsen 11 000 invånare. Det är viktigt att notera att befolkningstillväxten bygger på invandring och att kommunen har en viktig roll i mottagandet. Kommunen har från och med 2015 en ny organisation runt dessa frågor med en samordnande integrationsutvecklare anställd på kommunledningskontoret. Den nya organisationen har fungerat väl, inte minst när det gäller fördelning av statsbidragsmedel internt mellan olika verksamheter.

Kommunen startade under sommaren 2014 ett boende, Luventus, för ensamkommande barn. 2015 har präglats av stora flyktingströmmar och inte minst många ensamkommande barn har kommit till Sverige. Utvecklingen har varit i det närmaste explosionsartad. Från att 2009 till 2013 öka från 2 250 till 3 852 barn så fördubblades antalet till 7 049 barn 2014 för att under 2015 femfaldigas till 35 369 barn. Luventus har därför varit kraftigt överbelagt och redovisar därmed ett stort överskott om 5,2 mkr.

Under 2015 har kommunen tillsammans med Tibrobyggen planerat och beslutat om nybyggnation av ett äldreboende med 40 platser i kvarteret Önnen. Boendet ska ersätta det nuvarande boendet Fredsgatan och kostnadsberäknas till cirka 76 mkr. I samband med planeringen av äldreboendet har bolaget också beslutat att uppföra två nya punkthus i samma kvarter. Dessa rymmer 38 lägenheter och uppförandet kostnadsberäknas till cirka 72 mkr. Byggnaderna väntas stå klara kring årsskiftet 2017/2018. Kommunfullmäktige har med anledning av detta fattat beslut om en utökad borgensram för Tibrobyggen som numera gäller för lån upp till 395 mkr.

Kommunen beslutade under hösten 2015 att byta fond för utländska aktier. Detta medförde en realisationsvinst med 6,9 mkr som bidrog till den positiva budgetavvikelsen med 10,3 mkr sammantaget för finansiella intäkter och kostnader.

AFA försäkring beslutade under 2015 om ytterligare en återbetalning av tidigare inbetalda sjukförsäkringspremier. Denna gång gällde det 2004 års premier och Tibro kommun erhöll en obudgeterad intäkt på 4,9 mkr.

Exploateringen av bostadsområdet Bråbacka har pågått sedan 2004 och en kalkyl för återstående intäkter och kostnader av genomförda etapper visade på ett nedskrivningsbehov med 8,4 mkr. Denna nedskrivning belastar 2015 års resultat.

Modell för finansiell analys

Tibro kommun använder en finansiell analysmodell som benämns RK-modellen för att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning. Målsättningen är att utifrån dessa parametrar identifiera finansiell status och därigenom försöka klargöra om Tibro har en god ekonomisk hushållning som föreskrivs i kommunallagen.

Den finansiella analysmodellen bygger på fyra perspektiv:

A. Resultat: Här görs en kartläggning av Tibro kommuns resultat och dess utveckling. Här redovisas även utveckling och finansiering av investeringar.

B. Kapacitet: Här redovisas vilken finansiell motståndskraft Tibro kommun har på lång sikt.

C. Risk: Under risk redovisas hur Tibro kommun är exponerad finansiellt. Här analyseras också borgensåtaganden och kommunens samlade pensionsskuld.

D. Kontroll: Med kontroll avses hur upprättade finansiella målsättningar och planer följs. En god följsamhet av budget är uttryck för god ekonomisk hushållning.

RESULTAT

Skatte- och nettokostnadsutveckling

Diagram 1: Skatteintäkter och statsbidrag (röd linje) och verksamhetens nettokostnader (brun linje) 2011–2015

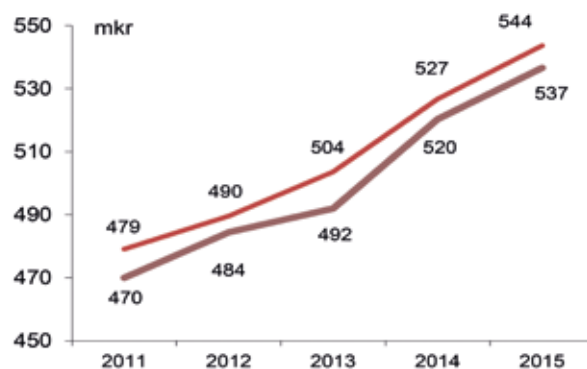
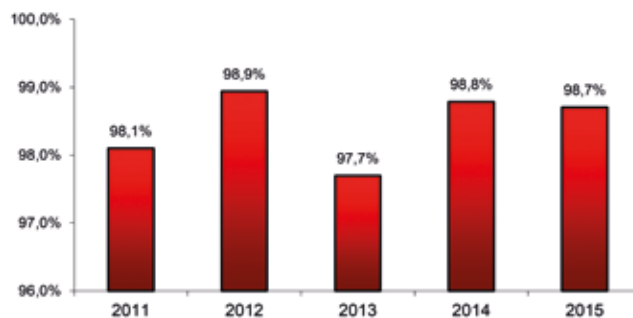

Diagram 2: Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och statsbidrag 2011–2015

Verksamhetens nettokostnad som andel av skatter och statsbidrag är ett viktigt nyckeltal då det visar om skatter och statsbidrag är tillräckliga för att finansiera den löpande verksamheten. Ett riktmärke är att nyckeltalet inte bör överstiga 98 %, vilket

över tid ska ge utrymme för att skattefinansiera en normal investeringsvolym.

Eftersom Tibro kommun har relativt stora finansiella omsättnings-tillgångar, så har kommunen normalt ett positivt finansnetto. Marknadsvärdet av aktier och obligationer, som förvaltas av Alfred Berg, var vid årsskiftet 169,5 mkr. Så länge dessa tillgångar finns kvar och de förväntas ge en rimlig avkastning så kan kommunen i motsvarande omfattning ligga över 98 % och ändå uppnå ett resultat om 2 % av skatter och statsbidrag.

Kommunen har under de sista årens budgetarbete försökt att stegvis höja det budgeterade resultatet mot 2 % av skatter och statsbidrag. Tidigare har det budgeterade överskottet, oftast 6 mkr som motsvarar det ännu gällande finansiella resultatmålet, uppnåtts genom att nästan 100 % av skatteintäkterna fördelats ut till verksamheterna och att finansnettot då i princip kommit att motsvara det budgeterade överskottet.

Om de stora investeringar som diskuteras i skollokaler med mera genomförs så kan finansnettot behöva sänkas i kommande budgetar. I sådana fall är det nödvändigt att en större del av resultatet genereras av att nettokostnadsandelen ligger under 100 % av skatter och statsbidrag än tidigare.

Under 2015 var nettokostnadsandelen 98,7 % jämfört med 98,8 % 2014. Rensat för större engångsposter (Finansiering av ombyggnation E20 7,1 mkr 2014, nedskrivning av exploateringsfastigheter Bråbacka 8,4 mkr samt intäkt från AFA försäkring 4,9 mkr 2015) så ökade verksamhetens nettokostnadsandel. Minskar man verksamhetens nettokostnader med 3,5 mkr (-8,4 + 4,9) från verksamhetens nettokostnader 2015 så stannar nettokostnadsandelen på 98,1 %. Men justeras verksamheternas nettokostnader även för det stora överskott, 5,2 mkr, som boende för ensamkommande barn genererat så är andelen 99,0%. Sistnämnda överskott är visserligen en del i kommunens ordinarie verksamhet men kan inte vara något som kommunen räknar med framöver.

Verksamhetens nettokostnader ökad med 16,3 mkr (2014: 28,3) eller 3,1 % (2014: 5,8).

Kommunens intäkter kommer huvudsakligen från skatter och statsbidrag. Mellan 2014 och 2015 ökade de totala intäkterna från skatter, utjämningsystem och statsbidrag med 16,9 mkr (2014: 23,1) eller 3,2 % (2014: 4,6).

Detta innebär att verksamhetens nettokostnader och skatteintäkterna har växt i ungefär samma takt 2015. Skatteintäkterna har växt marginellt mer, 0,6 mkr.

Årets resultat

Årets resultat 2015 uppgår till 22,5 mkr. Kommunen klarar därför sitt finansiella mål om att resultatet ska uppgå till minst 6 mkr. Det är sjunde året i rad som kommunen uppvisar ett starkt resultat som ligger över de 2 % (2015 motsvarande ca 10,9 mkr) av skatter och statsbidrag som Sveriges kommuner och Landsting satt upp som ett riktmärke för en långsiktigt hållbar ekonomi. Tibro kommun har de senaste fem åren ett resultatnitt om 15,5 mkr eller 3,0 % som andel av skatter och statsbidrag.

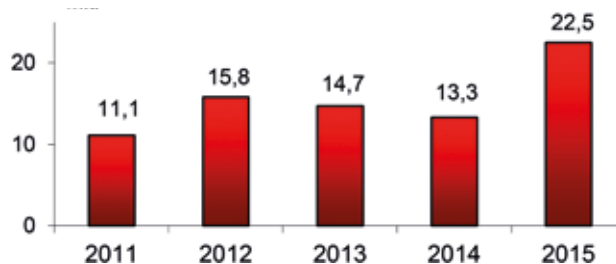
I årets resultat finns flera stora poster av engångskaraktär

- Återbetalning av premier från AFA försäkring +4,9 mkr

- Nedskrivning av exploateringsfastighet Bråbacka -8,4 mkr
- Överskott boende ensamkommande barn 5,2 mkr

Utöver dessa poster kan det stora budgetöverskottet gällande finansiella intäkter och kostnader nämnas. Utfallet 15,4 mkr är 10,4 mkr bättre än budgeterade 5,1 mkr.

Diagram 3: Årets resultat, 2011–2015

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en så kallad balanskravsutredning för att se om kommunen uppfyller lagkravet om minst ett nollresultat.

Balanskravsutredning, Tkr	
Årets resultat	22 464
Samtliga realisationsvinster	-555
Vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0
Vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0
Orealiserade förluster i värdepapper	0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	21 909
Medel till resultatutjämningsreserv	0
Medel från resultatutjämningsreserv	0
Årets balanskravsresultat	21 909

Kommunen uppfyller balanskravet 2015 och har inga negativa resultat från tidigare år att återställa.

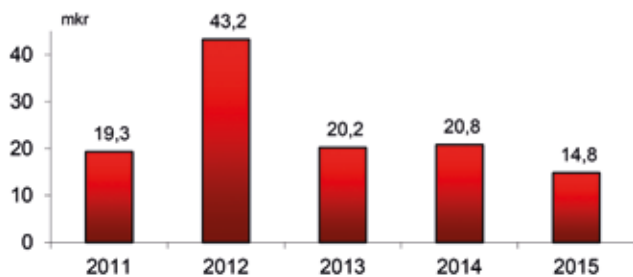
Investeringar

Investeringsbudgeten uppgick efter ombudgeteringar från 2014 (7,7 mkr) samt tre tilläggsanslag under året (4,4 mkr totalt) till 31,7 mkr.

2015 var ett år utan riktigt stora investeringsprojekt. Det största budgetanslaget avseende lokaler förskola/grundskola om 5 mkr kom ej att nyttjas. Detta då det fattades beslut om nybyggnation av förskola i 2016 års budget samt att större åtgärder inom grundskolan fått anstå i avvaktan på pågående skollokalsutredning.

De största investeringarna var ombyggnation av passagen från Torggatan till Allétorget (1,6 mkr), köp av mark Jonstorp 1:1 för framtida anslutning av Tidavadsgatan med cirkulationsplats väg 49 och 201/Fågelveksleden (1,6 mkr).

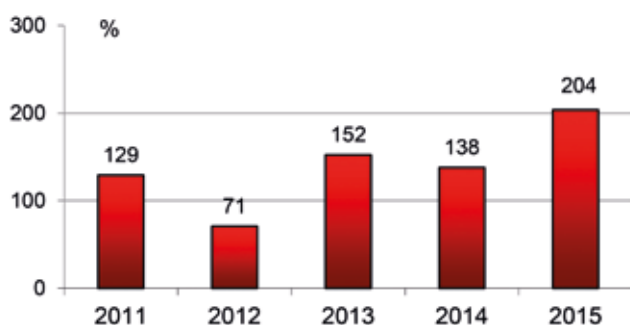
Diagram 4: Investeringar, 2011–2015

Bland övriga projekt kan ombyggnation av biblioteket nämnas, projektet sträcker sig in i 2016 och har en total budget på 2,0 mkr varav 0,9 mkr förbrukades 2015. Totalt investerades 14,8 mkr varav 12,3 mkr avsåg skattefinansierad verksamhet och 2,5 mkr avgiftsfinansierad verksamhet.

Självfinansieringsgrad av investeringar

Diagram 5: Självfinansiering av investeringar i %, 2011–2015

Ett av Tibro kommuns finansiella mål är att investeringarna ska självfinansieras, det vill säga att inga lån ska behöva tas upp för att betala investeringarna. Det höga resultatet tillsammans med en relativt låg investeringsnivå gör att kommunen 2015 finansierat investeringarna fullt ut med egna medel. Investeringsvolymen kan variera mycket från år till år beroende på om större projekt genomförs eller ej. Därför ska målet om självfinansiering också ses över tid. Sett över den senaste 5-årsperioden så har kommunen klarat att självfinansiera investeringarna.

KAPACITET

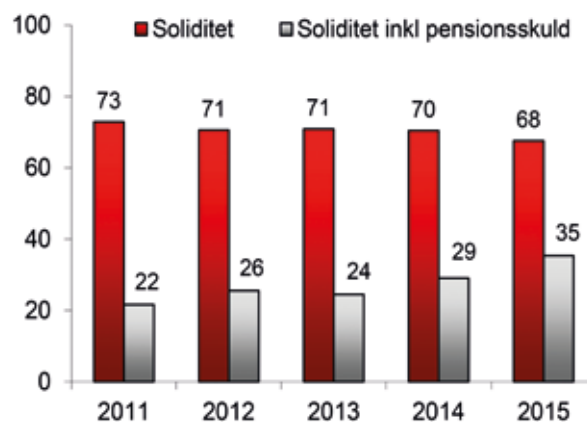
Soliditet

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel. Ju högre soliditet desto lägre skuldsättning har kommunen.

Soliditeten har under 2015 försämrats från 70 % till 68 %. Detta trots ett högt positivt resultat och låga investeringsvolymen. Anledningen är att balansräkningens bruttoomslutning ökat kraftigt (10,7 %).

Bland annat till följd av att det extra statsbidraget med anledning av flyktingsituationen i huvudsak skuldbokförts för att intäkter föras och användas 2016. Försämringen av soliditeten beror därför mer på tillfälliga förhållanden i balansräkningen än på långsiktig utveckling.

Diagram 6: Soliditet 2011–2015 exklusive och inklusive ansvarsförbindelsen avseende pensioner

Kommunens soliditet är relativt stark. Den är cirka 20 procentenheter bättre än snittet i riket. Detta visar att Tibro i grunden har en sund ekonomi.

Om även kommunens ansvarsförbindelse för pensioner intjänade till och med 1997 tas med som en skuld så uppgår soliditeten till 35 % (29). Den kraftiga förbättringen beror förutom på det positiva resultatet på att ansvarsförbindelsen sjönk med 8,4 mkr.

Långfristiga skulder

Kommunen har sedan maj 2014 inga lån. Kommunens likviditet är fortsatt god och eventuellt nya långfristiga lån är inte aktuella förän större investeringar sätts igång, vilket bedöms bli tidigast 2017.

Kommunalskatt

Kommunens viktigaste finansieringskälla är kommunalskatten. En låg skattesats innebär en större möjlighet att möta ekonomiska utmaningar genom att öka intäkterna genom skattehöjningar. Skattesatsen i Tibro höjdes 2014 med 50 öre från 20,71 till 21,21 till nuvarande nivå.

Skattesatsen låg 2015 i nivå med snittet (vägt medelvärde) i Västra Götaland. Inför 2016 har både kommunen och Västra Götalandsregionen lämnat skattesatserna oförändrade.

RISK

Likviditet

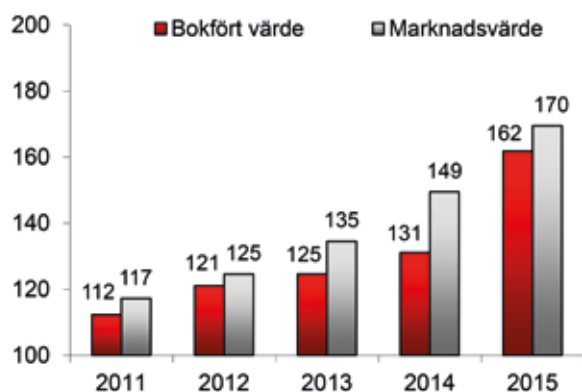
Kommunen har vid årsskiftet en mycket god likviditet och har genom outnyttjad checkkredit, möjligheterna till lån genom medlemskap i Kommuninvest och stora omsättningstillgångar placerade i obligationer och aktier inga problem att bibehålla en mycket god betalningsförmåga. Kommunens kortfristiga betalningsberedskap är därför mycket god.

Trots att kommunen under året placerat 15 mkr i värdepapper och betalt 8,7 mkr i särskild medlemsinsats till Kommuninvest under året så har kommunens kassalikviditet ökat med närmare 30 mkr till 74,4 mkr (2014: 44,7). En bidragande orsak till ökningen är de 18,3 mkr som staten betalade ut i december som extra statsbidrag med anledning av det ökade flyktningmottagandet.

Med anledning av den höga likviditeten kan ytterligare placeringar i värdepapper bli aktuella under 2016.

Finansiella tillgångar och avkastning

Diagram 7: Finansiella tillgångar, 2011-2015

Tibro kommun har haft ett stort finansiellt kapital som förvaltas efter en av kommunfullmäktige fastställd kapitalplaceringspolicy. Eftersom kommunen över tid har finansierat sina investeringar med egna medel har kapitalet successivt ökat.

Under 2015 har placeringspolicyen reviderats två gånger. I mars skedde en mindre förändring för att policyen skulle vara bättre anpassad till den rådande situationen på räntemarknaden. I november beslutades om en mer genomgripande förändring inför upphandling av kapitalförvaltare. Den nya policyen innebär en ökad fokusering på riskkontroll för portföljen i dess helhet samtidigt som fler tillgångsslag ska användas i förvaltningen.

Marknadsvärdet för placerade medel var vid årsskiftet 169,5 mkr (2014: 149,5) medan bokfört värde var 161,8 mkr (2014: 131,1).

Avkastningen, uttryckt i förändring av bokfört värde, var högre än vad kommunen budgeterat och främst till följd av detta visade finansnettot ett stort överskott med 10,3 mkr jämfört med budget. Marknadsvärdet för kommunens placeringar, exklusive de 15 mkr som placerades under året, steg sammantaget med 3,3 %.

Borgensåtaganden

Aktuella borgensåtaganden	2015	2014
AB Tibrobyggen	241 250	246 735
Tibro Elnät AB	5 000	5 000
Bredband Östra Skaraborg	500	500
Föreningar	1 477	1 671
Summa	248 227	253 906

Kommunen har under året fattat beslut om att utöka den kommunala borgensramen för AB Tibrobyggen till 395 mkr. Tibrobyggen har använt sig av den utökade borgensramen under inledningen av 2016 och lånat upp medel inför byggnationerna i kvarteret Örnen.

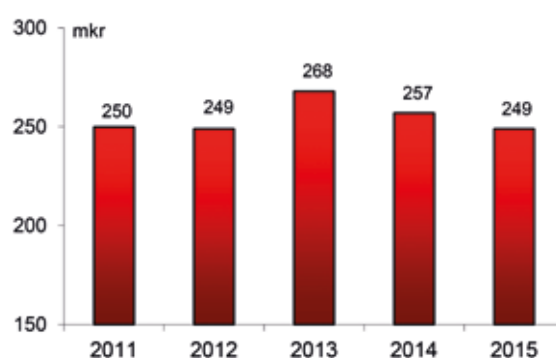
För att bolagens verksamhet ska vara konkurrensneutral tar kommunen ut en borgensavgift om 0,25 % på de faktiska lån som bolagen har upptagna med kommunal borgen.

Tibro Elnät AB är delägare i Bredband Östra Skaraborg för vilket kommunen gått i borgen om 0,5 mkr.

Kommunen har även gått i borgen för föreningarna Tibro Film och Teater, Tibrobygdens Ridklubb samt Tibro Tennisklubb. Borgensåtagandena för föreningar uppgår totalt till 1,5 mkr.

Pensionsskuld

Diagram 8: Kommunens ansvarsförbindelse avseende pensioner intjänade före 1998

Tibro kommuns ansvarsförbindelse som avser pensioner intjänade före 1998 uppgick vid årsskiftet till 248,9 mkr (2014: 257,3). Minskningen beror på att ränte- och basbeloppsuppräknigen var lägre än de gjorda utbetalningarna.

Enligt kommunal redovisningslag ska denna pensionsförpliktelse redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsförmåner intjänade från år 1998 redovisas över resultaträkningen och betalas i huvudsak löpande som en premie till KPA. Utbetalningar avseende pensionsförmåner intjänade före 1998 ska också redovisas som en kostnad.

Redogörelse över pensionsförpliktelse och pensionsmedelsförvaltning		
Tkr inkl. särskild löneskatt	2015	2014
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	6 494	4 758
Ansvarsförbindelse, d v s pensionsförpliktelse som inte tagits upp bland avsättningar	248 924	267 820
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel	0	0
Återlånade medel	255 418	272 578

Att kommunen återlånat medel innebär att medlen använts i verksamheten istället för att kommunen tryggt pensionerna genom särskild försäkring/placering.

KONTROLL

Prognossäkerhet

På kommunnivå sker kvartalsvisa prognosuppföljningar. Bokslutet för kommunen blev betydligt bättre än vad prognoserna under året visade. Ovanstående tabell visar budgetavvikelse i de tre kvartalsprognoserna samt i bokslutet.

Tabell: Budgetavvikelse prognoser samt bokslut 2015

Styrelse/nämnd/förvaltning, Tkr	Avvikelse 1503	Avvikelse 1506	Avvikelse 1509	Avvikelse bokslut
Kommunfullmäktige	-50	-185	-290	201
Kommunstyrelsen	-200	550	865	6 031
Samhällsbyggnadsnämnd	0	1 000	1 000	2 970
Byggnads- och trafiknämnd	0	0	0	-154
Barn- och utbildningsnämnd	-4 335	-8 738	-7 401	-3 902
Kultur- och fritidsnämnd	0	-75	-76	-153
Socialnämnd	-3 835	-1 237	0	832
Kollektivtrafiknämnd	108	282	288	315
Finansförvaltning	8 250	12 250	12 740	1 976
Summa, verksamhetens nettokostnader	-62	3 847	7 126	8 114
Skatteintäkter	-1 150	-2 475	-2 925	-2 828
Utjämnings-, statsbidrag och fastighetsavgifter	-2 300	-2 900	-2 900	-2 162
Finansiella intäkter	0	1 400	11 000	10 478
Finansiella kostnader	0	-100	-75	-138
Årets resultat	-3 512	-228	12 226	13 464

Generellt kan prognossäkerheten förbättras men flera av förändringarna i prognoser och avvikelser mot slutligt utfall kan förklaras. Kommunstyrelsens stora överskott härrör från boendet för ensamkommande barn som drivs av socialförvaltningen. Efter diskussion med revisorerna framkom att överskotten från statsbidrag för boendeplatserna inte kan periodiseras för framtida behov gällande dessa barn. Styrningsmässigt hade förmodligen inte en bättre prognos påverkat kommunens agerande i så stor utsträckning då överskottet kan vara av tillfällig art och synsättet är att statsbidragen inte ska föras över till annan verksamhet.

Barn- och utbildningsnämnden hade 2013–2014 prognoser med stora underskott i början av året för att sedan nå bättre resultat (-1,3 respektive +4,0 mkr) i bokslutet. 2015 har tendensen varit densamma med successivt förbättrade prognoser men med skillnaden att året slutade i ett underskott om -3,9 mkr. Nämndens marsprognos är missvisande då nämnden valde att inte redovisa prognos för interkommunala ersättningar.

Socialnämndens successivt förbättrade prognoser är effekter av åtgärder och något försiktiga bedömningar i början av året. Förvaltningen har i samband med uppföljningar gjort bedömningen att enheterna varit något för pessimistiska i sina tidiga prognoser.

Finansförvaltningens kraftiga förändringar beror i huvudsak på följande poster. I mars baserades den positiva prognosen på en obudgerad återbetalning från AFA försäkring och överskott på sociala avgifter. I juni tillkom bedömningen att Tibrobyggs köp av mark i kvarteret Örnen skulle ge en reavinst om cirka 4 mkr. Köpet genomfördes inte under året och detta tillsammans med nedskrivning av exploateringsfastigheten Bråbacka med 8,4 mkr innebar att det slutliga utfallet stannade på 2 mkr.

Ekonomistyrning

2015 års viktigaste ekonomistyrningsfråga har varit barn- och utbildningsnämndens underskott. Detta är i stor utsträckning kopplat till elevflödet inom gymnasieskolan. Fler Tibroelever som går på andra gymnasieskolor än Fågelviksgymnasiet har inneburit ökade kostnader för köp av skolplatser och färre elever till Fågelviksgymnasiet har inneburit lägre intäkter på försäljning av skolplatser. Samtidigt har det varit svårt att ytterligare anpassa organisationen på Fågelviksgymnasiet till färre elever och de totala kostnaderna har ökat kraftigt. Kommunstyrelsen initierade under hösten att förvaltningen skulle få externt stöd för framtagande av åtgärdsförslag. Detta projekt påbörjades i december och löper in i 2016.

Kommunen har under året tagit hjälp av Sveriges kommuner och Landsting, SKL, för att få en genomlysning av Tibro kommuns ekonomi. Analysen presenterades den 20:e oktober och belyste kommunens ekonomiska ställning, styrning och "prioriteringar". Prioriteringar i form av nyckeltal som visade hur mycket medel Tibro lägger på olika verksamheter i förhållande till andra kommuner. Analysen utgör en bra grund för politiska diskussioner kring kommande budgetar.

Budgetavvikelse Barn & Utbildning, Tkr				
2011	2012	2013	2014	2015
-5 946	-11 576	-1 332	3 983	-3 902

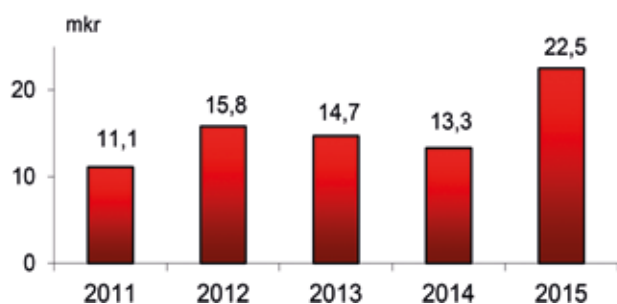
Finansiella mål

Tibro kommun har fastställt tre ekonomiska mål för att garantera fortsatt god balans i kommunens ekonomi. År 2015 har samtliga tre mål uppnåtts.

1. Årets resultat ska uppgå till 6,0 mkr (Ja)

Årets resultat för Tibro kommun uppgår till 22,5 mkr.

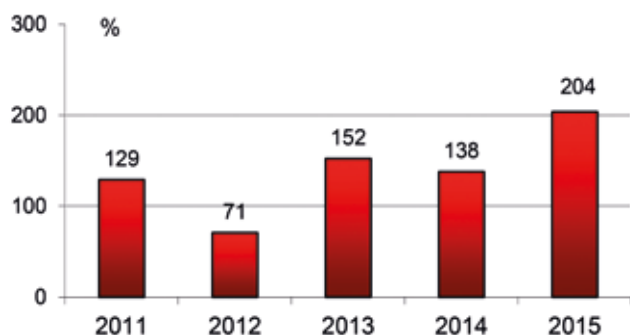
Diagram 1: Årets resultat 2011–2015

2. Investeringar finansieras med egna medel (Ja)

Årets investeringar är finansierade med egna medel. Kommunens nettoinvesteringar uppgick till 14,8 mkr. Kommunen hade med årets resultat och avskrivningar kunnat egenfinansiera investeringar motsvarande 38,5 mkr.

Diagram 2: Självfinansieringsgrad investeringar 2011–2015

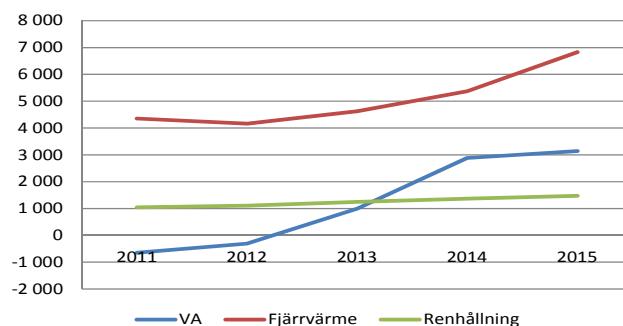

Med anledning av de större investeringar som diskuteras i bland annat skollokaler så kan målet om egenfinansiering bli omöjligt att uppnå för enskilda år. En period med höga investeringsnivåer kan också kräva ett bättre resultat än 6 mkr. I annat fall kan låneskulden öka alltför mycket samtidigt som soliditeten sjunker.

3. Taxefinansierad verksamhet ger minst nollresultat (Ja)

Samtliga tre taxefinansierade verksamheter (VA, fjärrvärme och renhållning) visar överskott 2015. Samtliga tre verksamhetsområden har sedan 2013 ett uppärbetat överskott. I balansräkningen är dessa överskott bokförda som en skuld till respektive avgiftskollektiv.

Diagram 3: Ackumulerade resultat i taxefinansierad verksamhet 2011–2015

Kommunens ekonomiska mål kommer att ses över. Målformuleringen avseende taxefinansierad verksamhet behöver ändras eftersom år med negativa resultat måste få förekomma om verksamheten ska gå +/- 0 över tid.

Personalanalys

I Tibro kommuns personalanalys redovisas statistik om kommunens anställda samt information om kommunens strategiska personalarbete. Redovisningen avser månadsanställd personal, där inget annat anges.

Antal anställda

Tibro kommun har totalt 1009 anställda vilket gör att kommunen är Tibros största arbetsgivare. Av dessa är 45 cheftjänster. Antalet anställda i Tibro kommun, tillsvidare- och visstidsanställda, har ökat med totalt 54 anställda jämfört med föregående år. Av samtliga anställda i kommunen är andel kvinnor och män i princip oförändrat. Andelen kvinnor har ökat med en procentenhet jämfört med föregående år.

Tabell 1: Antal anställda

	2012	2013	2014	2015
Anställda	984	950	955	1 009
Kvinnor (%)	80	80	81	82
Män (%)	20	20	19	18

Urval: Samtliga månadsavlönade enligt kollektivavtalet (AB) som är tillsvidare- eller visstidsanställda. En person med flera anställningar räknas endast en gång.

Samtliga förvaltningar har fått fler anställda förutom Samhällsbyggnadsförvaltningen som har minskat antalet anställda. Socialtjänsten och Barn- och utbildningsförvaltningen har flest antal anställda.

Tabell 2: Anställda per förvaltning i antal och %

Förvaltning	2014	2015	Andel (%) 2015
Barn & Utbildning	388	407	40
Socialtjänsten	387	416	41
Samhällsbyggnad	119	116	12
Kommunledningskontoret	43	49	5
Kultur & Fritid	18	21	2

Urval: Samtliga månadsavlönade enligt kollektivavtalet (AB) som är tillsvidare- eller visstidsanställda. En person med flera anställningar räknas endast en gång.

Årsarbeten

Antalet årsarbetare har ökat 2015 jämfört med 2014. Framförallt har antalet årsarbeten ökat inom Socialtjänsten och Barn och Utbildning. Det ökade personalbehovet beror bland annat på ökad verksamhet avseende ensamkommande flyktingbarn och att kommunen erhållit riktade statliga medel för att utöka bemanningen inom äldreården. Kommunen har även haft en positiv inflyttning av barn och elever inom i princip samtliga åldersskullar, vilket medfört ett ökat rekryteringsbehov inom förskola och skola.

Tabell 3: Antal årsarbeten

	2012	2013	2014	2015
Årsarbeten	955	931	927	958

Urval: Antal arbetade timmar motsvarar arbetstid enligt anställningsavtal plus overtid och/eller fyllnadstid minus frånvaro. Inkluderar även tid utförd av timavlönade. Ett årsarbete motsvarar 1 700 timmar.

Sysselsättningsgrad

Andelen heltidsanställda har ökat 2015 jämfört med 2014. 60 % av kvinnorna arbetar 100 %, vilket är en ökning med två procentenheter jämfört med 2014. En större andel av männen har dock en högre sysselsättningsgrad jämfört med kvinnorna. 95 % av männen arbetar 75 % eller mer medan motsvarande siffra för kvinnorna är 90 %.

Tibro kommun har som mål att tillgodose de anställdas önskemål om sysselsättningsgrad och det arbetet har fortsatt under året. På exempelvis Socialtjänsten har samtliga yrkesgrupper, förutom personliga assistenter och sjuksköterskor, önskad sysselsättningsgrad. Barn- och utbildningsförvaltningen ser kontinuerligt över vilka anställda som önskar högre sysselsättningsgrad och försöker tillgodose önskemålen i samband med tjänstefördelningen.

Tabell 4: Fördelning av sysselsättningsgrad i % den 31 december respektive år

2015	100 %	75-99 %	<74 %
Kvinnor	60	30	10
Män	88	7	5
Samtliga	65	26	9
2014	100 %	75-99 %	<74 %
Kvinnor	58	32	10
Män	89	7	4
Samtliga	63	30	9

Urval: Samtliga månadsavlönade enligt kollektivet (AB) som är tillsvidare- eller visstidsanställda. En person med flera anställningar räknas endast en gång.

Personalomsättning

Kommunledningskontoret har haft högst personalomsättning (18,6 %) och lägst har personalomsättningen varit på Samhällsbyggnadsförvaltningen (8 %). Under 2015 har totalt 79 personer slutat, vilket motsvarar en personalomsättning om totalt 9 %.

Under 2015 fyllde 25 anställda 65 år eller mer. Antalet anställda i åldersgruppen 65-67 år ökar de kommande åren. Inom den kommande treårsperioden blir cirka 10 % av de anställda 65 år eller äldre. Det innebär att rekryteringsbehovet, på grund av pensionsavgångar, bedöms öka de närmaste åren.

Tabell 5: Personalomsättning i % per förvaltning

Förvaltning	2014	2015
Kommunledningskontoret	9,5	18,6
Kultur & Fritid	9,5	11,4
Barn & Utbildning	8,4	8,4
Socialtjänsten	9	8,4
Samhällsbyggnad	12,2	8

Urval: Personalomsättning är antalet tillsvidareanställda som har slutat i förvaltningen under perioden dividerat med det genomsnittliga antalet tillsvidareanställda i förvaltningen

Åldersfördelning

Andelen tillsvidareanställda i respektive åldersgrupp är i stort sett oförändrad från 2015. I gruppen tillsvidareanställda är 18,1 % 60

år eller äldre. De största åldersgrupperna är gruppen 40–49 år (28,7 %) och gruppen 50–59 år (28,3 %). Andelen anställda 29 år eller yngre har ökat från 7 % 2014 till 9 % 2015. Åldersgruppen 30–49 år har minskat från 47 % till 45 %. Andelen visstidsanställda som är 50 år och äldre har ökat från 15 % till 22 %.

Tabellerna nedan visar att andelen tillsvidareanställda under 29 år är betydligt lägre än andelen visstidsanställda i samma åldersgrupp. Ett motsatt förhållande är det i åldersgruppen 50 år eller äldre.

Medellåldern hos kommunens tillsvidareanställda är 49 år. Medellåldern för kvinnor är 48 år och männens medellålder är 50 år.

Tabell 6: Åldersfördelning tillsvidareanställda i % den 31 december respektive år

Ålder	2012	2013	2014	2015
-29 år	5	5	7	9
30-49 år	48	47,5	47	45
50 år och äldre	47	47,5	46	46

Tabell 7: Åldersfördelning visstidsanställda i % per den 31 december respektive år

Ålder	2012	2013	2014	2015
-29 år	32	34	36	33
30-49 år	49	42	49	45
50 år och äldre	19	24	15	22

Urval: Samtliga månadsavlönade på kollektivavtal (AB), som är tillsvidare eller visstidsanställda. En person med flera anställningar räknas endast en gång.

Sjukfrånvaro

I Tibro kommun har den totala sjukfrånvaron ökat från 5 % 2014 till 6,2 % 2015. Kvinnorna har en högre andel sjukfrånvaro än männen och skillnaderna kvarstår från tidigare år.

SKL sammanställer varje år sjukfrånvaron i Sveriges kommuner, den senaste är från 2014. Genomsnittet för riket år 2014 är 6,3 % (www.skl.se).

Tabell 8: Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid

2015	Alla	- 29 år	30-49 år	50 år- äldre
Kvinnor	7,1	4,7	6,9	8
Män	2,7	2,5	1,4	3,9
Totalt	6,2	4,2	5,7	7,1
Varav långtidsfrånvaro %	59,7	49,9	58,4	62,5

2014	Alla	-29 år	30-49 år	50 år- äldre
Kvinnor	5,5	3,2	6,4	5,5
Män	2,7	1,8	2,8	3,2
Totalt	5	2,8	5,7	5
Varav långtidsfrånvaro %	53,8	10,8	57,4	56,9

Urval: Samtliga anställda vikarier, feriearbetare och övrigt tillfälligt anställda ingår i underlaget enligt lagen om kommunal redovisning.

Av den totala andelen sjukfrånvarande i Tibro kommun är 59,7 % långtidsjukskrivna, vilket innebär en ökning med 5,9 procentenheter jämfört med 2014. Långtidsjukskrivning innebär att den anställda varit frånvarande på grund av sjukdom mer än 60 dagar. Långtidsjukfrånvaron har ökat i samtliga åldersgrupper. I den yngsta åldersgruppen upp till 29 år har långtidsjukfrånvaron ökat från 10,8 % 2014 till 49,9 % 2015.

De anställda som har fem eller färre sjukdagar på ett år ingår i friskgruppen. Tabellen nedan visar att 62 % av de anställda har en god hälsa, vilket är en minskning jämfört med föregående år.

Tabell 9: Andel anställda med 5 sjukdagar eller färre på ett år i %

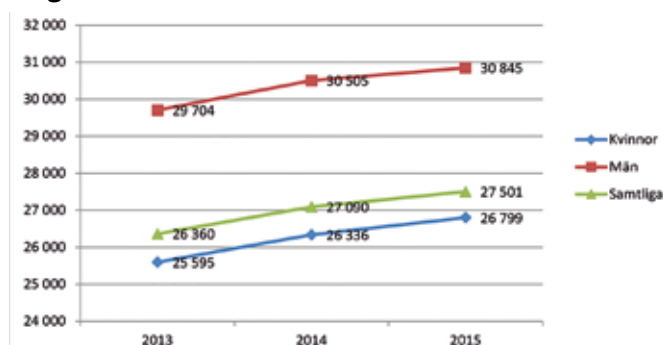
	2012	2013	2014	2015
Andel utan sjukfrånvaro	64	66	67	62

Urval: Samtliga månadsavlönade enligt kollektivavtal (AB) som är tillsvidare- eller visstidsanställda.

Medellön

Den totala medellönen i Tibro kommun har ökat med 1,5 % under 2015. 2014 var motsvarande ökning av medellönen 2,8 %. Den genomsnittliga medellönen för kvinnor har ökat med 1,8 % och motsvarande siffra är 1,1 % för männen. Medellönen för män är 15 % högre än medellönen för kvinnor. Löneskillnaden mellan kvinnor och män har därmed minskat 0,8 procentenheter jämfört med 2014.

Diagram 1: Medellön i kronor

Urval: Tillsvidareanställda, heltidslöner

Personalarbetet

Tibro kommuns personalhandbok vidareutvecklas kontinuerligt. Personalhandboken är tillgänglig för samtliga anställda. Syftet med personalhandboken är att anställda själva ska kunna hitta svar på frågor som rör anställningen. Gällande lagar, avtal, policys, riktlinjer och rutiner finns tillgängliga i personalhandboken. I personalhandboken finns även kommunens kollektivavtal samt arbetsrättsliga lagar med mera som styr verksamheten. Personalhandboken säkerställer att chefer och medarbetare har tillgång till korrekt information om sin anställning.

Lönebildning

Enligt de centrala löneavtalen i den kommunala sektorn ska lönen vara individuell och differentierad. Huvuddelen av de centrala löneavtalen är "sifferlösa", vilket kräver en tydlig lokal lönepolitik där prioriterade grupper tydligt definieras. Samtliga

chefer, personalutskott, nämndernas presidier och fackliga representanter har genomgått utbildning i lönebildning. Syftet med utbildningen var att ge kunskap i löneavtalens betydelse för den individuella lönesättningen samt ge incitament för kommunens aktiva lönepolitik.

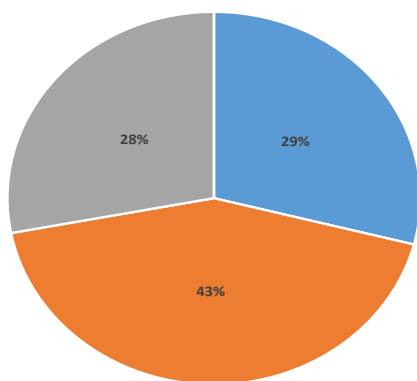
Den individuella lönesättningen behöver förtydligas och verksamhetsanpassas. En tydlig koppling mellan lön och medarbetarens bidrag till verksamhetens utveckling behöver utvecklas ytterligare. Under 2016 fortsätter arbetet med att utveckla den aktiva lönepolitiken och den individuella lönesättningen. Cheferna kommer bland annat att få ytterligare utbildning och stöd i att arbeta fram verksamhetsanpassade lönekriterier enligt gällande löneavtal.

Arbetsmiljö och hälsa

Under våren 2015 har en upphandling av företagshälsovård genomförts. Tibro kommun har från 2015-03-01 avtal med Tibrohälsan. Företagshälsan anlitas till främjande, förebyggande och rehabiliterande insatser. Främjande insatser fokuserar på friskfaktorer i arbetsmiljön, förebyggande insatser innebär fokus på tidiga signaler på ohälsa och rehabiliterande insatser fokuserar på att återställa arbetsförmåga genom anpassning av arbetsmiljö med mera. Kommunen strävar efter att arbeta mer med främjande och förebyggande insatser och därmed minska behovet av rehabilitering.

Sedan den 1 mars har Tibrohälsan huvudsakligen anlitas till förebyggande insatser, se diagram nedan. Observera att perioden inte avser hela delåret. Detta beror på bytet av företagshälsa under perioden.

Diagram 4: Nyttjad företagshälsa mars-december 2015

personal på kommunens förskolor i projektet "Lyft- och bärtill förskola". Målgruppen var all förskolepersonal och syftet var att uppnå kunskap och praktiska färdigheter i lyft- och bärteknik för att minimera risken för belastningsskador. Projektet har innefattat föreläsningar med företagshälsans ergonom följt av arbetsplatsbesök där risker och problem ersattes med konkreta lösningar. Personalen har via projektet fått i uppdrag att förändra sitt arbetssätt för att minska riskerna för ohälsa på grund av belastningsskador inom förskoleverksamheten. Projektet följs upp under 2016.

Kommunens hälsostrategiska arbetsgrupp har påbörjat arbetet med kommunövergripande riktlinjer för det hälsofrämjande

I september inleddes en satsning på att arbeta aktivt med kommunens värdegrund. Samtliga chefer i kommunen deltog då i en workshop om värdegrundsarbete på Kavelbron Event. Foto: Christina Froh

arbetet. Arbetsgruppen har organiserat och planerat ledarforum där både chefer och hälsoinspiratörer var inbjudna. Temat på ledarforumet var hälsofrämjande arbetssätt och ledarskap. Syftet var att få igång och utveckla det hälsofrämjande arbetet i respektive verksamhet. Den hälsostrategiska arbetsgruppen anordnade under hösten en trivselkväll på Rankås fritidsområde för kommunens anställda med möjlighet att prova olika friskvårdsaktiviteter.

Kommunens nya chefer och skyddsombud har under året genomgått en två dagars arbetsmiljöutbildning i arbetsmiljölagstiftning, systematiskt arbetsmiljöarbete samt rutiner och riktlinjer för arbetsmiljöarbetet.

Ledarskap

Hösten 2015 drogs kommunens nya ledarutvecklingsprogram igång. Temat för ledarutvecklingsprogrammet var att Tibro kommuns värdegrund och vision ska integreras och levandegöras i alla delar av organisationen. Syftet med satsningen var att ge alla chefer insikt, verktyg och stöd i att involvera sina medarbetare så att både visionen och värdegrunden blir en inspirerande och integrerad del av vardagen.

Under 2015 har totalt fyra ledarforum genomförts för kommunens chefer. Varje forum har haft specifika teman såsom hälsofrämjande arbetssätt, mångfald och jämställdhet. Tillsammans med Hjo kommun har Tibro kommun genomfört utbildningen "Introduktion till ledarskap", som är en del av kommunens strategiska kompetensförsörjning. Genom den ges ökade förutsättningar till intern rörlighet. Totalt deltog tolv personer i utbildningen, sex av dem var anställda i Tibro kommun. Utbildningen avslutades i december 2015.

Mål- och kvalitetsuppföljning

Kommunfullmäktiges mål

"Tillsammans är vi Tibro, tillsammans utvecklar vi Tibro" är en paroll som manifesterats på många olika sätt under 2015. Årets ljusvandring arrangerades av Tibro kommun i samverkan med föreningar, företag och Tibros förskole- och skolbarn, som stod bakom det uppskattade inslaget "Barnens glödande park". Satsningen "Tillsammans städar vi Tibro", som föreningen Nya Svenskar i Skaraborg tog initiativ till, fick både nyanlända och etablerade Tibrobor att samlas i Tibros centrum för att städa och fika tillsammans den 24 april. Det socioekonomiska Skattegårdsprojektet, som ska bidra till ökad integration och minskat utanförskap, har blivit verklighet genom samverkan mellan några av Tibro kommuns förvaltningar, det kommunala bostadsbolaget Tibrobyggen och studieförbund. Foto: Jan-Erik Lindqvist/Fotogruppen och Christina Froh.

Det målmedvetna arbetet med att öka Tibros attraktionskraft för såväl boende som besökare i linje med intentionerna i Vision Tibro har fortsatt 2015. Tibro har haft en positiv befolkningsutveckling under året. Antalet invånare har ökat från 10 864 till 10 980.

Tibro kommun vill skapa en trygg hemvist där mångfald och olikheter ses som en tillgång och erbjuda spännande mötesplatser där ledorden trygghet, närhet och enkelhet är grunden. Under året har exempelvis två projekt som ska bidra till ökad integration och minskat utanförskap dragits igång. Arbetet med att rusta upp och försköna offentliga miljöer har fortsatt, liksom arbetet med att utveckla besöksnäringen. Under året har även en ombyggnation av biblioteket påbörjats med syftet att skapa Framtidens bibliotek. Kommunen arbetar också aktivt för att stödja en konkurrenskraftig handel och en positiv utveckling av näringslivet. Detta innebär bland annat målmedvetna satsningar på att motverka ungdomsarbetslöshet och utanförskap liksom att driva ett antal företagsnätverk inom olika branscher.

Kommunfullmäktiges två övergripande mål har varit styrande för årets arbete i kommunens verksamheter.

Mål 1: Stärka Tibro som attraktiv kommun för invånare och besökare

Förväntat resultat:

- Nöjdare och stoltare Tibrobor
- Fler familjer flyttar till Tibro

- Tibro kommun har tagit ytterligare steg mot att uppnå de lokala miljömålen
- Fler besökare till Tibro
- Fortsatt utveckling av intressanta områden och mötesplatser i Tibro

Strategi:

- Utveckla våra mötesplatser

Behovet av nya förskoleplatser har fortsatt öka till följd av den stora inflyttningen av barnfamiljer. Redan i januari öppnade Förskolan Återbruket i tillfälliga lokaler. Förskolan har kreativ återvinning som sin pedagogiska profil. Foto: Christina Froh

- Skapa en trygg hemvist där mångfald och olikheter ses som en tillgång
- Stärka barns och ungas inflytande i frågor som berör dem
- Verka för en god miljö och ett ekologiskt hållbart samhälle
- Genom nätverksarbete utveckla stödet till ett brett föreningsliv

Måluppfyllelse:

Medborgarundersökningen som SCB, Statistiska Centralbyrån, genomförde i kommunen under året visar att en majoritet av Tibroborna bedömer att Tibro är en bra plats att leva och bo på och att de är nöjda med kommunens verksamheter. Samtliga verksamheter får godkänt betyg av kommuninvånarna, men nöjdheten med grundskolan och gymnasieskolan har minskat något från 2013, då en liknande undersökning genomfördes.

Antalet invånare i Tibro fortsätter att öka. Många barnfamiljer har flyttat till Tibro under året, de flesta med utländsk bakgrund. Detta har förstärkt inneburet ett ökat tryck på förskolor och skolor, som gör sitt yttersta för att möta de nya medborgarna på ett bra och utvecklande sätt. Efterfrågan på platser inom förskolan är fortsatt hög. Under året har beslut tagits om att bygga en helt ny förskola med sex avdelningar. Tills dess att den nya förskolan är klar möts behovet av förskoleplatser med hjälp av tillfälliga lokaler. Bland annat öppnade förskoleavdelningen "Återbruket", med den pedagogiska profilen "Kreativ återanvändning" i januari 2015. I grundskolan är undervisningsgrupperna stora och lokalerna anses inte riktigt vara anpassade för det pedagogiska uppdraget. En förstudie kring framtidens skollokaler i Tibro pågår och förväntas vara klar i början av mars 2016. De framtida skolokalerna ska ge goda förutsättningar för barn och elevers lärande och på så sätt stärka Tibro som en attraktiv kommun.

En viktig del i arbetet med att stärka Tibro som en attraktiv kommun är att skapa en trygg hemvist där mångfald och olikheter ses som en tillgång. Som en del i arbetet med att integrera våra

Under hösten började planerna på en ny, permanent scen på Ånplan att ta form. Tanken är att scenen ska kunna förverkligas genom ett samarbete mellan Tibro kommun och lokala fastighetsägare. Idéskiss: Mattias Westelius

nyanlända har projektet "Kulturvän Tibro" startats med syftet att öka möjligheterna till möten mellan etablerade och nyanlända Tibrobor och samordna de redan goda krafterna i civilsamhället för att underlätta de nyanländas etablering. Inom ramen för kommunens socioekonomiska arbete drogs "Skattegårdsprojektet" igång för att förhindra att människor hamnar i utanförskap. Kärnan i projektet är den öppna fritidsverksamhet som bedrivs i området sedan i maj 2015, men det har också ordnats utflykter, familjeaktiviteter, barndans och en språkkurs för vuxna under året. Personal från Kultur & Fritid, barn- och utbildningsförvaltningen och socialtjänsten är involverade i projektet, som genomförs i samverkan med det kommunala bostadsbolaget och studieförbund.

Socialtjänstens arbete för att tillgodose alla brukares individuella behov har gett goda resultat. I Socialstyrelsens årliga brukarundersökning inom äldreomsorgens hemvård och särskilda boenden toppar Tibro Sverigelistan när det gäller de äldres nöjdhet med sina äldreboenden.

Med den ökade digitaliseringen av förskola och skola involveras även barnens och ungdomarnas vårdnadshavare, vilket ger förutsättningar för en ökad kommunikation och delaktighet i barns och elevers lärande. Denna utveckling har också visat sig öka kommunens attraktionskraft som arbetsgivare eftersom kommunen upplevs ligga i pedagogisk framkant med moderna metoder för att främja elevernas lärande.

Under 2015 har också kommunens folkhälsoarbete setts över och en genomförandeplan för det lokala folkhälsoarbetet under kommande två år har antagits, i syfte att skapa förutsättningar för en god social hållbarhet för invånarna i Tibro kommun.

Fortsatt utveckling av besöksnäringen – och kommunens mötesplatser

Utvecklingen av besöksnäringen har fortsatt under året. Genom bland annat UPPÅNER-festivalen har Ånplan utvecklats till ett evenemangsområde som sätter Tibro på kartan. Under året beslutades att en permanent scen ska byggas i samverkan med Tibros fastighetsägare. Mini-Zoo är ett annat stort besöksmål med cirka 25 000 besökare under 2015. En plan för områdets fortsatta utveckling har tagits fram tillsammans med Hushåll-

Inredia och biblioteket var två miljöer som fick en rejäl ansiktslyftning under 2015. Inredaren Hildur Blad och InTibros verksamhetschef Jenny Ekman drev arbetet med att skapa ett antal dynamiska rumsmiljöer på Inredia där nya möbler och moderna inredningslösningar från olika Tibroföretag presenteras. Tibros möbel- och inredningskompetens har också fått en framträdande plats i Framtidens bibliotek, som började ta form under hösten. Foto: Christina Froh

ningsällskapet, i syfte att göra Mini-Zoo ännu mer attraktivt för besökare och Tibrobor. I syfte att stärka Tibro som attraktiv kommun för invånare och besökare har också ett arbete med att utveckla välkomnande fysiska och digitala serviceplatser påbörjats.

Ett evenemang som utvecklats till en populär mötesplats är Ljusvandringen i oktober, som i år genomfördes för tredje gången. Årets evenemang, som arrangerades av Tibro kommun i samverkan med föreningar, fastighetsägare, handlare och andra företag samt kyrkor och samfund, lockade mellan 4 000 och 5 000 personer. Ljusinstallationer och ny belysning visades upp, liksom flockade lyktstolpar och blomsterkonstverk. Stadsparklekplatsen hade förvandlats till en sagolik lekpark med sagoväsen, ljus, lysande ballonger och barnens glödande park med 800 ljuslyktor gjorda av barn på Tibros för- och grundskolor, lyste upp stadsparken i höstmörkret. Alla butiker, restauranger och caféer i Tibros stadskärna hade öppet under Ljusvandringkvällen.

Satsningen på att skapa Framtidens bibliotek påbörjades under året. Under våren tog byggplanerna form och under hösten genomfördes en stor del av ombyggnationsarbetet. Detta blir en viktig pusselbit för Arena Fågelvik och den mötesplats som omfattar en stor del av kommunens invånare.

Under 2015 utvecklades också utställningsmiljön på Inredia. De tidigare företagsytorna ersattes av dynamiska rumsmiljöer, där nya möbler och moderna inredningslösningar från olika Tibroföretag presenteras. Den nya utställningen stod färdig till årets möbeldagar som ägde rum den 26–27 september.

En spännande mötesplats inom äldreomsorgen är Äldrecentrum som för varje år slår nya rekord gällande besöksantalet. Under 2015 har det varit 2 500 fler besök än under 2014. Året har även innehållit planering för en biblioteksfilial på Äldrecentrum, vilken smygstartade i slutet av året.

Centrumutveckling för ökad trivsel

2014 lämnade kommunen in en ansökan om QM-certifiering, som syftar till att kvalitetssäkra och befästa arbetet med centrumutveckling, tillsammans med handeln och fastighetsägarna. Med QM-certifieringen som grund har arbetet med att bli nominerad till utmärkelsen "Årets stadskärna 2017" fortsatt. En arbetsgrupp har utsetts för att utforma ansökan och gruppen har deltagit i

den årliga stadskärnekonferensen som 2015 ägde rum i Kristianstad.

Förverkligandet av gestaltungsplanen, som också är en naturlig del av centrumutvecklingen, har fortsatt under 2015. Korsningen mellan Skövdevägen och väg 49 har färdigställts som ett led i att skapa tydligare entréer till Tibro. Avsikten är att väcka nyfikenhet och lust att svänga av väg 49 för att besöka centrum. Andra delar av gestaltungsplanen som genomförts under året är ny belysning i Stadsparken samt fortsatt förnyelse av centrumområdet genom förskönande åtgärder i passagen mellan Torggatan och Allétorget.

Därtill har två lekplatser rustats upp under året: Stadsparklekplatsen som fått en ny linbana och Häggetorpsskolans lekplats som utvecklats till en motoriklekplats.

Genom ett antal nya detaljplaner under året har det också skapats förutsättningar för ny bebyggelse, verksamheter och miljöer som stärker Tibros attraktivitet som boende- och besökskommun.

Grönt bokslut

Tibro kommun har tagit ytterligare steg mot att uppnå de lokala miljömålen genom att effektivisera energianvändningen och öka andelen förnyelsebar energi under året:

- Kommunen har försett ytterligare 140 belysningsarmaturer med LED-lampor.
- 100 % av den el som kommunen köper till sina lokaler och verksamheter kommer från vattenkraft.
- Cirka 21,2 % ekologiska livsmedel och cirka 80,8 % svenskt kött används i köken i skolor, förskolor och äldreboenden.

Andra miljöinsatser som är värda att nämna är att kommunen har lagt ner mycket arbete med att minska utsläppen från enskilda avlopp till de lokala vattendragen.

Stöd för ett brett föreningsliv

Genom kommunens kultur- och fritidsverksamhet genomförs regelbundna möten med Tibroidrottens nätverk och SISU Idrottsbildarna i syfte att utveckla stödet till ett brett föreningsliv.

Arbetet har under året inriktats mot arrangemang och på att skapa bättre ekonomiska förutsättningar. Regelbundna möten har också genomförts med föreningar som nyttjar kommunens idrottsanläggningar, vilket inneburit möjligheter till konkreta åtgärder mellan föreningar och en ökad förståelse för att tiderna i anläggningarna är begränsade. Det har också genomförts prova-på-verksamheter med instruktörer från olika föreningar.

Mål 2: Bidra till ett kreativt och nyskapande näringsliv

Förväntat resultat:

- Bibehålla en hög näringslivsranking
- Fler företag etablerar sig i Tibro
- Företag som redan finns i Tibro utvecklas och växer

Strategi:

- Stödja ett brett näringsliv där jämställdhet och mångfald är en förutsättning för tillväxt
- Stärka samarbetet med näringslivet genom att ytterligare utveckla vårt nätverksarbete
- Arbeta för att minska utanförskapet bland unga och utrikesfödda

Måluppfyllelse:

Som en del i näringslivsstrategin genomförs strukturerade nätverksträffar och företagsbesök för att utveckla och förädla dialogen med Tibros näringsliv och därmed skapa förutsättningar för Tibro att förbli en attraktiv företagarkommun. Under året har 30 nätverksträffar och 85 företagsbesök genomförts av företrädare för kommunen.

I september släppte Svenskt Näringsliv sin årliga ranking av företagsklimatet i Sveriges 290 kommuner. Tibro klättrade 19 placeringar, till plats 55 på rankinglistan, jämfört med 2014. Med ett bra företagsklimat ökar förutsättningarna för att starta, driva och utveckla framgångsrika företag. Svenskt Näringsliv definierar företagsklimatet som summan av de attityder, regler, institutioner och kunskaper som möter företagaren i vardagen. Vårt att notera är att Tibros placering, när det gäller det sammanfattande omdömet från ortens företagare, är plats 20.

Tabell 9: Näringslivsranking i Sverige

År	2015	2014	2013	2012
Placering	55	74	47	65

Ett arbete med entreprenörskap och etableringar av nya företag pågår i ett samarbete med näringslivet. En arbetsgrupp har bildats med fokus på att locka fler nya företag till Tibro. Kring nyföretagande i Tibro samarbetar kommunen med Nyföretagarcentrum Skaraborg som haft 34 rådgivningar till 29 personer med affärsidéer, vilket har resulterat i 12 nystartade företag under årets tio första månader.

Arbetslösheten i Tibro kommun har totalt sett minskat med 13 personer under 2015, även om arbetslösheten bland utrikesfödda ökat. Bland ungdomar har arbetslösheten i Tibro minskat i högre grad än i övriga kommuner i Skaraborg. En bidragande

Tillväxt Tibro arbetar offensivt med strukturerade nätverksträffar och företagsbesök för att i dialog med lokala företagare skapa så goda förutsättningar som möjligt för en positiv utveckling av näringslivet i Tibro. Tibrofrukostarna, som genomförs 1 gång i månaden, är välbesökta. Den 15 april presenterade Tibros handlare sin verksamhet på en Tibrofrukost på Inredia. Foto: Christina Froh

orsak till det positiva resultatet är högst sannolikt den ungdomskoordinator som Arbetsförmedlingen ställt till kommunens förfogande i ett gemensamt samarbetsprojekt under två års tid. Projektet har möjliggjort många aktiviteter och bidragit till att fler kontakter med ungdomar kunnat tas.

Under året har Tibro kommun även fått sin så kallade Dua-anmälan godkänd. "Dua" står för Delegationen för unga till arbete och ska bidra till att arbetsmarknadspolitiska åtgärder mot ungdomsarbetslöshet får större genomslag på lokal nivå. Delegationen har under 2015 på olika sätt uppmuntrat kommuner att ingå överenskommelser med Arbetsförmedlingen om hur man gemensamt ska arbeta mot målet att ingen ung ska vara arbetslös längre än 90 dagar.

För att knyta företag och enskilda skolor/arbetslag i grundskolan närmare varandra, och ge förutsättningar för att jobba tillsammans i olika former, har två ordsråd genomförts under våren. Ordsråden har varit välbesökta med deltagare i olika professioner. Många skolelever i olika åldrar har berikat diskussionerna på ett intressant sätt. Sedan andra halvåret deltar fler representanter från skolan vid etablerade nätverksträffar med näringslivet, exempelvis vid de Tibrofrukostar som arrangeras en gång i månaden.

Andra goda exempel på samarbete mellan förskola, skola och näringsliv under året är att byggprogrammet på Fågelviksgymnasiet blivit en "branschrekommenderad skola". Det är Byggnadsindustrins Yrkesnämnd som utnämner skolan och detta är en klar kvalitetsstämpel på utbildningen. Samarbetet mellan Teknikprogrammet på Fågelviksgymnasiet och teknikföretag i Tibro, Karlsborg, Hjo och Skövde är inne på sitt andra år. Samarbetet ger eleverna möjlighet att välja utökad program med 300 extra gymnasiepoäng kopplat till ett företag. Söktrycket till Teknikprogrammet har ökat och beslut togs därför om att öka antalet platser vid utbildningen.

Under året har även Återbrukets förskola arbetat med att knyta fler företag till den pedagogiska profilen "Kreativ återanvändning", där förskolan återanvänder företagets "spillmaterial" i en kreativ pedagogik.

Nämndernas mål

Under året har det bland annat tagits ett samlat grepp kring integrationsarbetet, kommunikation och bemötande samt matematikundervisningen i kommunen. Inom ramen för projektet Kulturvän Tibro har Hussam Hamad och Conny Runbacken och ytterligare ett antal nyanlända och etablerade Tibrobor matchats ihop för ömsesidigt utbyte och förbättrad integration. Kommunens chefer har fått i gemensamt uppdrag att förankra kommunens värdegrund bland sina medarbetare, medan kommunens matematikutvecklare Ingrid Nordin och Ann-Sofie Nylin varit drivande i arbetet med att utveckla matematikundervisningen så att den bidrar till att alla Tibros grundskoleelever kan utveckla sitt sätt att räkna och nå uppsatta mål. Foto: Maria Runbacken och Christina Froh

Kommunstyrelsen

Mål: Kommunens personal ska genom ökad insikt känna ansvar för och delaktighet i Vision Tibro

Förväntat resultat:

- Ett antal workshops kring vision och kommunikation är genomförda
- Riktlinjer för ledarskap och medarbetarskap är framtagna
- Nytt kommunövergripande intranät är infört
- Digital introduktionspärm är lanserad
- Ledarutvecklingsprogrammet är startat

- Introduktionsprogrammet till ledarskap är genomfört

Strategi:

- Uppmuntra kommunens chefer att arbeta med workshops för att ta fram konkreta åtgärder i linje med de prioriterade insatsområdena i visionsomtaget
- Medarbetarna ska känna ansvar för sin och verksamhetens utveckling
- Information ska placeras/spridas så att personalen tar del av den
- Medarbetarna ska känna ansvar för och medvetenhet om kommunens gemensamma värdegrund

Måluppfyllelse:

I samband med uppdateringen av Tibros vision 2013 slogs det fast att visionen och visionsarbetet behöver förankras ytterligare i den kommunala organisationen. Under 2015 har ett antal rundabordssamtal genomförts för att kommunens personal genom ökad insikt ska känna ansvar för och delaktighet i visionen. Målet med rundabordssamtalen har varit att driva tillväxtfrågorna framåt i visionens anda. Under samtalen fastställdes bland annat:

- Att grundtrygghet är en viktig förutsättning för att Tibro ska uppfattas som en god boendekommun.
- Att vi ska fortsätta bygga och utveckla trygga miljöer för de äldre som lockar och sticker ut.
- Att både kommunen och förenings- och näringslivet måste ta sin del av ansvaret för att skapa en skola med spets som är mer proaktiv och svarar upp mot samhällets behov.
- Att vi genom att ha bra idrottsarenor och kulturella miljöer som sticker ut skapar förutsättningar för ett hälsosamt samhälle med en bred bas för utveckling både inom idrotts- och kulturområdet.
- Att det breda utbudet av kultur- och idrottsaktiviteter skapar förutsättningar för elitsatsande Tibrobor som hela samhället kan känna stolthet inför.

Arbetet med att skapa en större medvetenhet och samsyn kring kommunikation och bemötande som ligger i linje med kommunens gemensamma värdegrund är påbörjat. Kommunens ledarutvecklingsprogram har startats under året och samtliga chefer har därigenom fått i uppdrag att aktualisera och förankra värdegrunden på verksamhetsnivå. Arbetet med riktlinjer för ledarskap och medarbetarskap har påbörjats och kommer att beslutas under våren 2016. Tillsammans med Hjo kommun har ett andra introduktionsprogram till ledarskap genomförts under året. Utbildningen är en del av kommunens strategiska kompetensförsörjning och ger förutsättningar till intern rörlighet. Totalt deltog tolv deltagare, varav sex medarbetare från Tibro kommun.

Ett nytt kommunövergripande intranät är infört och nås via den externa webbplatsen tibro.se. Därmed nås intranätet från alla datorer överallt. Arbetet med att lansera en digitaliserad introduktionspärm på intranätet är påbörjat, men inte slutfört.

Mål: Utveckla och implementera den nya organisationen för integration samt ta fram en långsiktig strategi

Förväntat resultat:

- Tibro kommun har en tydlig organisation för integrationsarbetet

- Revidering av den lokala överenskommelsen med Arbetsförmedlingen, LÖK, har påbörjats.
- Kommunstyrelsen har en aktiv roll vid varje uppföljning för att kunna fatta strategiskt viktiga beslut i integrationsfrågan

Strategi:

- Att införa ett nytt kommunövergripande arbetssätt där alla förvaltningar involveras
- Att utveckla arbetet med att integrera våra nyanlända mot ett värdigt aktivt liv i Tibro
- Det socioekonomiska perspektivet ska vara vägledande för arbetet

Måluppfyllelse:

Integrationsfrågan är en kommungemensam fråga av stor strategisk betydelse, som har sin grund i Vision Tibro och strategin om den goda boendekommunen. Ett helt nytt arbetssätt har införts under året där samtliga nämnder och förvaltningar involverats och fått ett tydligt uppdrag att arbeta med integrationsfrågorna. En integrationsutvecklare med ansvar för att klargöra, implementera och utveckla kommunens samlade arbete med integration och mångfaldsfrågor har anställts. Integrationsarbetet har fått en tydligare struktur och kommunstyrelsen har fått en tydlig roll när det gäller att följa upp ansvar, mål och budget kontinuerligt. Integrationsutvecklaren ingår i flera strategiska grupper och leder den kommunövergripande integrationsgruppen. Integrationsgruppen har under året arbetat fram en kommungemensam integrationsstrategi, som beslutades av fullmäktige i december. Av strategin framgår att det socioekonomiska perspektivet är vägledande för integrationsarbetet.

Integrationsgruppen är också styrgrupp för projektet "Kulturvän Tibro". Projektet finansieras genom beviljade medel från Länsstyrelsen men ägs av Tibro kommun. "Kulturvän Tibro" startades i september och kommer att pågå även under 2016. Målsättningen är att hitta arbetssätt för att samordna goda krafter i civilsamhället – idrottsföreningar, kyrkor med flera – som redan finns i kommunen för att underlätta nyanländas etablering i samhället. Genom projektet matchas nyanlända med etablerade Tibrobor. Under hela projektperioden är målet att 40 matchningar ska genomföras, och redan under projektets fyra första månader genomfördes 15 matchningar.

För att etableringen av nyanlända ska bli så bra som möjligt krävs en samverkan mellan många olika aktörer. Arbetsförmedlingen har det samordnande ansvaret för Lokala överenskommelser (LÖK) i kommunerna. På initiativ av Tibro kommun har en revidering av den gemensamma överenskommelsen med Arbetsförmedlingen påbörjats under året.

Samhällsbyggnadsnämnden

Mål: Tydligare kommunicerad och bättre uppföljning av projekten i 2015 års investeringsbudget

Förväntat resultat:

- Projekt som blir som det beslutats om
- Projekt som håller beslutad budget

Strategi:

- Kontinuerlig styrning av samtliga projekt enligt antagen projektmodell

Barn- och utbildningsnämnden

Mål: Öka insatser för barn och elever i tidiga åldrar

Förväntat resultat:

- Alla barn och elever ska uppleva trivsel och trygghet
- Alla barn och elever ska uppleva studiero
- Fler elever ska uppnå godkänd nivå på nationella prov i årskurs 3, 6 och 9
- Fler elever ska nå kunskapskraven i årskurs 3 och 6

Strategi:

- Satsa på tidiga insatser

Måluppfyllelse:

Nästan alla elever på grundskolorna uppger i skolenkäterna att de känner sig trygga i skolan och det förekommer få konflikter på skolgårdar och i korridorer. I några av grundskoleklasserna upplever elever att de inte får tillräcklig studiero och att man inte får ett "respektfullt bemötande". Det stora flertalet av eleverna anger dock att de har ett trevligt arbetsklimat.

Skolverket har under det gångna året förändrat sitt sätt att redovisa resultaten på nationella prov, vilket gör att det inte längre går att presentera en samlad redovisning av hur stor andel av Tibroeleverna i årskurs 3, 6 och 9 som nådde godkänd nivå i de nationella proven 2015. Den samlade bilden av resultaten på de nationella proven visar dock på ett behov av att fortsätta utvecklingsarbetet kring matematik som pågår i alla skolformer. Insatser görs framförallt i de lägre årskurserna i grundskolan. Utifrån en sammanvägd bedömning avseende förväntat resultat är målet delvis uppnått.

Meritvärden för elever i årskurs 9			
	2013	2014	2015
Nybo A	200,5	191*	182,5*
Nybo B	-	185,5	212,1
Riket	213,1	214,8	224,7

* Elever i förberedelseklass på Nyboskolan ingår i Nybo A.

- Kontinuerlig redovisning av projekten i nämnden

Måluppfyllelse:

Samhällsbyggnadsnämnden är ny från den 1 januari 2015. Måluppfyllelsen bedöms vara godkänd då projektrapportering skett löpande på nämndsmöten.

Kvaliteten på uppföljningen kan förbättras genom mer beskrivande dokumentation. Detta får nämnd och förvaltning utveckla under kommande år.

Behörighet till gymnasiet			
	2013	2014	2015
Nybo A	83	68*	65*
Nybo B	-	66	81
Riket	87	87	85

* Elever i förberedelseklass på Nyboskolan ingår i Nybo A.

Mål: Ökad måluppfyllelse vid Fågelviksgymnasiet

Förväntat resultat:

- Ökade meritvärden för alla gymnasieelever (inom fyra års skolgång)
- Ökad andel gymnasieelever ska påbörja högskole- och universitetsstudier inom tre år
- Stärka elevers inflytande, delaktighet och ansvarstagande

Strategi:

- Stärka elevers välbefinnande
- Stärka den pedagogiska personalens kompetens

Måluppfyllelse:

Gymnasieelevernas meritvärden (slutbetyg) har en svag nedåtgående trend. Trenden är något starkare för elever vid de yrkesförberedande programmen. Andelen elever som fullföljt sin gymnasieutbildning inom fyra år var 2014 93,8 % på de studieförberedande programmen på Fågelvik och 90,1 % på de yrkesförberedande programmen, vilket är en högre andel än riksgenomsnittet. SKL, Sveriges Kommuner och Landsting, har ännu inte presenterat någon motsvarande statistik för 2015.

Gymnasieskolan – betygspoäng genomsnitt			
Källa: Skolverket Artisan/Kolaada.se			
	2013	2014	2015
Tibro – studieförberedande	14,7	14,5	14,5
Riket – studieförberedande	15,0	14,6	14,5
Tibro – yrkesförberedande	12,8	12,4	12,3
Riket – yrkesförberedande	12,9	13,0	12,9

Gymnasieskolan - andel elever som fullföljt in gymnasieutbildning inom 4 år, %

Källa: Skolverket Artisan/Kolaada.se

	2013	2014	2015
Tibro - studieförberedande	95,5	93,8	*
Riket - studieförberedande	86,9	88,3	*
Tibro - yrkesförberedande	90,9	90,1	*
Riket - yrkesförberedande	80,3	82,1	*

* SKL har ännu inte redovisat någon statistik för 2015.

Andelen elever som väljer att gå vidare till högre studier inom tre år är i princip oförändrad. Andelen högskoleförberedande utbildningar på Fågelvik är färre och fler elever som väljer studieförberedande program har valt att studera på annan ort. Rektorererna uppger att det är svårt att påverka och engagera de nuvarande eleverna att ta detta steg.

De elevenkäter som Fågelvik har genomfört kring inflytande och delaktighet visar på att det fortsatt bör vara ett ständigt fokusområde för att engagera och involvera eleverna i sitt eget lärande.

Utifrån en sammanvägd bedömning avseende förväntat resultat är målet delvis uppnått.

Mål: Öka elevhälsoinsatserna för barns och ungas rätt till god utveckling

Förväntat resultat:

- Eleverna upplever att lärarna på skolan tar hänsyn till elevernas åsikter
- Eleverna vet vad de ska kunna för att nå målen i del olika ämnena
- Eleverna är medvetna om sina resultat i skolarbetet

Strategi:

- Påverka arbetssätt, attityder och förhållningssätt så att allt arbete som berör barn och unga har sin utgångspunkt i konventionen om barns rättigheter

Måluppfyllelse:

Det pågår ständigt ett arbete att utifrån mognad och ålder involvera eleverna i lärprocessen samt tydliggöra mål, bedömning och kunskapskrav. I detta arbete bedömer lärarna att eleverna är och blir allt mer medvetna och delaktiga. Allt fler elever blir duktiga på att själva ge förslag på "fortsatt arbete" och vad som krävs i nästa steg. Samtidigt är det av vikt att i alla skolformer fortsätta utveckla det formativa bedömningsarbetet, vilket syftar till att tydliggöra, engagera och involvera eleverna i sitt eget lärande.

Utifrån en sammanvägd bedömning avseende förväntat resultat är målet delvis uppnått.

Under hösten 2015 startade en tvåårig fortbildningssatsning i bedömning för lärande, BFL, för undervisande pedagoger på Smulebergsskolan och Ransbergs skola. Bedömningsteknikerna som används får lärarna att bli mer medvetna om hur och vad eleverna lär sig samtidigt som alla elever blir mer delaktiga i undervisningen. På bilden ovan signalerar eleverna att de förstått ett uppdrag med räknasagor. Foto: Christina Froh

Åtgärder för ökad måluppfyllelse för samtliga nämndsprioriterade mål och prioriterade områden i läroplanerna för alla skolformer

De olika skolformerna har olika förutsättningar, läroplansuppdrag och mål att arbeta emot. Detta innebär att en del fokusområden är gemensamma för alla och en del är specifika för den enskilda skolformen. Åtgärder utifrån ett helhetsperspektiv för att höja måluppfyllelsen är bland annat att:

- Fortsätta det påbörjade arbetet med att implementera nya överlämningsrutiner mellan förskola och förskoleklass/fritidshem.
- Fortsätta det kommunövergripande arbetet med "Matematiklyftet"
- Fortsätta arbeta med insatser som främjar elevers läsförmåga. Tibro kommun deltar från hösten 2015 i "Läsllyftet" med personal från förskoleklass, grundskola och grundsärskola. Förvaltningen avsätter egna medel för att det ska finnas en handledare på varje grundskola.
- Fullfölja satsningen på att modernisera och digitalisera undervisningen. Hösten 2015 infördes Office 365 och InfoMentor för all personal och alla elever och enligt plan kommer alla elever i grundskolan att ha en egen i-Pad från och med hösten 2016.
- Försöka utöka antalet lärare som kompletterar sin grundutbildning via "Läraryftet" i den återkommande översynen av lärarbehörigheter.
- Smulebergsskolan har under 2015 gått in i utvecklingsarbetet "Bedömning för lärande" (BFL), som de övriga grundskolorna planerar att starta senast höstterminen 2016.
- Introduktionsprogrammets organisation och pedagogiska arbetsmodell har utvecklats, då antalet elever ökat kraftigt på Fågelvik.
- En ny distansstudiemodell kommer att införas vid vuxenutbildningen under läsåret 2015/16 för att tillgodose de studerandes olika förutsättningar.

Socialnämnden

Mål: Ökad kvalitet på vården för de demenssjuka i Tibro och deras anhöriga genom ett större individuellt brukarfokus

Förväntat resultat:

- Minskat antal fall
- Minskat antal trycksår
- Ökad brukartid för demensteamet
- Ökat antal genomförda brytpunktssamtal
- Ökat antal genomförda smärtskattningar

Strategi:

- Formandet av en demensorganisation med individen i centrum

Måluppfyllelse:

Under året har ett stort arbete pågått för att kunna ta steget fullt ut till EN demensorganisation. Samtlig personal har informerats och ett nytt arbetssätt har planerats och presenterats. Den utvecklade demensorganisationen ska ha fokus på den enskilde och dess behov istället för verksamhet. Detta innebär bland annat att om den enskilde har behov av sociala aktiviteter under kvällstid ska vi, så långt som möjligt, kunna erbjuda detta. Ett viktigt redskap i detta arbete är genomförandeplanen som beskriver den enskildes behov, målsättning samt när och hur hjälpen eller stödet ska ges.

Förvaltningen har fortsatt sitt arbete med målsättningen att minska antalet fall och trycksår vilket sker genom det förebyggande arbetssättet Senior Alert. Det innebär riskbedömningar, planering och förebyggande åtgärder. I jämförelse med 2014 påvisar Senior Alert inga större förändringar dock. När det gäller trycksår kan en förklaring vara att flera enheter har registrerat den enskildes trycksår vilket leder till ett felaktigt resultat vid statistikuttag. Den utvecklade demensorganisationen kommer medföra att dubbelregistreringar i Senior Alert minskar. Trots att antalet trycksår inte har minskat så är det betydelsefullt att de trycksår som uppmärksammas inte är av högre svårighetsgrad. I de flesta fall handlar det om rodnader och ytliga sår.

Andelen genomförda brytpunktssamtal och smärtskattningar påvisar att det i vardagen pågår ett ständigt förbättringsarbete som går i rätt riktning.

Indikator	2014	2015
Antal trycksår	10	11
Antal genomförda brytpunktssamtal	18,2 %	23,5 %
Antal genomförda smärtskattningar	27,3 %	29,4 %

Under 2015 har systemlösningen TES införts inom hemvården och demensteamet. Målsättningen med TES är att säkerställa att den enskilde vårdtagaren får den insats han eller hon är

beviljad. Systemet möjliggör även en planering av dessa insatser vilket innebär att personalen inte längre behöver göra manuella planeringar på tavla.

Mål: De barn och ungdomar som får stöd från socialtjänsten ska uppleva en bättre livskvalitet

Förväntat resultat:

- Minskat antal inkomna ärenden enligt Lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB) och polisanmälningar gällande ungdomar som är aktuella i socialtjänsten
- Ökad upplevd livskvalitet för de barn och ungdomar som får stöd av socialtjänsten
- Ungdomar i utanförskap får extra stöd

Strategi:

- Satsning på att skapa samverkansytor såväl internt som externt där barn och ungdomar står i fokus genom att använda socioekonomiska metoder

Måluppfyllelse:

I arbetet med ungdomar mäts antalet så kallade LOB:ar och under 2015 har det inte förekommit någon LOB. Ett annat sätt att mäta är antalet polisanmälningar där ungdomar misstänks för brott och under året har det inkommit totalt 11 stycken.

Anmälan gällande:	2014	2015
Narkotikamissbruk	1	7
Misshandel	3	0
Skadegörelse	0	3
Snatteri/stöld	5	0
Olovlig körning	1	0
Vårdslöshet i trafik	0	1

Förvaltningen bedriver ett aktivt arbete för att stötta målgruppen barn och ungdom. Mellan myndighetshandläggare och fältassistenter finns ett väl utarbetat samarbete och träffar sker varannan tisdag i socialtjänstens lokaler.

Som ett led i det socioekonomiska arbetet driver förvaltningen tillsammans med kommunens fältassistenter ett arbete med barn och familjer i Skattegården. Detta är ett bostadsområde med behov av extra socialt stöd.

När det gäller ungdomar så kan även nämnas att personal från socialtjänsten och Nyboskolans kurator haft en gemensam utbildningssatsning till föräldrar med behov av stöttning i sin föräldraroll. Denna utbildningssatsning är genomförd enligt basprogrammet ICDP som lyfter förhållningssättet vägledande samspel i mötet mellan barn och vuxna. Det positiva samspelet mellan barn och vuxna är viktigt för barns lärande och utveckling.

När det gäller familjer med de yngre barnen fortgår samarbetet mellan förvaltningen och familjecentralen. Förvaltningen har personal närvarande vid öppna verksamheter men även vid de mer riktade aktiviteterna såsom "unga föräldrar" och grupper med föräldrar som behöver extra stöd.

Kultur- och fritidsnämnden

Mål: En rik fritid för alla

Förväntat resultat:

- Mer samverkan med andra aktörer, såväl inom som utom kommunens organisation. Detta för att utveckla den socioekonomiska metod som används i Tibro kommun
- Ökad användning av befintliga mötesplatser
- Öka antalet möjliga tillfällen till positiva aktiviteter
- Mer kunskap om den kvalitativa upplevelsen hos deltagarna genom kartläggning
- Större medvetenhet som ligger till grund för nya ställningstaganden genom utvärdering av genomförda aktiviteter ur ett genusperspektiv

Strategi:

- Skapa fler mötesplatser för grupper som riskerar att hamna i utanförskap
- Fortsatt fokusering och satsning på olika grupper som finns i eller riskerar att hamna i ett utanförskap
- Ökat samarbete med andra aktörer såväl inom som utom den kommunala organisationen
- Skapa underlag för verksamheter som har en jämnare genusfördelning

Måluppfyllelse:

Fritidsgårdarna har haft längre öppethållande under året och endast haft stängt under åtta veckor mot tidigare fjorton veckor. Detta har inneburit fler möjligheter för ungdomar att komma till mötesplatserna och aktivt delta i den verksamhet som erbjuds.

Verksamheten för ungdomar med funktionshinder har utvecklats och omfattat både fler tillfällen och ett utökat utbud av aktiviteter. Utökningen har skett inom kreativt skapande inom musik, teater och måleri samt film med inriktning mot "pröva på" aktiviteter.

Det har under året genomförts intervjuer med ungdomar som besöker Dojan och Ungdomens Hus och deltar i fritidsgårdarnas utbud av aktiviteter. Resultatet utgör en bra grund för det fortsatta arbetet med att utveckla fritidsverksamheten.

Inom ramen för det socioekonomiska arbetet har ett projekt i Skattegården dragits igång under året. Det har bedrivits öppen fritidsverksamhet för barn två gånger per vecka och flera barn- och familjeaktiviteter har genomförts i syfte att motverka utanförskap.

Från hösten har möjligheterna till egen aktivitet ökat i våra fritidsområden dels genom ny belysning i Fågelviksspåret, dels genom att fler gruppaktiviteter genomförs i Rankås.

En genomlysande kartläggning har gjorts ur ett genusperspektiv när det gäller aktivitetsbidraget. Analysen har gjorts inom Västra

2015 togs det fram en ny grafisk profil för Fågelvik med en gymnasielogotype och en symbol som sänder ut signaler om att Fågelvik är en enhet som präglas av passionerat engagemang – powered by passion. "Passionshjärtat" är tänkt att fungera som en samlande symbol för Arena Fågelvik, vilket manifesterades då en ny biblioteksskylt sattes upp vid årsskiftet inför invigningen av det renoverade biblioteket. Foto: Jan Östlind

Götalandsregionen. Tibro visar en stor jämnhet i antalet deltagartillfällen, 42 för pojkar och 43 för flickor. Klart mest jämställt i regionen. Motsvarande siffror för riket är 41 för pojkar och 28 för flickor.

Mål: Tydlig profil för Sportparksområdet

Förväntat resultat:

- Redovisa underlag för beslut till att förstärka Arena Fågelvik som mötesplats för flera grupper

Strategi:

- Få en gemensam bild av hur framtidens Arena Fågelvik kan utformas etappvis
- Skapa en helhetssyn för området kring Fågelviks- och sportparksområdet som även innefattar biblioteket
- Ökad samordning och bättre nyttjande av kommunala resurser
- Arena Fågelvik blir en del i utredningen/genomförandet om Framtidens skollokaler

Måluppfyllelse:

Genomförandet av Framtidens bibliotek blir en viktig del i framtidens Arena Fågelvik. Kultur och Fritid har under året deltagit aktivt i arbetet med att ta fram en modern grafisk profil för Fågelviksgymnasiet med ett passionshjärta, som är tänkt att fungera som en samlande symbol för hela Arena Fågelvik.

Frågan om fritidsgårdarnas framtida placering och verksamhet har åter aktualiserats under senare delen av 2015. Detta blir en del i kultur- och fritidsnämndens redovisning av önskemål/behov i budget 2017. Målet är att slå ihop Nyboskolans rastverksamhet, Dojan och Ungdomens Hus till en samlad fritidsgård med pla-

Kultur & Fritid ansvarade för festivalprogrammet på UPPåNER-festivalen den 6 juni. Tillsammans med föreningar och studieförbund kunde förvaltningens personal erbjuda ett brett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter med en tydlig mångkulturell prägel. Under året inredde förvaltningen även en studio på Ungdomens Hus för att erbjuda Tibroungdomar en möjlighet att skapa egen musik. Foto: Jacob Mako och Helene Axelsson

cering i Fågelviksområdet. Detta skulle medföra en effektivisering av verksamheten med ökad personaltäthet, ökat öppethållande och möjligheter att skapa en bra fritid för fler grupper.

Mål: Satsning och profilering på festivaler, tävlingar och liknande

Förväntat resultat:

- Ett utvecklat samarbete mellan olika aktörer
- Kommunicera och förankra marknadsföringsstrategin
- Bidra till att utveckla Ånaplan till kommunens stora samlingsplats, utomhus, med ökade möjligheter att anordna olika arrangemang för olika målgrupper

Strategi:

- Ta initiativ till att skapa ytterligare en mötesplats för aktörer som är verksamma såväl inom som utom kommunen.
- Forma en strategi för marknadsföring som omfattar olika medier.

Måluppfyllelse:

Kulturnätverket har gemensamt gjort en sammanställning av berörda aktörers arrangemang i form av halvårskalendrier. Exempel på arrangemang är utställningar i Balteryd, Inredia, Biblioteket, Brittårdshallen och Tibro Museum, körfestival i FORUM och konstutställningar på Ateljé Blocking.

Förvaltningen har under året deltagit aktivt i utvecklingen av Ånaplan utifrån de tankar och idéer som redovisats i kommunens gestaltungsplan och genom att ta aktiv del i genomförandet av årets UPPåNER-festival.

Ett första utkast till marknadsföringsstrategi för Tibro idrottens nätverk har tagits fram. Som en inledning har forum skapats i sociala medier som nu håller på att testas. En omstart ska ske när det gäller att använda de planerade infartsskyltarna och kommunens digitala och tryckta evenemangskalendrier vid marknadsföringen av evenemang.

Mål: Utveckla Ung kultur i Tibro

Förväntat resultat:

- Fler kulturella aktiviteter för ungdomar i samverkan med andra aktörer
- Ungdomens Hus utvecklas till en ännu bättre mötesplats för Ung Kultur

Strategi:

- Genom samverkan med offentliga, enskilda och privata aktörer samt föreningar/organisationer öka ungdomars möjlighet till kulturella aktiviteter
- Skapa fler mötesplatser för ungdomar med möjlighet att utveckla ung kultur i Tibro

Måluppfyllelse:

Tillsammans med Studieförbundet har projektet We Are Kultur (WAK) startats med målet att ta tillvara på ungdomars kreativitet och skapa verksamheter för, med och av ungdomar. En grupp ungdomar har ordnat en spelning med lokala band och en annan grupp har arbetat med kreativt skapande med musik som inspiration.

På Ungdomens Hus har en studio inretts för att erbjuda kommunens ungdomar en möjlighet att skapa egen musik.

Kollektivtrafiknämnden

Mål: Öka kunskapen om kollektiva resmöjligheter genom god service

Förväntat resultat:

- Ökad kunskap hos specificerade målgrupper om tillgängliga kollektivtrafikformer
- Ökat resande med Flextrafik samt konceptet 75+

Strategi:

- Informationsinsatser i syfte att öka kunskapen om kollektiva resmöjligheter, med fokus på äldre och funktionshindrade

Byggnads- och trafiknämnden

Mål: Främja god bebyggd miljö och ge snabb service till medborgare och andra aktörer inom plan- och byggverksamheten

Förväntat resultat:

- Få fler medborgare som är nöjda med handläggning och service vid byggnadsärenden

Strategi:

- Satsa på tillgänglig personal
- Erbjuder snabb och korrekt handläggning
- Erbjuder information, stöd och rådgivning i plan- och byggfrågor

Måloppfyllelse:

Individuellt anpassad information har getts vid hembesök och telefonsamtal i samband med ansökan om färdtjänst. Kunskapen om alternativ till färdtjänst har ökat under året, vilket har kunnat bekräftas genom att under året mäta andelen tillfrågade personer som vid hembesök säger sig ha kunskap. Efter första kvartalet svarade 29 % av de tillfrågade att de redan hade kunskap om alternativ till färdtjänst, och vid årets slut svarade 41 % att så var fallet.

Tillsammans med Västtrafik genomfördes en prova-på-period med Flextrafik under oktober månad. Informationsinsatsen var lyckad och resultatet visade på att många resor utförts av nya resenärer. Resandet med Flextrafik har ökat under året och för 2015 är det totala resandet inom Hjo, Tibro och Karlsborg cirka 550 resor jämfört med 200 resor 2014. Även resandet med seniorkort har ökat i de tre kommunerna under året, från cirka 6 600 resor till 7 500 resor.

Måloppfyllelse:

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att hantera ärenden så effektivt som möjligt. Vidare eftersträvas att ge medborgarna god kundservice i samtliga kontakter med kommunen gällande byggnadsärenden. Handläggningstiden för byggnadsärenden som kommer in till kommunen anses vara kort och taxorna är låga i förhållande till närliggande kommuner.

Någon undersökning för att fastställa medborgarnas kundnöjdhet har inte genomförts under året. Förvaltningen har dock tagit emot väldigt få klagomål, vilket är en indikation på att arbetet bedrivs effektivt och i riktning mot det nämndsprioriterade målet.

Verksamhetsberättelse

Kommunstyrelsen

Kommunens integrationsarbete har fått en tydligare struktur under 2015. En integrationsutvecklare har anställts, en kommunövergripande integrationsstrategi antagits och ett tvåårigt projekt med kulturvänner inletts. Den 3 november arrangerades en välbesökt kickoff på Inredia för Kulturvän Tibro, ett projekt som ska främja möten mellan nyanlända och etablerade Tibrobor och underlätta nyanländas integrering. Foto: Kristian Lagerström

Ordförande: Rolf Eriksson, S

Förvaltningschef: Mona-Lena Beckman

Antal anställda: 49

Uppdrag

Kommunstyrelsen har det politiska ledningsansvaret för kommunens ekonomi och utveckling. Kommunledningskontoret har ansvar för att stödja kommunstyrelsen i deras arbete. I arbetet ingår att bereda ärenden samt initiera, utreda och utveckla frågor inom ramen för kommunstyrelsens mål. Kommunledningskontoret har också ansvar för att initiera och leda de strategiska kommungemensamma frågorna samt tillhandahålla gemensam service som ekonomi-, personal- och lönehantering, IT, telefoni och kommunikation.

I uppdraget ligger också ansvar för tillväxtfrågor, arbetsmarknadsfrågor, integration, folkhälsofrågor, tillgänglighetsfrågor, räddningstjänst samt säkerhet och krisberedskap. Förvaltningen har ett särskilt ansvar för att driva arbetet för jämställdhet och mångfald, att säkerställa att kommunen följer barnkonventionen och att den gemensamma värdegrunden är styrande i alla kommunens verksamheter. Därtill ingår det gemensamma kollektivtrafikkontoret för Hjo, Tibro och Karlsborg i förvaltningens organisation.

Viktiga händelser under året

Kommunens mångfaldsarbete har fått en tydligare struktur i och med att frågan organiserats under kommunstyrelsen. En integrationsutvecklare med ansvar för att klargöra, implementera och utveckla hela kommunens samlade arbete med integration och mångfaldsfrågor har anställts. Antalet nyanlända har under året varit fortsatt stort och runt 170 individer har flyttat in i kommunen, framförallt från Syrien. Under året har en kommunövergripande integrationsstrategi tagits fram och

kommunen har påbörjat ett tvåårigt projekt, "Kulturvän Tibro", som är en del i arbetet med att utveckla mötesplatser och främja möten mellan människor och grupper i samhället samt att underlätta nyanländas integrering. Projektet har redan under de första fyra månaderna fallit väl ut och 15 personliga matchningar har gjorts mellan nyanlända och etablerade Tibrobor.

Tillsammans med Skövde kommun har projektet "Gemensam IT" genomförts i enlighet med projektplanen. Under året slutfördes den största IT-förändringen hittills i kommunen. Detta i form av plattformsbyte med lyckat resultat. Med plattform avses de grundläggande IT-systemen som hanterar inloggning, kontohantering, antivirus, distribution av applikationer och e-post. En följd av arbetet är att Tibro kommun utökade samarbetet med Skövde kommun ytterligare. Bland annat hanteras kommunens IT-support numera i Skövde, en förändring som fungerat på ett tillfredsställande sätt.

Som ett led i kommunens strategiska arbete med kompetensförsörjning har utbildningen "Introduktion till ledarskap" genomförts tillsammans med Hjo kommun. Genom utbildningen ges ökade förutsättningar till intern rörlighet bland anställda och under 2015 deltog sex medarbetare från Tibro. Under året påbörjades också kommunens ledarutvecklingsprogram med temat att integrera och levandegöra Tibro kommuns vision och värdegrund i hela organisationen. Genom att ge alla chefer verktyg, stöd och insikt i hur medarbetarna ska involveras i arbetet är förhoppningen att Tibros vision och värdegrund ska bli en inspirerande och integrerad del av vardagen.

Tillväxt Tibro har under året fortsatt arbetet med nätverksträffar och företagsbesök för att utveckla och förädla dialogen med Tibros näringsliv och därmed skapa förutsättningar för Tibro att förbli en attraktiv företagarkommun. När Svenskt Näringsliv i september 2015 släppte sin årliga ranking av företagsklimatet i Sverige konstaterades att Tibro klättrat 19 placeringar till plats

55 av landets 290 kommuner. Utvecklingen av besöksnäringen har fortsatt i oförminskad fart under året. Bland annat har en plan för den fortsatta utvecklingen av Mini-Zoo tagits fram tillsammans med hushållningssällskapet. Att Tibro etablerat sig som eventort bevisades än en gång av mängden besökare på bland annat årets UPPÅNER-festival och Ljusvandring. Under 2015 har också kommunens folkhälsoarbete setts över och en genomförandeplan för det lokala folkhälsoarbetet för kommande två år har antagits, i syfte att skapa förutsättningar för en god social hållbarhet för invånarna i Tibro kommun.

Framtid

Omvärlden ställer nya och ökade krav på kommunens arbete med vuxnas lärande. I fullmäktiges mål för 2016 betonas vikten av att skapa förutsättningar för ett livslångt lärande genom en tydligare struktur i arbetet med vuxnas lärande. Tibro kommun har behov av att tillsammans med andra aktörer skapa ett fungerande system för att vägleda och stödja människor som på olika sätt är utsatta på arbetsmarknaden. Ett strukturerat arbetssätt när det gäller att anordna adekvat utbildning inom såväl befintliga som kommande bristyrken, skulle innebära att kommunen mer målmedvetet kan bidra till tillväxt och utveckling i vår arbetsmarknadsregion. För att kunna möta dessa nya och ökade krav har en arbetsgrupp utrett förutsättningarna för ett utvecklat lärcenter i Tibro. Under 2016 ska en plan tas fram för hur denna verksamhet ska utformas och organiseras.

Inredia invigdes hösten 2012 och är en mötesplats med en

Årets ekonomiska resultat

Kommunstyrelsen <i>Kostnader, totalt, Tkr</i>	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvikelse 2015
Kommunfullmäktige	2 438	2 149	2 350	201
Kommunstyrelsen	16 463	10 559	11 060	501
Kommunledningskontoret	26 684	22 660	28 190	5 530
<i>varav kommunledningen</i>	<i>14 803</i>	<i>12 151</i>	<i>13 430</i>	<i>1 279</i>
<i>varav IT- och informationsenheten</i>	<i>6 664</i>	<i>6 726</i>	<i>6 180</i>	<i>-546</i>
<i>varav Näringslivsenheten</i>	<i>1 712</i>	<i>4 578</i>	<i>4 020</i>	<i>-558</i>
<i>varav Tibro Training Centre, TTC</i>	<i>392</i>	<i>-240</i>	<i>0</i>	<i>240</i>
<i>varav Arbetsmarknadsenheten</i>	<i>3 113</i>	<i>3 344</i>	<i>3 210</i>	<i>-134</i>
Summa	45 585	35 368	41 600	6 232

Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen samt kommunledningskontoret redovisar sammantaget ett överskott med 6,2 mkr. Det stora överskottet beror till övervägande delen på att resultatet för de kommunala boendena för mottagande av ensamkommande flyktingbarn redovisas under kommunstyrelsen som är ansvarig nämnd för integrationsverksamheten. Socialförvaltningen hanterar dessa boenden och behovet av platser har ökat markant under året. Som en följd av detta har överbeläggningar skett, då organisationen inte hunnit växa i samma takt som mottagandet. Boendena redovisar därför ett överskott på 5,2 mkr.

Kommunfullmäktige redovisar ett mindre överskott på 0,2 mkr som gäller överförmyndarverksamheten. Även kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 0,5 mkr beroende på att medel avsatta för oförutsedda händelser samt Leaderprojekt inte har nyttjats fullt ut under året.

spännande inramning, präglad av Tibros levande kulturarv. Idag drivs Inrediahuset av InTibro i samarbete med kommunen. Samarbetet regleras i ett avtal som kommer att utvärderas och omarbetas under 2016 för att göra Inredia till en ännu attraktivare mötesplats för det lokala närings- och föreningslivet, för besökare i allmänhet och för människor som arbetar professionellt med inredningsdesign.

För att möta tidens krav på tillgänglighet och service till våra besökare och kommuninvånare ska en besöks- och kommunikationsenhet inrättas. En kommunövergripande kommunikationsplan ska tas fram och en kommunövergripande kommunikationsgrupp inrättas för att skapa samsyn kring kommunikation och bemötande i alla kommunala verksamheter. Därtill ska det tas ett samlat grepp kring besöksservicen i kommunhuset och på Inredia. Dessa åtgärder ska leda till ett mer enhetligt och professionellt bemötande och en kvalitetssäkring av den kommunala kommunikationen. Planer finns också på att kunna erbjuda information av mer mobil slag vid olika evenemang som arrangeras i kommunen.

Arbetet med att utveckla kommungemensamma arbetssätt och rutiner fortsätter under 2016. Bland annat kommer en utbildningsatsning för chefer och fackliga representanter genomföras för att utveckla arbetsplatsträffens roll och upplägg. Under 2016 kommer också IT-samarbetet med Skövde kommun fortsätta att utvecklas, bland annat i form av en gemensam satsning på e-tjänster. Likaså kommer ett utökat samarbete utvecklas med Hjo kommun när det gäller telefoni.

Exklusive integrationsverksamheten redovisar kommunledningskontoret ett överskott på 0,3 mkr.

Kommunledningen redovisar ett överskott på 1,3 mkr som huvudsakligen beror på lägre kostnader för konsulter/tjänster än budgeterat. IT-avdelningen och Tillväxt Tibro redovisar var för sig underskott kring -0,5 mkr. IT-avdelningens underskott är till stor del hänförligt till ökade licenskostnader. Tillväxt Tibros underskott beror dels på högre personalkostnader än budgeterat för besöksmottagningstjänsten på Inredia samt lägre intäkter från Arbetsförmedlingen till arbetsmarknadsenhetens verksamhet. Glädjande är att Tibro Training Centre (TTC) som säljer arbetsmarknadsutbildningar redovisar ett positivt resultat (0,2 mkr).

Samhällsbyggnadsnämnden – skattefinansierad verksamhet

Under hösten gjordes en upprustning av parkytan mellan Hotell Snickaren och Allétorget. Det diagonala gångstråket fick ny beläggning av gat- och marksten och ett antal designade sittbänkar placerades ut utmed gången. Vidare sattes pollare med belysning upp, några nya träd planterades och ett stenparti anlades under de befintliga björkarna i parken. Den tidigare asfaltgången utmed fasaden till Family House belades med rödfärgade plattor av samma typ som finns på Tibros torg och utmed Centrumgatan och Torggatan.
Foto: Dan Carlsson

Ordförande: Per Gren, S

Förvaltningschef: Svante André

Antal anställda: 116

Uppdrag

Samhällsbyggnadsnämnden och dess förvaltning har såväl lagstadgade uppgifter inom vattenförsörjning, avloppshantering, fastighetsförvaltning, skötsel av gator och vägar som frivilliga verksamheter i form av energi- och klimatrådgivning, fastighets-service, fjärrvärme, fastighetsbildning, parkskötsel, mat till elever i skolor och förskolor, mat till boende i äldreboenden, kartor och inköp. Hyrda verksamhetslokaler samt investeringar och kapitaltjänstkostnader ingår också i förvaltningens ansvar och budget.

Samhällsbyggnadsförvaltningen fullgör vidare byggnads- och trafiknämndens myndighetsansvar inom plan- och bygglovsverksamheten och hanteringen av trafikfrågor.

Viktiga händelser under året

Arbetet med att förverkliga Tibros gestaltningsprogram, som är en naturlig del av centrumutvecklingen, har fortsatt under 2015. Korsningen Skövdevägen–väg 49 har färdigställts som ett led i att skapa tydligare entréer till Tibro. I maj planterades salvial på båda sidorna om korsningen. Miljön i stadsparken, som är ett annat prioriterat område i gestaltningsprogrammet, har också utvecklats under året. Det har satts upp ny belysning i stadsparken och en ny linbana har installerats i stadsparkslekplatsen. De nya stolparna vid stadsparksentréerna presenterades för allmänheten i samband med årets ljusvandring i oktober.

Under hösten fick parkytan mellan Hotell Snickaren och Allétorget en välbehövlig ansiktslyftning. Det diagonala gångstråket försågs med ny beläggning av gat- och marksten och den tidigare asfaltgången utmed Family House-fasaden belades med rödfärgade plattor av samma typ som finns på Tibros torg och utmed Centrumgatan och Torggatan. Några nya träd planterades, ett antal designade sittbänkar placerades ut, pollare med belysning sattes upp och ett stenparti anlades under de befintliga björkarna i den lilla parken.

Arbetet med att förverkliga Tibros gestaltningsprogram fortsatte under 2015 i två av de prioriterade områdena i planen: Stadsparken och korsningen mellan väg 49 och Skövdevägen. I maj avslutades arbetet med infarten med plantering av salvia på grönyrtorna vid korsningen. I stadsparken sattes ny belysning upp och lekplatsen försågs med en ny linbana. Under året har det även anlagts en motorikleplats vid Höggetorpsskolan, det har satsats extra på asfaltering av Tibros genomfartsleder och nya cykelställ har satts upp vid busstationen. Foto: Jan-Erik Lindkvist/Fotogruppen, Dan Carlsson och Christina Froh

Genom att fonderade medel har nyttjats så har drygt en miljon extra satsats på asfaltering på Tibros gator och vägar under året. Ett steg i rätt riktning för Tibros asfaltsunderhåll. Vid Höggetorpsskolan har en ny motorikleplats anlagts.

Förstudien om framtidens skollokaler har löpt på under året. Förvaltningen har underhållit befintliga skollokaler enligt plan och behov, men viss återhållsamhet råder fram till dess att utformningen av kommunens skollokaler är fastställd.

Mycket annat blir smått när Europa, Sverige och även Tibro berörs av de omfattande flyktingströmmarna. Flyktingfrågan har satt sin prägel på de kommunala verksamheterna under året och som fastighetsansvarig förvaltning har Samhällsbyggnad hjälpt till med att försöka skaffa fram boenden för ensamkommande ungdomar, tillfälliga förskolelokaler, evakueringsbostäder och liknande. Det är och har varit svårt, bland annat på grund av att byggreglerna och brandskyddsreglerna inte är anpassade till denna situation. Arbetet har dock gett resultat och kommunen har nu 2-3 hem

för ensamkommande ungdomar, två provisoriska förskoleavdelningar och ett antal lägenheter/rum som fungerar som utslussningslägenheter.

Framtid

Tibro kommun har beslutat förändra sina skollokaler. Under våren 2016 förväntas en förstudie vara klar som underlag för många viktiga beslut om hur Tibros skolor ska utformas i framtiden. Det är en viktig fråga som måste hanteras på ett sätt som gagnar Tibros barn och ungdomar, personalen som arbetar i skolorna och Tibro kommun som helhet.

Samhällsbyggnad står inför en stor utmaning verksamhetsmässigt eftersom förvaltningen behöver återbesätta 30 procent av tjänsterna som avser förvaltnings- och arbetsledning, administration och vissa specialistkompetenser under den närmaste fyraårsperioden. Det kan bli svårt att få kvalificerade sökanden till vissa tjänster eftersom situationen är densamma i många kommuner.

Årets ekonomiska resultat

Samhällsbyggnadsnämnden skattefinansierad verksamhet Kostnader, Tkr	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvikelse 2015
Gemensamt	8 108	8 598	9 274	676
Gata och park	9 095	9 393	9 305	-88
Fastigheter	-1 381	-1 507	-103	1 404
Bostadsanpassning	2 808	1 179	1 074	-105
Kapitaltjänst	21 085	20 661	21 700	1 039
Kostenheten	286	-44	0	44
Summa	40 001	38 280	41 250	2 970

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet redovisar ett överskott på knappt 3 miljoner kronor, som gäller följande tre delar:

- Kapitaltjänstkostnader, drygt 1,0 mkr, på grund av att kommunen ej investerat så mycket som budgeterat.
- Fastighetsförvaltning. Den varma avslutningen på året,

mindre ytskiktsunderhåll och ett nytt lägre elpris ger ett överskott på cirka 1,4 mkr.

- Administrationen. Låga indexuppräknings- och lokalkostnader samt ökade intäkter på MBK-avtal (Mätning, Beräkning samt Kartframställning) ger ett överskott på cirka 0,6 mkr.

Barn- och utbildningsnämnden

Det pågår ett medvetet arbete med att utveckla undervisningen i matematik i Tibro kommuns grundskolor. Kommunens matematikutvecklare har under 2015 strävat efter att skapa samsyn kring hur matematikundervisningen ska läggas upp så att alla elever kan utveckla sitt sätt att räkna och samsyn kring vilka insatser som bör sättas in för elever som behöver extra stöd. Taluppfattning är a och o för att eleverna ska kunna utveckla sina kunskaper i matematik. Här resonerar sig årskurs 5-eleverna Christian Björk Richardt, Erik Colliander, Athiná Magouli, Märta Olsson Wennberg och Tilde Larsson på Håggetorpsskolan fram till var ett antal olika bråktalet ska placeras på en tallinje som sträcker sig från 0 till 1. Foto: Christina Froh

Ordförande: Anne-Marie Wahlström, S

Förvaltningschef: Eddie Jellinek 1501-1506,

Joakim Almlöv 1507-1512

Antal anställda: 407

Uppdrag

Barn- och utbildningsnämndens uppdrag är att ge alla barn och elever möjlighet att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska främja barns och elevers utveckling och lärande samt även främja lusten till ett livslångt lärande. Förskolan och skolan ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Barn och elever ska till det yttersta stödjas och stimuleras i den egna utvecklingen och skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen. Barn, ungdomar och vuxna ska i en stimulerande studiemiljö ges förutsättningar att inhämta kunskaper för vidare studier och samhällsliv samt kunskap som uppmanar till lärande, delaktighet och ansvarstagande.

Lärmiljöerna i förskola och skola ska organiseras så att alla känner sig trygga och värdefulla. På så sätt ges förutsättningar för barn

och elever att utvecklas till harmoniska, trygga, självständiga, ansvarsfulla och kritiskt tänkande människor. I samarbete med hemmen ska skolan även främja barns och elevers allsidiga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. "Barnets bästa" är utgångspunkten för all verksamhet inom förskolan och skolan.

Verksamheten organiseras i förskola med integrerad allmän förskola, pedagogisk omsorg/familjedaghem, familjecentral, förskoleklass, skolbarnsomsorg, grund- och grundsärskola, förberedelseverksamhet, gymnasie- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, SFI, samt musikskola för sammantaget ungefär 2 500 barn och elever.

För samtliga verksamheter utom musikskolan och familjecentralen finns statliga och kommunala styrdokument som reglerar verksamheten i form av skollag, grund- och gymnasieförordning, läroplaner, kurs- och timplaner samt kommunala mål- och budgetdokument.

Viktiga händelser under året

Inflyttning från närliggande kommuner och asylmottagande/anhöriginvandring har bidragit till ett ökat antal barn och elever i förskolan, grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen.

Detta är en tydlig trend som visar att kommunen är en attraktiv kommun att bosätta sig i. Ökningen är dock av den omfattningen att svårigheter med bland annat rekrytering av lärare har uppstått. Dessutom är det begränsad tillgång på undervisningslokaler, vilket försvårar möjligheterna att tillgodose det ökade behovet.

En översyn av hela barn- och elevhälsoorganisationen har genomförts där Socialförvaltningen också varit med i dialog. Det övergripande målet med översynen är att öka kvaliteten på de tidiga insatserna. En del tjänster i denna organisation har dock ännu inte kunnat tillsättas.

Skola – näringsliv

Syftet med samarbetet skola–arbetsliv är att höja kvaliteten i undervisningen genom ökad förståelse och kunskap om varandras uppdrag och verksamheter.

Två ordsråd har genomförts under våren 2015 för att knyta företag och enskilda skolor/arbetslag i grundskolan närmare varandra och jobba tillsammans i olika former. Från hösten 2015 är strategin att fler representanter från skolan deltar vid Tillväxt Tibros etablerade nätverksträffar.

Samarbetet mellan Teknikprogrammet på Fågelviksgymnasiet och teknikföretag i Tibro, Karlsborg, Hjo och Skövde är inne på sitt andra år, där eleverna har möjlighet att välja utökat program om 300 poäng kopplat till ett företag.

Grundskolan samarbetar med det lokala näringslivsbolaget InTibro och har bland annat arbetat fram en verksamhetsbank. I verksamhetsbanken finns grunduppgifter om de företag som är särskilt intresserade av att utveckla samarbetet med kommunens skolor.

Förskolan Återbruket har startat och har inlett sitt arbete med att knyta fler företag till den pedagogiska profilen "Kreativ återanvändning", där förskolan återanvänder företagets "spillmaterial" i en kreativ pedagogik.

Pedagogiskt IT-stöd, IKT

Med stöd av IKT, pedagogiskt IT-stöd, har kommunens pedagoger i alla verksamhetsformer tagit viktiga och stora steg framåt. IKTecket med förvaltningens tre IKT-utvecklare har en särskild viktig roll i detta arbete.

I alla skolformer från förskola till vuxenutbildning har fokus under året varit att implementera en gemensam lärplattform, som består av Office365 och InfoMentor. Syftet med detta utvecklingsarbete är att stödja elev- och verksamhetsdokumentation samt ge bättre förutsättningar för kommunikation mellan elever, pedagoger och vårdnadshavare. Samtidigt har satsningen på att alla elever i grundskolan ska ha en egen Ipad som stöd i skolarbetet fortsatt.

Förskolan

Efterfrågan på platser inom förskolan är fortsatt hög och nästan alla barn i åldersgruppen 2-5 år är nu inskrivna inom barnomsorgen. Under 2015 finns 26 kommunala förskoleavdelningar fördelade på åtta förskolor. Inför 2016 saknas förskoleavdelningar för att på sikt kunna tillgodose efterfrågan. Beslut har fattats om nybyggnation av en förskola med sex avdelningar, vilken

På Tibro kommuns nya förskola Återbruket används rest- och spillmaterial från lokala företag i den pedagogiska verksamheten. Materialen, som barnen lockas till att utforska och pröva, placeras i inspirerande och föränderliga lekmiljöer. Förhoppningen är att det på sikt ska kunna skapa ett kreativt återanvändningscentrum, som kan göra rest- och spillmaterial från Tibros näringsliv tillgängligt för pedagogerna på alla kommunens förskolor och skolor. Foto: Christina Froh

förväntas vara inflyttningsklar under senare delen av 2017. Förskolan Återbruket öppnades i januari 2015 med den särskilda pedagogiska profilen "Kreativ återanvändning". Förberedelser har genomförts för att öppna ytterligare förskoleavdelningar under inledningen av 2016.

Inom kommunens förskolor har utvecklingsarbetet fortsatt kring TAKK, Tecken som alternativ kompletterande kommunikation, som hjälpmedel i verksamheten. Alla tillsvidareanställda inom förskolan har nu fått en grundutbildning inom detta. Vidare har gemensamma former för individdokumentation utvecklats och implementering har påbörjats. Under våren planerades en gemensam matematikfortbildning för all förskolepersonal, vilken påbörjades hösten 2015.

Grundskolan

Tibro grundskolor genomför utvecklingsarbeten för att öka måluppfyllelsen i matematik där vi har ett fortsatt arbete med professor Per-Olof Bentley för att stödja lärarna i deras utveckling av undervisningen i matematik. Detta arbete kommer att fortsätta under 2016. Sedan tidigare pågår motsvarande insatser för att öka och utveckla elevernas läs- och skrivförmåga. Grundskolorna i Tibro deltar sedan hösten 2015 i Skolverkets satsning Läslifftet.

Behovet av insatser för elever i behov av särskilt stöd är fortsatt stort. Vissa vakanta tjänster så som skolpsykolog, specialpedagoger, speciallärare och resurslärare har inte kunnat återbesättas. Undervisningsgrupperna är stora och i olika grad är lokalerna inte anpassade för det pedagogiska uppdraget. Detta försvårar mottagandet av inflyttande elever, vare sig det är fråga om elever som kommer från annan kommun eller annat land.

Antalet elever i förberedelsegrupper (7-11 år) och klasser (12-15 år) har ökat ytterligare. Därför har det under 2015 inrättats ytterligare en förberedelsegrupp.

Arbetet med att se över och behovsanpassa grundskolans lokaler

inför framtiden pågår i en förstudie som färdigställs i början av mars 2016. Detta är viktigt eftersom nuvarande lokaler inte räcker till och rent generellt är dåligt anpassade till nuvarande antal klasser och klasstorlekar. Utgångspunkten för förstudien är att skolorna ska bli disponerade och utrustade så att lärandemiljön för elever, pedagoger och övrig verksam personal ges förutsättningar att bidra till ökad måluppfyllelse. Kommunen står under 2016 inför ett tydligt vägval när det gäller nybyggnation och/eller ombyggnation av skollokalerna för att möta framtidens behov.

Inom grundsärskolan har ett samarbetsavtal ingåtts med Karlsborgs kommun. Detta kommer att ge en bra grund för långsiktig planering och tillgång till personal och kompetens, vilket är positivt för verksamheten och berörda elever.

Gymnasieskolan

Fågelviksgymnasiet genomgår fortsatt en strukturell anpassning med anledning av minskade elevkullar och minskat söktryck. Nämnden har tidigare beslutat att avveckla fem nationella program och vid skolstart i augusti 2015 erbjöds sju nationella program.

Byggprogrammet på Fågelvik är nu en "branschrekommenderad skola". Det är högt söktryck på Teknikprogrammet och beslut har tagits att åter öppna Ekonomiprogrammet. Samtidigt råder under läsåret 15/16 intagningsstopp på det naturvetenskapliga programmet. Introduktionsprogrammet är nu det största programmet på Fågelviksgymnasiet och antalet elever som är i behov av stöd – främst inom matematik – är fortsatt stort. På Fågelviksgymnasiet har rutinerna för samverkan ytterligare förbättrats. Dialogen om skolans mål och uppdrag mellan lärare, studie- och yrkesvägledare och elever är i fokus och har ytterligare utvecklats.

Vuxenutbildning

Antalet elever vid SFI, Svenska för invandrare, har ökat kraftigt, vilket medfört att kommunen varit tvungen att köpa utbildningsplatser av Skövde kommun. Detta beror till stor del på att det är svårt att rekrytera behöriga pedagoger till denna verksamhet.

En ökad andel av eleverna i vuxenutbildningen har deltidarbete/föräldraledighet. Detta ställer högre krav på undervisningens utformning avseende hur tid och plats för studierna kan disponeras. Ett utvecklingsarbete kring detta pågår.

En kommunövergripande förstudie har genomförts kring ett gemensamt Lärcenter där vuxenutbildningen skulle kunna integreras med exempelvis arbetsmarknadsutbildning och vägledning/validering.

Framtid

Utbildningsverksamheten står fortsatt inför omfattande förändringar, såväl pedagogiska som organisatoriska. Utmaningarna är

många och förutsätter en väl fungerande utbildningsorganisation och en kvalitetssäkrad pedagogisk verksamhet. Detta ställer krav på god pedagogisk kompetens hos personal men också goda strukturella förutsättningar såsom framförallt ändamålsenliga lokaler och väl fungerande IT-stöd/struktur.

Inom förskolans verksamhet bedöms efterfrågan på barnomsorg vara ökande, då inflyttning sker kontinuerligt. Nybyggnation av lägenheter och därmed ökad omsättning av villor bedöms inom några år innebära att fler barnfamiljer väljer att flytta till Tibro. Detta kan innebära att kommunen måste bygga fler förskolor än den som redan nu är under byggnation.

Inom grundskolans verksamhet ökar åter antalet elever i varje årskull, vilket innebär ett behov av att utöka till fler parallellklasser. Detta gäller i ett första skede F-5-skolorna. Lokalfrågan för grundskolans verksamhet kommer att vara viktig under många år. Detta eftersom nuvarande lokaler inte räcker till och rent generellt är dåligt anpassade till nuvarande antal klasser och klasstorlekar.

Strukturanpassningen vid Fågelviksgymnasiet med anledning av minskade elevkullar och minskat söktryck kommer att vara en viktig fråga för kommunen ur flera perspektiv.

Tillgång till behörig och kompetent personal inom alla skolformer är en mycket viktig framtidsfråga. Tibro kommuns utbildningsverksamhet har ett gott renommé och vi har bland annat tack vare detta kunnat bibehålla en positiv rekrytering av ny personal. Samtidigt är det i ett riksperspektiv få som utbildar sig inom läraryrkena, vilket gör att kommunen i fortsättningen behöver förstärka arbetet kring en "bra verksamhet med hög kvalitet" och perspektivet "den goda arbetsgivaren".

Utbildningsverksamheten och dess organisation är idag mycket beroende av en väl fungerande IKT-struktur. "Datorernas" prestanda och driftsäkerhet samt tillräckliga nätverk är hela tiden viktiga faktorer för kvaliteten i undervisningen och bidrar indirekt till elevers måluppfyllelse. Det finns behov av ett rent tekniskt IT-stöd samtidigt som den pedagogiska utvecklingen kring IKT som verktyg i undervisningen behöver fortsätta.

Formerna för mottagandet av nyanlända måste utvecklas för att bättre tillgodose barns och ungdomars behov utifrån nya lagkrav inom detta område. Mottagandet är dels en lokalfråga som hänger ihop med den övergripande översynen av skollokalerna och dels en pedagogisk fråga utifrån t.ex. kartläggning av nyanländas förkunskaper. Mottagandet är också en fråga av social karaktär för att dessa barn och elever ska kunna klassplaceras så snart som möjligt med utgångspunkt från individens utveckling.

Årets ekonomiska resultat

Barn- och utbildningsnämnden <i>Kostnader, Tkr</i>	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvikelse 2015
Nämnd	581	732	500	-232
Gemensamma resurser	10 379	12 129	14 050	1 921
Förskola	52 939	57 545	58 180	635
Grundskola	107 736	111 280	113 278	1 998
Gymnasieskola exkl. köp/försäljning av utbildningsplatser	51 200	49 787	50 106	319
Gymnasieskola köp/försäljning av utbildningsplatser	-4 696	604	-8 084	-8 688
Vuxenutbildning	4 413	7 225	7 370	145
Summa	222 552	239 302	235 400	-3 902

Barn och Utbildning redovisar ett underskott om -3,9 mkr för 2015, vilket motsvarar en budgetavvikelse med 1,6 %. Underskottet beror på ett negativt utfall avseende interkommunala ersättningar. På gymnasienivå är det framförallt uteblivna intäkter om -7,9 mkr då elever från andra kommuner inte längre väljer att studera i Tibro i samma utsträckning som tidigare.

Nämndens sammanträdeskostnader uppvisar ett minusresultat. Det är i första hand ersättning för förlorad arbetsinkomst som ökat eftersom nämndens sammanträden från och med detta år genomförts under dagtid istället för på kvällstid. Den nya nämndens sammansättning och det ökade deltagandet från icke-tjänstgörande ledamöter påverkar också utfallet.

Differensen på gemensamma resurser beror delvis på att avsatta medel för oförutsedda poster inte behövt nyttjas fullt ut. Som åtgärd för att minska förvaltningens brist tillsattes inte den vakanta musikledartjänsten under året. Återhållsamhet på gemensam drift och kompetensutveckling bidrar även den till besparingen.

Förskolan har en positiv budgetavvikelse vid årets slut. Anledningen är lägre personalkostnader på grund av långtidssjukskrivningar, färre antal vikarier, vikarieanställningar med lägre lön samt vakans delar av året. Den vakanta förskolechefstjänsten tillsattes inte under hösten utan nämnden avvaktade med detta till årsskiftet. Intäkterna från föräldraavgifterna ökade när maxtaxans tak höjdes samtidigt som statsbidragen för omsorg på obekväma tider blev större än beräknat. Trots fördyrade lokal-kostnader för den nya förskoleavdelningen Återbruket visar förskolan sammantaget ett överskott.

Grundskolan har utökat med ytterligare en förberedelsegrupp samt ytterligare en förberedelseklass då antalet elever har ökat. Behovet av lärare i Svenska A är stort och anpassning av undervisningsgrupper på olika nivåer är därför nödvändigt. De ökade kostnaderna för förberedelsegrupper/klasser täcks genom att grundskolan från och med 2015 tar del av statsbidrag som kommunen erhåller från Migrationsverket. Förvaltningen har valt att inte tillsätta den vakanta skolpsykologtjänsten utan att köpa sådan tjänst under det gångna året. Intäkter från föräldraavgifter ökade även för fritidshem när taxan höjdes under hösten.

Gymnasieutbildningen vid Fågelvik gör ett mindre plusresultat om 0,3 mkr. Underskottet för lärare vid nationella program uppgick vid årets slut till -0,6 mkr. Förvaltningen gör bedömningen att med nuvarande antal program och inriktningar är ytterligare anpassningar av personalorganisationen inte möjligt. För att minska underskottet från det negativa utfallet av interkommunala ersättningar görs reduceringar inom övriga personalkategorier samt driftsmedel.

Vuxenutbildningen har utfört undervisning inom tilldelad budget. Grundvux och gymnasial vuxenutbildning har haft lägre verksamhet under året som gått. Däremot har utbildningen avseende Svenska För Invandrare, SFI, ökat. För att möta det ökade behovet har förvaltningen utöver egen SFI-utbildning köpt utbildningsplatser i Skövde.

Socialnämnden

Det pågår ett ständigt förbättrings- och utvecklingsarbete inom äldreomsorgen i Tibro kommun. Under 2015 gjordes en satsning på JDome Bike Around, ett virtuellt, hälsofrämjande hjälpmedel för personer som lider av demens eller andra kognitiva problem. Genom en virtuellt omslutande skärm kopplad till en motionscykel och internettjänsten Google Street View kan Tibros äldre ta sig en cykeltur nästan varsomhelst i världen. JDome BikeAround finns tillgänglig på Äldrecentrum och på samtliga äldreboenden i kommunen. Foto: Johanna Lillerskog

Ordförande: Bengt Andersson, C

Förvaltningschef: Mikael Ingsberg

Antal anställda: 416

Uppdrag

Människor kan av olika skäl ibland behöva stöd i sitt dagliga liv. En av Socialtjänstens viktigaste uppgifter är att se till att alla som bor eller vistas i Tibro får det stöd och den hjälp de har laglig rätt till för att kunna leva ett självständigt liv.

Ett av socialtjänstens viktigaste centrala uppdrag är att stödja och utveckla kommuninvånarnas möjligheter till ekonomisk och social trygghet samt oberoende, så långt det är möjligt. Socialtjänsten erbjuder stöd och verksamhet riktad till barn, ungdomar och föräldrar som under en period behöver extra hjälp på grund av ekonomiska bekymmer, problem med alkohol eller andra droger eller för att någon i deras närhet utsätts för våld eller andra former av övergrepp.

På grund av stigande ålder eller funktionshinder kan kommuninvånarnas förutsättningar förändras så att ett hjälpbehov uppstår.

Socialtjänstens målsättning är att, om det är möjligt, försöka bistå med olika insatser för att möjliggöra att den enskilde kommuninvånaren kan leva ett så fritt och självständigt liv som möjligt. Socialtjänstens insatser kan bestå av hjälp i ordinarie boende eller omvårdnad och omsorg på ett särskilt boende.

Socialtjänsten har också i uppdrag att erbjuda anhöriga möjligheten att få stöd, hjälp och avlastning via anhörigstöd.

Verksamheten regleras bland annat i lagstiftningen i Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Lagen om vård av missbrukare (LVM), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt Lagen om assistansersättning (LASS).

Viktiga händelser under året

Precis som i övriga landet har ökningen av ensamkommande barn även påverkat socialtjänsten i Tibro. Under 2015 har kommunen tagit emot 70 barn. Flertalet av dessa har placerats i HVB-hem i kommunal regi men även köp av plats eller placering i familjehem har skett i enstaka fall.

Barnfokus har även varit aktuellt i socialtjänstens strategiska arbete med anhörigstöd. En arbetsgrupp med representanter

från skola, primärvård, ungdomsmottagning och socialtjänst har träffats kontinuerligt för att diskutera målgruppen barn som anhöriga. Samverkan är en viktig faktor för att bedriva ett lyckat anhörigstöd men även för att kunna arbeta förebyggande.

Äldreomsorgen hamnade i medias blickfång när Svenskt Näringsliv publicerade rapporten "Värde i välfärden". Rapporten påvisade att Tibro toppar Sverigelistan när det gäller de äldres nöjdhet med sina äldreboenden. Senare under året hamnade äldreomsorgen återigen i media och då för ny tekniksatsning. Denna tekniksatsning är ett led i att kunna erbjuda en modern äldreomsorg. Den nya tekniken, jDome Bikeaorund, är ett hjälpmedel som aktiverar både hjärta och hjärna och förhoppningsvis är detta något som även bidrar till de äldres fortsatta nöjdhet. Under hösten erbjöds all personal inom socialtjänsten en föreläsning av Tomas Gunnarsson om "Konsten att överlista Jante". En humoristisk föreläsning blandad med allvar som gav tips om att lyfta sig själv och andra.

Vård och omsorg

Det är viktigt inom vård och omsorg (VO) att ha kontakt med och få reda på om den verksamhet som bedrivs uppfattas som stödjande av medborgarna. Därför är det alltid intressant att få ta del av vad de äldre tycker, dels i SKL:s Öppna jämförelser, dels, och kanske än mer, i den nationella undersökningen "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen" eftersom det i den är de enskilda och deras anhöriga som kommer till tals.

Resultaten för socialtjänsten i Tibro är fortsättningsvis generellt goda, men en liten minskning har skett här och var i nöjdheten. Även om det är små förändringar, som kanske inte är statistiskt säkerställda, så är det något som bör bevakas och utredas. Enligt jämförelserna står sig dock Tibro kvalitetsmässigt väldigt bra i jämförelse med andra kommuner i riket. Här följer ett axplock av vissa andra centrala frågor:

Fråga	Ja/Alltid /Oftast Svarsandel, %	Delvis/ Ibland Svarsandel, %	Nej/Sällan /Aldrig Svarsandel, %
Fick du plats på det äldreboende du ville bo på?	96	0	0
Trivs du i din lägenhet?	83	11	0
Känner du förtroende för personalen?	87	13	0
Brukar personalen ha tillräckligt med tid för att utföra sitt arbete hos dig?	88	4	8
Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt?	92	8	0
Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter om hur hjälpen ska utföras?	86	12	2

Under året har mycket arbete lagts ner kring beslut och projektering av ett nytt äldreboende. Under året har kommunen sålt en tomt till Tibrobyggen för ändamålet. Under 2016 kommer görs upphandling av entreprenör för byggnationen. Boendet kommer bli ett särskilt boende med fyra avdelningar och 40 platser. När det är färdigt vid årsskiftet 2017/2018 kommer det att ersätta boendet på Fredsgatan

Under året har Hemvården gått in i ett insatsregistreringssystem, som kallas för TES. Meningen med detta är inte att tidsmässigt pressa personalen eller att bevaka att den enskilde inte får för mycket tid. Tvärtom är syftet att vi ska lägga så mycket tid som möjligt hos den enskilde och begränsa kringtid. Socialtjänsten har sedan 1996 haft schabloner inom äldreomsorgen för att planera personalens insatser, bedöma personalbehovet och som ett underlag till de enskildas avgiftsuträkning. Med TES kan alla dessa parametrar bli mer riktiga och stämma överens med hur det är i verkligheten.

Socialtjänsten har under året lagt ner mycket tid på att göra en omstart och utveckla demensorganisationen. Beslutet om att arbeta för en demensorganisation med Tibrobon i centrum togs för över tio år sedan. Trots en god omvårdnad och fina insatser av personalen har Socialtjänsten känt att man inte lyckats uppnå målet med EN sammanhållen organisation. Under året har samtlig personal informerats och ett nytt arbetssätt har planerats och presenterats.

Individ- och familjeomsorg och myndighetshandläggning

Inom individ- och familjeomsorgen, IFO, har man under året planerat, provat och utvärderat en förändring av ledningsorganisationen. Hela avdelningen utökades med två nya enheter. Den ena är för myndighetsutövning gällande ensamkommande flyktingbarn och den andra är luventus, HVB-boendet för ensamkommande flyktingbarn. Dessa permanentades vid årets slut och innebär att IFO numera är uppdelat i fem delar. Verksamheten leds av fem enhetschefer och en IFO-chef.

Under året började socialtjänsten planera för en utökning av boende för ensamkommande flyktingungdomar. HVB-boendet har haft ett hårt tryck under hösten varför det har utökats till att omfatta 70 istället för 25 platser. Antalet anställda utökades till 25 och en verksamhetsresurs avdelades till verksamheten för att finnas på plats och bättre kunna stödja personalen och ungdomarna i vardagen.

Socialnämnden har tagit beslut om och erhållit statliga medel för att införa Äldres behov i centrum (ÄBIC). Arbetet med implementering startade under året. ÄBIC innebär strukturerad dokumentation av äldre personers behov med användning av Internationell klassificering av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa (ICF). Arbetsmodellen ÄBIC syftar till en högre rättssäkerhet genom likvärdig hantering av ansökan, utredning, planering och uppföljning. Modellen bidrar till att beskriva den sökandes behov. Detta möjliggör organisering och resursplanering utifrån behoven på lokal nivå. En enhetlig och entydig terminologi bidrar till minskad dubbeldokumentation och ger ett bättre underlag för genomförandepersonal.

PRIO-satsningen – den nationella planen för riktade insatser inom området psykisk ohälsa har fortsatt under året utifrån den inventering och analys som gjordes 2014.

I början av april infördes ett nytt digitalt planerings- och kvalitetssystem, TES, i hemvården i Tibro. Med hjälp av en app i mobiltelefonen kan personalen se vilka vård- och omsorgsinsatser varje vårdtagare har fått beviljade samt registrera de avvikelser som uppstår i samband med deras besök. Syftet med systemet är att säkra att vårdtagarna får rätt insatser och att personalen har en rimlig arbetsbelastning. Foto: Christina Froh

Framtid

Vård och omsorg

Under 2016 kommer en utvecklad demensorganisation att sätts upp med fokus på den demenssjuke Tibrobon och dennes anhöriga. Det kommer att bli förändringar i personalens sätt att arbeta, enhetsgränserna kommer att suddas ut och personalen kommer att mer följa den demenssjuke genom dennes sjukdomsförlopp. Därmed hoppas vi att kunna realisera en mer än tio år gammal målsättning om EN demensorganisation.

Fortsatt planering och beslut om byggtreprenör samt byggstart av ett nytt äldreboende kommer också vara en stor arbetsuppgift under 2016.

Inom ramen för projektet "Vägen till arbete" fokuseras på målgruppen som står utanför arbetsmarknaden, personerna har ett funktionshinder och är yngre än 29 år. Arbetet kommer att fortgå under 2016 med fler varianter av sysselsättning. Fokus ska ligga på att samordna resurser och utöka socialtjänstens möjligheter att erbjuda interna och externa placeringar av daglig verksamhet. Personella resurser behövs och kommer att riktas mot detta område för att det ska få en riktig genomslagskraft.

Individ- och familjeomsorg

Det föreligger ökade kostnader för familjehem, särskilt i de fall där konsulentstödda familjehem används. Kostnaderna ser ut att vara bestående då de barn som är placerade idag är "uppväxtplaceringar".

Kostnaderna för försörjningsstöd kommer att vara fortsatt höga. Utanförskap för de mest utsatta grupperna kostar Sverige och Tibro stora belopp varje år. Grupperna utrikesfödda personer och personer med psykiska funktionshinder och beroendeproblematik har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Många människor

De som bor på Tibro kommuns äldreboenden är nöjda i Sverige enligt Svenskt Näringslivs rapport Värde i välfärden som baseras på Socialstyrelsens årliga brukarundersökningar. 90-åriga Margit Persson, som ses i samspråk med undersköterskan Lena Olsson Schnell på bilden, kan intyga att hon får ett gott bemötande på Brittgårdens äldreboende. "Personalen här är vänlig och hjälpsam", fastslår hon. Foto: Christina Froh

riskerar att hamna i ett långt utanförskap såväl personligt, socialt och ekonomiskt.

I den nationella PRIO-satsningen psykiatri har Tibro varit med och gjort en inventering kring personer med komplexa psykiatriska funktionsnedsättningar samt gjort en analys och tagit fram en handlingsplan för utvecklingen av arbetet med och för denna målgrupp.

Nationellt pågår diskussioner om vikten av förstärkt kompetens för myndighetshandläggare av barnvårdsärenden. Socionomexamen och två års erfarenhet behöver kompletteras med ytterligare mentorskap och spetsutbildning. Regeringen tillskjuter nu medel för detta ändamål och inom Skaraborgs kommunalförbund ska en spetsutbildning tas fram som kan erbjudas Skaraborgs kommuner.

Under 2016 kommer psykiatrin att vara i fortsatt fokus genom den nationella psykiatrisatsningen. I psykiatrisatsningen ingår missbruksområdet som en självklar del eftersom många människor har en samsjuklighet, det vill säga både ett missbruk och psykisk ohälsa. En lagändring är föreslagen i socialtjänstlagen som pekar på god kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården och detta innebär att det finns behov av att arbeta med utveckling av verksamheten i samverkan med andra aktörer.

Det socioekonomiska arbets- och förhållningssättet har kommit för att stanna. Tidiga och förebyggande insatser i skolan och inom fritidsområdet med stöd av socialtjänsten bygger stabila strukturer och ska minska utanförskapet. Socialtjänstens kostsamma externa placeringar av barn och unga ska kunna hållas kvar på den låga nivå som är idag. Idag sker placeringar av barn och unga endast då alla andra insatser är uttömda och då kommunens förvaltningar har bidragit med de resurser som finns att tillgå.

Årets ekonomiska resultat

Socialnämnden Kostnader, Tkr	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvikelse 2015
Nämnd	806	616	951	335
Gemensam administration	10987	10 605	12 252	1 647
Individ- och familjeomsorg	39 447	43 956	41 899	-2 057
Vård och omsorg	151 483	153 992	154 897	905
Summa	202 723	209 168	210 000	832

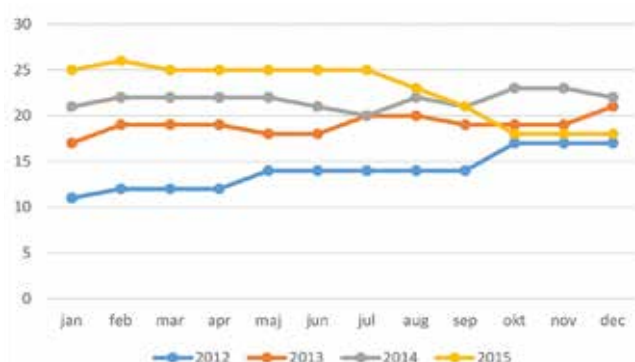
Socialnämndens resultat för 2015 visar på ett samlat överskott om 0,8 mkr, vilket innebär att nämndens verksamheter har förbrukat 99,6% av årets budgetmedel.

Årets resultat beror framförallt på besparingsåtgärder efter kvartaluppföljning ett per den sista mars. Då redovisades ett underskott med cirka 3,8 mkr som i huvudsak berodde på att placeringar av barn och ungdomar visade underskott med 3 mkr. Vid nästa prognos i slutet av april beslutades om sparåtgärder (personalkostnader) inom framförallt gemensam administration. Dessa uppgick till 1,5 mkr och samtidigt uppmanades alla enheter till sparsamhet. Vid halvårsprognosen hade underskottet minskat till -1,2 mkr och från augustiprognosen redovisade nämnden budgetbalans i prognoserna.

Verksamhetsområde Nämnd redovisar ett överskott om 0,3 mkr till följd av att anslaget för oförutsedda kostnader inte har behövt nyttjas. Gemensam administration redovisar ett överskott, 1,6 mkr, i enlighet med de sparåtgärder som beslutades under året. Dessa innebar vakanshållning av tjänster inom staben samt att anslaget för rehabiliteringskostnader inte använts till fullo.

Individ- och familjeomsorgen redovisar en negativ budgetavvikelse om -2,1 mkr. Tidigt under året visade prognoserna att kostnaderna för placeringar av barn och ungdomar skulle överskrida budget. Antalet barn i familjehem har ökat stadigt sedan år 2012. Samtidigt har antalet konsulentstödda familjehem, oftast med mer behovskrävande barn och därmed dyrare, ökat. Totalt var cirka 25 barn placerade i familjehem under perioden januari-juli. Därefter har en viss minskning skett och vid årsskiftet var 18 barn familjehemsplacerade. Total kostnad för familjehemsplaceringar uppgick till 8,6 mkr. Kostnaderna för institutionsplaceringar uppgick till 3,3 mkr. Totalt stannade kostnaderna för placeringar av barn och ungdomar på 11,9 mkr, vilket innebar ett underskott gentemot budget med -4,3 mkr.

Diagram: Antal placerade barn i familjehem, 2012-2015

Övriga delar av individ- och familjeomsorgen redovisar positiva budgetavvikelser. Trenden med ökade kostnader för försörjningsstöd bröts under andra halvåret 2014 och nedåttrenden har fortsatt under 2015. Kostnaderna för försörjningsstöd blev 7,4 mkr, en minskning med 1,1 mkr jämfört med 2014 och ett överskott gentemot budget med 0,9 mkr.

Verksamheterna öppenvård (0,2 mkr), lönebidragsanställningar (0,3 mkr) samt psykiatrin (0,4 mkr) redovisar alla mindre överskott.

Diagram: Försörjningsstöd, 2013-2015

Äldreomsorgen redovisar en positiv budgetavvikelse, 1,7 mkr. De största överskotten är vakans i ledningsorganisationen (0,6 mkr), personalkostnader gällande dagverksamhet för dementa (1,3 mkr) samt personalkostnader och försäljning av platser inom korttidsboende (1,7 mkr). Pool- och vakansförmedlingen (-0,8 mkr) samt de särskilda boendena (-1,5 mkr) redovisar negativa budgetavvikelser. LSS-verksamhet redovisar en negativ budgetavvikelse på -0,8 mkr som är hänförlig till personalkostnader inom personlig assistans (-0,7 mkr).

Kultur- och fritidsnämnden

Den 16 oktober lyftes två av Tibros stora idrottsprofiler, Victoria Helgesson och Anton Strålman, fram vid en invigningsceremoni i ishallen som ett led i marknadsföringen av Tibro som idrottskommun. Det socioekonomiska Skattegårdsprojektet och bytet av belysningsarmaturer utmed Fågelviksspåret är exempel på andra satsningar som Kultur & Fritid genomfört under året.
Foto: Niclas och Christina Froh

Ordförande: Jörgen Strende (S)

Förvaltningschef: Pelle Ekholm

Antal anställda: 21

Uppdrag

Kultur- och fritidsnämnden har det politiska ansvaret för all kommunal kultur- och fritidsverksamhet. Kultur & Fritid, nämndens förvaltningsorganisation, stödjer nämnden genom att initiera frågor, ta fram underlag för beslut och utveckla verksamheter utifrån de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnden fastställt.

Kultur & Fritid organiserar och ansvarar för kultur- och fritidsarrangemang och aktiviteter med prioritering mot barn och ungdom. I kommunen ska det finnas ett rikt utbud av film, konst, musik, teater och utställningsverksamhet samt idrotts- och motionsaktiviteter. Utbudet skapas och lyfts fram i samverkan med föreningar, organisationer och enskilda såväl inom som utom kommunen. Förvaltningen fördelar bidrag till föreningar och organisationer, förvaltar anläggningar inom verksamhetsområdet samt beslutar om upplåtelse och avgifter för dessa anläggningar.

Viktiga händelser under året

I samverkan med Tibroidrottens nätverk har konkreta åtgärder genomförts för att profilera Tibro som idrottskommun på ett ännu bättre sätt. I oktober gjordes den första manifestationen genom att två av våra idrottsprofiler, konståkerskan Viktoria Helgesson och Anton Strålman, presenterades i ishallen. Ytterligare tre idrottsprofiler, Joshi Helgesson, Christina "fd Svensson" Helgesson och Eine Fredriksson presenteras tillsammans med Viktoria och Anton på informationsskyltar vid ishallens omklädningsrum.

Arbetet med realisera den antagna utvecklingsplanen för fritidsområden och badplatser med ett långsiktigt perspektiv har fortsatt i nära samverkan med föreningslivet. Under 2015 har tillgängligheten vid Örlenbadet förbättrats och Fågelviksspåret har försetts med ny LED-belysning.

Vandringsutställningen Ralph Erskine – Arkitekt med engagemang för samhället och människan visades i Brittårdshallen till i början av september. Utställningen har även visats på Vandalorum i Värnamo.

Under året har även större delen av den första etappen av Framtidens bibliotek genomförts. Under ombyggnationen har ett runt rum med modern medieteknik uppförts i bibliotekslokalen

som är tänkt att användas för föreläsningar, sagostunder och mindre kulturevenemang. Barnavdelningen har också fått en ny utformning, flera nya arbetsplatser har gjorts i ordning och biblioteket har fått en delvis ny inredning. Biblioteket hölls stängt under ombyggnationen och återinvigs i januari 2016.

Inom ramen för det socioekonomiska arbetet har ett projekt i Skattegården dragits igång under året. Förutom stadigvarande fritidsverksamhet för barn två gånger per vecka har flera barn- och familjeaktiviteter genomförts.

Kultur & Fritid har varit en av deltagarna i styrgruppen för det fortsatta analysarbetet av resultatet i projektet Kreativa Kraftfält och den förstudie som genomförs tillsammans med Strukturbild Skaraborg i syfte att kartlägga kreativa, kulturella verksamheter i Tibro. Inom Ung kultur har projektet We Are Kultur, WAK, startats i samarbete med Studieförbundet. Målet med projektet är att skapa förutsättningar för ung kultur för, med och av ungdomar.

Framtid

2016 blir ett mycket intensivt år för Kultur & Fritid med ett antal projekt, aktiviteter och verksamhet som bidrar till förverkligandet av Vision Tibro och till att Tibro fortsatt är en bra boendekommun. I visionens anda är det viktigt att hålla en fortsatt hög nivå på verksamheterna och erbjuda ett stort utbud av aktiviteter, som gör att kommuninvånarna har tillgång till en meningsfull fritid. Detta är en av framgångsfaktorerna för att skapa tillväxt i Tibro. Vi ska fortsätta skapa miljöer som sticker ut genom att initiera och genomföra olika projekt och aktiviteter som väcker uppmärksamhet såväl inom som utom kommunen.

Kultur & Fritid känner stor delaktighet och ansvar för att ytterligare befästa Tibro som eventort. Detta gäller såväl idrottsliga som kulturella aktiviteter med flera nya och intressanta idéer som ska testas.

Ambitionen är att fortsätta stärka Tibro som idrottskommun och få fortsatt stor uppmärksamhet. Våra goda ambassadörer inom olika idrotter bör lyftas fram ännu mer för att ytterligare sätta Tibro på kartan eftersom det ger en positiv bild av Tibro som boendekommun.

Årets ekonomiska resultat

Kultur- och fritidsnämnden <i>Kostnader, Tkr</i>	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvikelse 2015
Nämnd	2 152	2 164	2 373	209
Kultur	9 403	9 477	9 387	-90
Fritid	4 493	5 902	5 418	-484
Förebyggande	3 835	3 960	4 172	212
Summa	19 883	21 503	21 350	-153

Den politiska verksamheten redovisar ett underskott på 209 tkr, som dels beror på att ett arbetsutskott inrättats från halvårsskiftet och kostnader för en nyvald nämnd med ett antal heldagsträffar, som inte planerats i budget.

Framtidens bibliotek blir, när det invigs i slutet av januari 2016, ytterligare en bekräftelse på att "Tibro skapar miljöer som sticker ut". Det blir en viktig mötesplats och ett nav som kan stärka kulturen i Tibro på ett sätt som ligger i linje med de inriktnings- och effektmål som kultur- och fritidsnämnden beslutat.

Inom kulturens område ska fortsatt samverkan ske såväl inom som utanför kommunen. Möten och aktiviteter med såväl statliga som regionala verksamheter kommer att innebära en förstärkning av kulturen i kommunen.

Förverkligandet av en flexibel mötes- och utställningslokal i den gamla livsmedelsbutiken i Brittgården måste nå ett avgörande. Vandringstställningen om Ralph Erskine, som premiärvisades i Brittgårdshallen, kommer fortsätta visas runt om i Sverige.

Utvecklingen av kommunens fritidsområden och friluftsbad med en ökad tillgänglighet ska fortsätta. Förutom tillgänglighet är även minskad energiförbrukning ett prioriterat område. Det nya elljusspåret invigs i september och målet är att få ytterligare spår iordningställda.

Västra Götalandsregionen fortsätter att stödja Inredia genom finansieringen av förstudie som ska belysa hur Inredia kan bli ett nav för inredning och design i Västra Götalandsregionen. Konceptet Inredia ska förverkligas och under de närmaste åren kommer vi att få ta del av den potential som finns i konceptet, som ska realiseras i samverkan med andra aktörer i och utanför regionen.

Ett ännu tätare samarbete med Barn & Utbildning kommer att innebära ett bättre utnyttjande av både personella och ekonomiska resurser med större möjligheter för barn och ungdomar att aktivt medverka i och få del av utbudet av ung kultur i Tibro.

Arbetet med den socioekonomiska metoden fortsätter och går vidare i en mer konkret åtgärdsfas. Under året genomförs fortsatta utbildningsinsatser, tvärsektorielt arbete och ett antal projekt, bland dem Skattegårdsprojektet, som på olika sätt motverkar och minskar socialt utanförskap. Samrådsgruppen och Kultur & Fritid kommer även att få en starkt roll och vara aktiva i den samordnade integrationsverksamheten inom kommunen.

Planerade omprioriteringar på grund av det hårda vinterklimatet i inledningen av 2015 har inte gett full effekt. Våra gräsplaner fick mycket "stryk" och stora extra insatser fick göras i form av vertikalskärning, hjälpsådd, markluftning och extra gödning. A-planen var inte spelbar på hela vårsäsongen.

Kollektivtrafiknämnden

Ordförande: Rolf Eriksson, S

Chef: Frida Blomqvist

Antal anställda: 3

Uppdrag

Kollektivtrafiknämnden är en gemensam nämnd för kommunerna Hjo, Tibro och Karlsborg och består av två ledamöter och två ersättare från vardera kommunen. Nämndens uppdrag är att företräda kommunerna i samverkansfrågor gällande kollektivtrafikens utveckling. Samverkan sker framförallt med Västra Götalandsregionen, som är ansvarig kollektivtrafikmyndighet och Västtrafik som planerar och utför trafiken. Viss allmän kollektivtrafik finansierar nämnden själv genom tillköpsavtal med Västtrafik. I nämndens uppdrag ligger också myndighetsutövning gällande färdtjänst och riksfärdtjänst. På uppdrag av ansvarig nämnd i respektive kommun hanteras också skolskjutsar och resor i samband med socialtjänstens verksamhet.

Viktiga händelser under året

Kommunerna har en samverkansroll i arbetet med kollektivtrafikens strategiska utveckling. Under året har en revidering av regionens trafikförsörjningsprogram påbörjats. Nämnden har under året gjort en stor satsning på att marknadsföra konceptet Flextrafik i de tre kommunhuvudorterna. Under oktober månad genomfördes, med bra resultat, en prova-på-period med avgiftsfritt resande.

Framtid

Under 2016 ska arbetet med revideringen av regionens trafikförsörjningsprogram slutföras. Programmet styr den strategiska

inriktningen och vägleder Västtrafik i arbetet med att utveckla kollektivtrafiken. För såväl politiker som tjänstemän handlar det om att bevaka och föra fram intressen. En annan viktig samverkansfråga är det fortsatta arbetet med en ny pris- och sortimentstrategi för Västtrafik, där bland annat en ny geografimodell ska tas fram. Inriktningen är en modell för färdbevis som bygger på resenärers personliga zoner istället för dagens kommunzoner.

Årets ekonomiska resultat

Kollektivtrafiknämnden Kostnader, Tkr	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvikelse 2015
Tibro kommun	1 247	1 260	1 575	315
varav trafik	740	769	995	226
varav administration	507	491	580	89
Hjo kommun	1 207	1 339	1 800	461
varav trafik	700	848	1 220	372
varav administration	507	491	580	89
Karlsborgs kommun	1 430	1 565	2 020	455
varav trafik	923	1 074	1 440	366
varav administration	507	491	580	89

Nämndens administrationskostnader är något lägre än budgeterat. Detta beror framförallt på lägre kostnader för löner och sociala avgifter till följd av delvis outnyttjad tjänst under delar av året.

För den kollektivtrafik som finansieras genom så kallade tillköpsavtal med Västtrafik är årets kostnader i stort sett i nivå med budget för alla tre kommuner. För färdtjänst och riksfärdtjänst redovisas ett bättre resultat än budgeterat, vilket också prognoserna under året visat. Resandet har under senare år minskat i de tre kommunerna och trots årliga nedräkningar av budgeten för färdtjänsten är kostnaden även för 2015 lägre än förväntat.

Byggnads- och trafiknämnden

Byggnationen i Bråbacka har tagit fart på allvar. 2014 beviljades bygglov för sju villor i området och 2015 för ytterligare tre. Bara under det första halvåret stod 12 nya Bråbackavillor klara för inflyttning. Den mest uppmärksammade villan var Villa Vallmo, specialritad av Thomas Sandell, som är en av Sveriges mest uppmärksammade arkitekter, på uppdrag av JB Villan. Huset premiärvisades den 20 maj. Foto: Christina Froh

Ordförande: Gunnel Johansson, S

Förvaltningschef: Svante Andrén

Uppdrag

Samhällsbyggnadsförvaltningen fullgör byggnadsnämndens myndighetsansvar inom plan- och bygglovsverksamheten och trafikområdet. I nämndens budget finns också kommunens avgift till miljösamverkan Östra Skaraborg, MÖS.

Plan- och bygglagen från 2011 reglerar mycket av nämndens myndighetsutövning.

Viktiga händelser under året

Under våren deltog ledamöterna i den nya nämnden i en utbildning inom nämndens verksamhetsområde och plan- och bygglagens regler.

Antalet ansökningar om bygglov ökade med 10 % jämfört med 2014. Det totala antalet ärenden är dock 216, vilket är i nivå med tidigare år. Bygglov beviljades för sex nya villor, varav tre i Bråbacka.

Kommunens planberedskap får anses vara god. Under året har det gjorts ändringar i nio detaljplaner, varav sex har vunnit laga kraft.

Ett nytt arkivsystemet för avslutade bygglovshandlingar, som hänger ihop med programmet för bygglovshantering, har efter en rejäl försening nu installerats. Det innebär att handlingar kan granskas, godkännas och arkiveras digitalt utan att gå omvägen via papperskopior, microfilmning och scanning.

Framtid

En målsättning är att under 2016 digitalisera alla inkommande bygglovshandlingar, så att all hantering, från handläggning av bygglov till arkivering, kan ske digitalt.

Behovet av lägenheter och lokaler för olika verksamheter i samhället är stort. Nämnden har en stor uppgift med framförhållning och planläggning för detta behov. Personalförändringar kommer att ske under det kommande året som kommer. Nyrekrytering i någon form och/eller utökad samverkan kan vara lösningar på rekryteringsbehovet.

Årets ekonomiska resultat

Nämnden redovisar ett underskott på drygt 150 tkr för 2015. Oförändrad budget för nämnden, men en ny mandatperiod och utbildningsinsatser för den nya nämnden gav detta underskott.

Byggnads- och trafiknämnden Kostnader, Tkr	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvikelse 2015
Nämnd	208	372	256	-116
Fysisk detaljplanering	2 135	2 285	2 134	-151
Byggverksamhet myndighet	-740	-676	-555	121
MÖS	1 243	1 273	1 265	-8
Summa	2 846	3 254	3 100	-154

Affärsverksamhet

Arbetet med att ansluta Tibro Motorstadion till det kommunala vatten- och avloppsledningsnätet inleddes den 21 januari och var färdigt i månadsskiftet februari-mars, då systemet som ska styra pumpningen av avloppsvatten från stadion till reningsverket installerades. Foto: Christina Froh

Verksamhet och prisnivå

Tibro kommuns affärsdrivande verksamheter består av vatten och avlopp (VA), fjärrvärme samt renhållning.

Fjärrvärme

Fjärrvärmerna i Tibro är uppdelad på två aktörer. Kommunen ansvarar för leverans av värme till bostadsfastigheter och verksamheter i centrum medan Neova levererar till kunder i industriområdena. Kommunen köper biproducerad värme från Neova och säljer den vidare till sina kunder.

Viktiga händelser under året

Endast enstaka anslutningar till fjärrvärmenätet har skett under året. Ett läckage på nätet ledde till att anslutningen till sporthallarna gjordes om.

Framtid

Det nya äldreboendet kommer att anslutas under 2016. I övrigt gör energisnåla villor och en god anslutningsgrad i utbyggda områden att det inte är troligt med många nya anslutningar framöver. En ny skola i framtiden skulle kunna bli nästa projekt.

Årets ekonomiska resultat

Årets resultat för fjärrvärmeverksamheten är 1,5 mkr, vilket skuldbörförs mot kollektivet. En varm vinter tillsammans med ett mycket lågt fastbränsleindex är orsaken till överskottet.

Renhållning

Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg, AÖS, ansvarar sedan drygt 15 år för renhållningen i Tibro. Verksamheten är helt avgiftsfinansierad. I direktionen för kommunalförbundet finns politisk representation från Tibro. Årliga träffar sker mellan tjänstemän inom AÖS och Samhällsbyggnad. Ansvar för gamla tippar ligger kvar hos kommunen.

Viktiga händelser under året

Under året har även hushållen på landsbygden i Tibro fått tillgång till en brun tunna avsedd för matavfall och annat som är lämpligt för rötning.

Arbetet med återställningen av Ingelsbytippen är nu i det närmaste avslutat. Några ytterligare täktmassor kommer eventuellt att köras dit innan allt är klart. Provtagningar vid den nedlagda deponin kommer att behöva göras även framöver.

Ett läckage på fjärrvärmenätet gjorde att anslutningarna vid kommunens sporthallar byttes ut under hösten. Foto: Dan Carlsson

Årets ekonomiska resultat

Kommunen får en årligen en summa per invånare från AÖS som ersättning för att återställa gamla deponier. Ersättningen ska också täcka kostnader för provtagning från nedlagda deponier. Renhållningsverkets resultat för 2015 är 0,1 mkr.

VA-verket

Kommunens VA-verksamhet har sedan några år en gemensam ledning med grannkommunerna Hjo och Karlsborg. Verksamheten i Tibro omfattar cirka 15 mil ledningar, 4 vattentäcker, ett reningsverk, en infiltrationsanläggning samt ett 15-tal pumpstationer.

Viktiga händelser under året

Det har varit ett förhållandevis stabilt år med få akuta vattenläckor. Under våren byttes en problemfylld del av tryckavloppsledningen mellan Fagersanna och reningsverket ut samtidigt som Tibro Motorstadion och ett antal fastigheter i Blombackaområdet anslöts till det kommunala vatten- och avloppsledningsnätet. Arbetet med att ansluta motorstadion inleddes den 21 januari och var färdigt i månadsskiftet februari-mars, då systemet som styr pumpningen av avloppsvatten till reningsverket installerades. Under våren avslutades även återställningsarbetet efter bytet av vattenledningsnätet i Hönsa.

Verksamheten får för närvarande många förfrågningar från fastighetsägare utanför tätorterna avseende anslutning av enskilda avlopp till det kommunala avloppsnätet i och med MÖS generella beslut om att döma ut gamla infiltrationsanläggningar.

Affärsdrivande verksamhet Skuld till kollektiven	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Vatten och avlopp	3 142	2 881
Fjärrvärme	6 830	5 370
Renhållningsverk	1 474	1 366
Summa	11 446	9 617

Resultaträkning VA-verksamheten, tkr		
	2015	2014
Intäkter	13 516	13 437
Kostnader	-11 132	-9 455
Avskrivningar	-1 523	-1 492
Verksamhetens nettokostnad	861	2 490
Finansiella intäkter		
Finansiella kostnader	-600	-605
Årets resultat*	261	1 885

*Redovisas som en skuld/fordran till kollektivet.

Av samhällsbyggnadsförvaltningens gemensamma kostnader belastar 15 % VA-verksamheten.

Balansräkning VA-verksamheten, tkr		
	2015	2014
Tillgångar:		
Anläggningstillgångar	15 219	13 916
Omsättningstillgångar	0	0
Summa	15 219	13 916
Eget kapital och skulder:		
Eget kapital (skuld till VA-kollektivet)	3 142	2 880
varav årets resultat	261	1 885
Skulder	12 077	11 036
varav långa skulder	451	128
varav korta skulder	11 626	10 908
Summa	15 219	14 621

Projektet är arbetskrävande inte minst för att det innebär många markförhandlingar.

Framtid

Verksamheten gör bedömningen att fler fastighetsägare på landsbygden kommer att kontakta kommunen med önskemål om anslutning till det kommunala avloppsnätet. Samhällsbyggnadsnämnden kommer att fatta beslut om var, när och hur dessa anslutningar ska göras.

Årets ekonomiska resultat

VA-verksamheten redovisar ett överskott på 0,3 mkr.

Kommunala bolag

2015 färdigställdes ombyggnationen och upprustningen av Tibros centrumgalleria, som drogs igång 2014. Under året har det även skett en rejäl uppfräschning av utemiljöerna vid det kommunala äldreboendet Allégården. Foto: Peter Nordgren

AB Tibrobyggen

VD: Claes Jägevall

Ordförande: Hans Dahm

Uppdrag

Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Tibro kommun. Detta sker genom förvaltning av ägda flerbostadshus som innehåller både bostäder och lokaler. I bolagets verksamhet och uppdrag ingår också att i lämplig omfattning uppföra nya fastigheter för bostäder och lokaler. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer.

Ägarförhållanden

AB Tibrobyggen är ett bolag som ägs till 100 % av Tibro kommun.

Viktiga händelser

Under året har projektet med ombyggnation och upprustning av Gallerian i Tibro centrum färdigställts. Projektet har inneburit en avsevärd förbättrad galleria som inbjuder till fortsatt utveckling av handeln i Tibro centrum.

Under året har också beslut fattats om att uppföra ett nytt äldreboende med 40 vård- och omsorgsbostäder med tillhörande gemensamma lokaler i kvarteret Örnen. Projektet har en budget-

ram på 76,5 mkr och planerad byggstart är hösten 2016. Hela anläggningen kommer att blockhyras av Tibro kommun för äldreomsorg. När inflyttning sker våren 2018 kommer en överflyttning av boende ske från äldreboendet på Fredsgatan.

Vidare har beslut fattats om att i resterande delar i kvarteret Örnen uppföra två flerbostadshus i fyra våningar med totalt 38 bostadslägenheter. Detta projekt kommer löpa relativt parallellt med äldreboendeprojektet. Båda projekten uppförs i linje med den nyligen antagna detaljplanen för området. Kommunfullmäktige har tillstyrkt bolagets planer och beviljat bolaget kommunal borgen för projektens finansiering.

Under året har också bolagets omstrukturering av sin låneportfölj slutförts genom att befintliga lån lösts och nya upphandlingar genomförts. Resultatet blir att bolaget vid årsskiftet har sex olika lån för hela sin finansiering, samtliga med kommunal borgen. Samtliga lån, utom ett som löper till 2021, är upphandlade hos Kommuninvest och genomsnittsräntan för 2015 uppgår till 1,13 % med olika bindningstider.

Framtid

Under 2016–2017 kommer en stor del av bolagets resurser att användas för genomförandet av projekten i kvarteret Örnen. Vidare kommer underhållsarbeten i beståndet att fortsätta på en hög nivå.

Planeringen av ombyggnaden av äldreboendet på Fredsgatan

som ska avvecklas inleds under perioden i syfte att sedan kunna återställa dessa lokaler till vanliga bostäder.

Förvaltningsavtalet med Riksbyggen löper ut 2016, varför ny upphandling äger rum under året. Beslut i frågan väntas före sommaren.

Efterfrågan på bostäder i Tibro är fortsatt hög. För att köhanteringen ska handläggas på ett korrekt sätt har bolaget tagit beslut om en ny uthyrningspolicy och att IT-stödet ska utvecklas som stöd i handläggningen av uthyrningspolicy.

Ekonomi

AB Tibrobyggens ekonomiska ställning är fortsatt god. Det är främst tre faktorer som bidrar till situationen:

- Stor efterfrågan på bostäder i Tibro, vilket innebär att vakanskostnaderna just nu är minimala.
- Låg inflation samt extremt lågt ränteläge bidrar till ökad förmåga att utöka insatserna med periodiskt underhåll. Detta bidrar dels till möjligheten att erbjuda marknaden attraktiva bostäder, dels få långsiktig värdetillväxt i bolagets fastigheter.

Tibro Elnät AB, Koncern

VD: *Tord Toverland*

Ordförande: *Bengt Ferm*

Uppdrag

Tibro Elnät AB tillhandahåller elnät inom ett område som innefattar Tibro och Fagersanna tätort samt omkringliggande landsbygd. Inom samma område erbjuder bolaget även möjligheten till ett optiskt fibernät. Dotterbolaget Tibro Energi AB erbjuder tjänster för elhandel och bredband.

Ägarförhållanden

Moderbolaget Tibro Elnät AB, är helägt av Tibro kommun. Tibro Elnät AB äger i sin tur Tibro Energi AB och Tibro Energi AB äger 30 % i HjoTiBorg AB och 25 % i Bredband Östra Skaraborg AB, BÖS.

Viktiga händelser

Energiomsättning

Förhoppningarna på att bolagets nedåtgående energiomsättningskurva skulle kunna vändas gick tyvärr om intet när december bjöd på värmerekord efter värmerekord. 88 926 505kWh förbrukades inom vårt område mot tidigare års 89 318 192 kWh.

Investeringar/underhåll

Under året har cirka 14 kilometer luftledningar på i huvudsak åkermark söder om tätorten plockats ner och ersatts med kabel.

Förstärkningar av elnätet har utförts mellan Sörsågen och Mebacka samt mellan St Lakenäs och Mebacka. Båda dessa linjer har förstärkt till följd av utökad elanvändning hos våra kunder.

- Genomförd omstrukturering av företagets låneportfölj och möjligheten att finansiera bolaget med kommunal borgen via Kommuninvest.

Årets resultat före bokslutsdispositioner uppgår till 4,3 mkr (2014: 1,1 mkr) efter att resultatet belastas med 15,1 mkr (2014: 15,7 mkr) för periodiskt underhåll. Bolagets underhållsåtgärder har under året varit mycket omfattande och långt högre än ett genomsnitt de senaste fem åren. Styrelsen ser mycket positivt på att det är möjligt att underhålla befintliga fastigheter i nämnd omfattning inom ramen för den befintliga ekonomin.

Bolaget räntekostnader har minskat i takt med hur ränteläget har utvecklats. År 2013 uppgick räntekostnaderna till 5,8 mkr, 2014 till 5,1 mkr och 2015 till 3,3 mkr, varav 0,6 mkr utgör borgensavgift till kommunen. Snitträntan exklusive borgensavgift uppgick 2015 till 1,13 %.

Den redovisade soliditeten har ökat från 12 % till 13 %. Bolaget har ett fritt eget kapital på 18 mkr. Balansomslutningen ökade till 300 mkr från 290 mkr för år 2014. Nettoomsättningen för 2015 var 62,9 mkr (2014: 61,7 mkr).

Efter en större brand vid Sörsågen blev transformatorstationen totalt förstörd, vilket medförde att det byggdes en ny som nu har en bättre placering.

I Tibro Elnäts fortlöpande arbete med att säkerställa kvalitén på mätvärden byttes cirka 400 mätare ut under 2015. 2016 kommer en ny mätförordning från Energimyndigheten med utökade krav på bolagets mätare.

Besiktning av elanläggningarna har skett enligt plan och de krav som föreskrifterna ställer.

På uppdrag av Tibro kommun sköter bolaget underhåll och utbyggnad av gatubelysningsanläggningar inom kommunen. Tibro Elnät AB deltog även med ett stort engagemang vid den årliga ljusvandringen.

Solcellsanläggning/mikroproduktion

Under året har två solcellsanläggningar kopplats in. Dessa är de första som privatpersoner har satt upp i bolagets nätområde.

Bolagets egen solcellsanläggning producerar i vanlig ordning cirka 4 000 kWh.

Avbrott

Tibro Elnät AB har i stort sett varit förskonade från några större avbrott 2015.

Under året var det totalt fyra avbrott på mellanspänningsanläggningarna. Det längsta var i samband med branden vid Sörsågens anläggning där 10 kunder var utan el i 8 timmar. De övriga tre är avbrott som varat som mest 2 timmar och berört upp till 40 kunder.

Det har även varit ett antal mindre avbrott på lågspänningsanläggningarna. Men oftast är det enstaka kunder som blivit påverkade av säkringsbrott på servisledning.

Tibro Elnät vill på olika sätt verka för att vara en lokal infrastrukturbyggare med hög kvalitet med kunden i fokus. Under året har bland annat förstärkningar av elnätet genomförts på ett par av bolagets landsbygdslinjer och stadsnätet har byggts ut vid Bråbacka fritidsområde och på landsbygden runt Tolsby, Hörnebo och Katrineberg. Bolaget har även tecknat ett par avtal gällande privata solcellsanläggningar under 2015. Foto: Tibro Elnät AB

Stadsnät

Utbyggnaden av stadsnätet fortgår inom Tibro kommun. Områden som har varit aktuella under 2015 är Bråbacka fritidsområde, landsbygden runt Tolsby, Hörnebo samt Katrineberg. Tack vare den varma hösten fortsatte grävningarna ända fram till julhelgen.

De flesta nya kunder i stadsnätet väljer även Tibro Elnät som leverantör av bredband och TV-tjänster. Bolaget uppfyller regeringens delmål 2015 för utbyggnad av 100 Mbit till alla. Intresset för utbyggnaden är fortfarande stort, så bolaget planerar för en fortsatt utbyggnad 2016.

Kundtjänst

Under året har Tibro Elnät lämnat kommunens telefonväxel och istället skapat en "molnväxel" tillsammans med Telenor.

Framtid

Den första perioden med en förhandsreglering av tarifferna avslutades 2015, nu återstår slutredovisning och beslut från Energimyndigheten. Detta samtidigt som bolaget går in i en ny period 2016–2019. Tibro Elnät kommer under året att få en ny mätförordning med nya krav på elmätare. Detta medför att alla elmätare återigen får bytas ut samt uppgradering av befintliga mätsystem.

I slutet av året inleddes arbetet med att renodla nätbolaget. Kommunfullmäktige i Tibro beslutade om nya bolagsordningar för både elnät- och försäljningsbolaget. Ägaren följde även upp med extra stämmor med beslut om nya bolagsordningar och nya namn på bolagen.

Verksamhetsplan

Tibro Elnät AB ska verka för att vara en lokal infrastrukturbyggare med hög kvalitet och med kunden i fokus. Vårt elnät och bredbandsnät ska hålla hög standard med få avbrott och bolaget ska tillhandahålla tjänster med god kvalitet.

Ekonomi

Koncernens omsättning för 2015 uppgick till 72,3 mkr (2014: 73,3 mkr). Resultat efter skatt uppgick till 3,0 mkr (2014: 2,6 mkr). Resultat efter finansnetto är 3,8 mkr (2014: 3,4 mkr).

Av moderbolagets totala inköp och försäljning mätt i kronor avser cirka 3,7 % (2014: 5,9) av inköpen och 8,1 % (2014: 5,4) av försäljningen koncerninterna transaktioner. Det redovisade resultatet uppgår till 0,2 mkr (2014: 0 mkr). Bolaget har ett fritt eget kapital på 2,1 mkr (2014: 1,9 mkr) och en soliditet på 46 % (2014: 47 %).

Tibro Energi AB

Uppdrag

Verksamheten omfattar inköp och försäljning av el och bredbandstjänster inom främst Tibro kommun. Bolaget har ingen anställd personal. Tjänsterna hyrs in från moderbolaget Tibro Elnät AB samt HjoTiBorg AB. VD hyrs in från Tibro Elnät AB.

Ägarförhållanden

Tibro Energi AB ägs av Tibro Elnät AB till 100 %. HjoTiBorg AB är ett inköpsbolag som ägs av Tibro Energi AB 30 %, Hjo Energi Elhandel AB 30 %, Karlsborgs Energi Försäljning AB 30 % och Almnäs Elhandel 10 %.

Under året har cirka 14 kilometer luftledningars söder om Tibro tagits ner och ersatts med jordkabel.
Foto: Tibro Elnät

Bredbandstjänster köps till viss del av Bredband Östra Skaraborg AB, BÖS, som ägs av Elhandelsbolagen i Tibro, Hjo, Karlsborg och Tidaholm till 25 % var.

Av dotterbolagets totala inköp och försäljning mätt i kronor avser cirka 6,7 % av inköpen och 3,4 % av försäljningen koncerninterna transaktioner.

Viktiga händelser

Elhandel

Glädjande konstateras att bolaget har en ökad försäljningsvolym för 2015, 61 248 GWh mot föregående års 60 550 GWh. Antalet kunder var i januari månad 4 442 och i slutet av året 4 437. Bolaget har tappat några och tagit tillbaka en del. Vi har lyckats att knyta till oss 343 kunder som inte har haft något avtal utan gått på tillsvidarepris. Många av dessa har tjänat stora pengar på att teckna avtal eftersom avtalspriserna under året har varit mycket låga. Antalet tillsvidarekunder är nu 224, vilket är cirka 5 % av kundstocken och 1,5 % av försäld volym. Utskick görs löpande för att övertyga kunderna om att det finns pengar att spara genom att teckna avtal hos bolaget.

Avtalspriserna har fortsatt att sjunka under året. 1 årsavtalet kostade i januari 40,9 öre/kWh och i december 34,5 öre/kWh. Detta är en prisnivå som motsvarar den som var i början på 2000-talet och det ser ut som att priserna kommer att hålla sig på samma låga nivå även nästa år.

Bredband

Antalet kunder har ökat med cirka 200 på bredband och 125 på TV-tjänst. En tydlig trend är att de som väljer att ansluta sig till fibernätet även tecknar avtal med bolaget på tjänstesidan.

Tillsammans med Bredband Östra Skaraborg ser bolaget över möjligheten att få fler tjänster i nätet och även fler leverantörer.

Kraftstationen Brokvarn

Med en mycket torr sommar och höst har tyvärr vattenkraftverket gått på sparlåga, 419 400 kWh mot föregående år 513 000 kWh. Det har inte varit några större driftstörningar under 2015 och underhållet har varit normalt.

Vindkraft

Vindkraftsverken vid Äskekärr fortsätter att underproducera mot utlovad nivå. Styrelsen i Kråkvind AB diskuterar olika former av lösningar för att få verken att producera mer alternativt sälja dem.

Framtid

Tibro Energi ska verka för att vara ett lokalt elhandelsalternativ för kommunens invånare. Bolaget ska fortsätta sitt miljöengagemang och erbjuda kunderna miljöriktig energi samt vara det naturliga valet för kunder som önskar en nära kontakt.

Ekonomi

Företagets omsättning minskar för tredje året i rad. Omsättningen för 2015 är 44,0 mkr (2014: 45,8 mkr). Minskningen beror till största delen på ett varmt år samt historiskt låga energipriser. Resultatet för verksamheten är 0,3 mkr (2014: 0,3 mkr).

Ekonomisk redovisning

Redovisningsprinciper

Tibro kommun följer den kommunala redovisningslagen, men saknar en fullständig dokumentation av redovisningssystemet som lagen i 2 kap 8 § föreskriver.

Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, har till uppgift att utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting och lämnar rekommendationer i redovisningsfrågor. Kommunen följer i stort dessa rekommendationer.

Anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter för vatten, avlopp och fjärrvärme skuldbokförs för att sedan intäktoförs successivt i takt med investeringens avskrivningstid. I balansräkningen redovisas denna post under långfristiga skulder.

Bidrag till infrastrukturella investeringar

Enligt rekommendation 6.2 ska medfinansiering av infrastrukturella satsningar från kommuner tas upp i balansräkningen med en avskrivningstid på max 25 år alternativt redovisas som en kostnad i resultaträkningen.

I bokslut 2014 redovisade Tibro kommuns framtida medfinansiering av E20 som en kostnad i resultaträkningen. Kostnaden har indexuppräknats med 3 % fram till och med det förväntade utbetalningsdatumet 2018 och totalt har drygt 7 mkr bokförts som en övrig avsättning. Det skuldbokförda beloppet har inte reviderats i bokslut 2015. Index har hittills utvecklats i en lägre takt än 3 % men osäkerhet om slutligt utbetalningsdatum och kommande indexutveckling gör att kommunen tillämpar en försiktighetsprincip och ej reviderar ner åtagandet.

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Färdigställda investeringar aktiveras och läggs upp som en tillgång i balansräkningen.

Huvudsakligen tillämpas följande avskrivningstider:

Verksamhetsfastigheter	33 år
Fastigheter av enklare art	20 år (alt 10 år)
Fastigheter för affärsverksamhet	25 år
Publika fastigheter	33 år
Inventarier	10 år (alt 5 år)
Arbetsmaskiner	10 år (alt 5 år)
Transportmedel	5 år (alt 10 år)

Sedan 2004 aktiveras avskrivningar på alla investeringar löpande under anskaffningsåret. Tidigare redovisades avskrivningarna med två års eftersläpning. Till investeringar räknas kapitalvaror som kostar mer än ett basbelopp. Köp av datorer/IT-utrustning betraktas som en driftkostnad (reinvestering).

Från och med räkenskapsåret 2014 ska materiella anläggningar delas upp i separata komponenter om skillnaden i nyttjandeperiod är väsentlig mellan anläggningens olika delar. Enligt RKR:s

rekommendation 11.4 har komponenterna i allmänhet olika långa nyttjandeperioder och skrivs därför av separat. Återanskaffning av en komponent ska anses vara anskaffning av en ny anläggnings-tillgång.

Kommunen har under 2015 tagit fram rutiner och komponenter med avskrivningstider för tillämpning av komponentavskrivning inom främst fastighetsområdet men också gatu- och VA-verksamheten. Avsaknaden av större investeringsprojekt under 2015 har lett till att kommunen ännu inte tillämpat komponentavskrivning.

Rekommendationen anger även att äldre, större anläggningar ska delas upp i komponenter. När det gäller äldre fastigheter har en inventering påbörjats av tre objekt som byggts eller byggts om för större belopp under den senaste 10-årsperioden. Dessa kan bli aktuella för justering till komponentavskrivning. När det gäller kommunens övriga större verksamhetslokaler så är det främst skollokaler med mycket låga bokförda värden. Vid årsskiftet pågår en skollokalsutredning som ska ta ställning till framtida användning av dessa lokaler. Bedömningen som gjorts är därför att det i nuläget skulle förändra eller tillföra redovisningen lite att försöka göra en komponentfördelning på dessa byggnader.

Pensionsskulden

Uppgifter avseende pensionsskulden återfinns både i balansräkningen och utanför denna enligt den så kallade blandmodellen.

Kommunens samlade pensionsskuld uppgick till 255,4 mkr den 31/12 2015. Under avsättning finns 6,5 mkr redovisat. Som ansvarsförbindelse finns upptaget de pensionsförpliktelser som har intjänats före 1998. Åtagandet uppgår till 248,9 mkr i bokslutet 2015.

Tibro kommun följer rekommendation 2.1 om särskild avtalspension och visstidspension, som säger att avsättningen och ansvarsförbindelsen även ska omfatta förtroendevaldas pensioner.

Redovisning av leasingavtal

RKR har i rekommendation nummer 13.1/2006 behandlat redovisning av leasingavtal. Man skiljer på två typer av leasingavtal, finansiella och operationella. Ett finansiellt kan sägas motsvara ett köp av ett objekt medan ett operationellt motsvarar hyra av objektet. Syftet med klassificeringen är att ge en rättvisande bild av leasingavtalet.

I rekommendationen anges att ett leasingavtal med en avtalstid på högst tre år får redovisas som ett operationellt leasingavtal oavsett om det annars följer kriterierna för ett finansiellt avtal. Leasingavgiften för operationella leasingavtal (exklusive avgifter för service, försäkring och underhåll) fördelas linjärt över leasingperioden.

Kommunen har ingen förteckning över aktuella leasingavtal. Vid årsskiftet finns inga för ekonomiafdelningen kända finansiella leasingavtal.

Särredovisning av den avgiftsfinansierade verksamheten

Den avgiftsfinansierade VA-verksamheten ska, enligt den VA-lag som började gälla 2007, redovisas i en särskild resultat- och balansräkning. Av tilläggsupplysningar ska det framgå hur huvudman "fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet som huvudmannen drivit".

I bokslut 2013 lyftes det ackumulerade resultatet avseende VA ur det egna kapitalet och redovisades istället som en skuld till VA-kollektivet i balansräkningen. Tanken är att över- och underskott avseende VA-verksamheten jämnas ut över en treårsperiod.

Från och med bokslut 2014 redovisas även det ackumulerade resultatet från fjärrvärme- och renhållningsverksamheten som en skuld/fordran i balansräkningen. Resultatet har tidigare redovisats som en specificerad del av det egna kapitalet. Även för dessa verksamheter är det tänkt att över- och underskott jämnas ut över tid.

Sammanställd redovisning (Koncernen)

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt den kommunala redovisningslagen kapitel 8. Redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Med förvärvsmetoden menas att vid förvärvstillfället förvärvat eget kapital i kommunala bolag eliminerats, varefter intjänat kapital har räknats in i koncernens eget kapital.

Utgångspunkten för koncernredovisningen är balans- och resultaträkningarna för kommunen och dotterföretagen. Interna mellanhavanden mellan de ingående enheterna i koncernen elimineras i allt väsentligt. Att sedan dra samman kommunen och företagens räkenskaper till en redovisningsenhet kallas konsolidering.

Kommunens samlade verksamhet

Kommunen har förändrat innehållet i årsredovisningen något och har försökt att närma sig kraven i RKR:s rekommendation 8.2 om sammanställd redovisning. Rekommendationen innehåller bland annat omfattande krav på redovisningen av kommunens samlade verksamhet. Fortsatt utveckling kommer att ske för att förbättra denna redovisning.

Tillfälligt statsbidrag för mottagning av flyktingar

Riksdagen beslutade i december om ändringsbudget för 2015 som innehöll tillfälligt statsbidrag till kommunerna med anledning av flyktingsituationen. Tibro kommun erhöll 18,3 mkr. Kommunen har följt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation och periodiserat intäkten från utbetalningsmånaden fram till december 2016, Detta innebär att 1,4 mkr intäktsförs 2015 och 16,9 mkr intäktsförs 2016.

Resultaträkning

	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2015	2014	2015	2014
Verksamhetens intäkter	1, 8	207 582	187 087	328 740	307 651
Verksamhetens kostnader	2, 8	-728 142	-692 063	-826 803	-791 629
Avskrivningar	3	-16 026	-15 310	-27 931	-27 054
Verksamhetens nettokostnader		-536 586	-520 285	-525 994	-511 032
Skatteintäkter	4	403 597	385 989	403 597	385 989
Generella statsbidrag och utjämning	5	140 038	140 734	140 038	140 734
Resultat före finansiella poster		7 048	6 438	17 640	15 691
Finansiella intäkter	6	18 178	11 085	18 361	11 514
Finansiella kostnader	7	-2 763	-4 189	-6 129	-9 387
Resultat efter finansiella poster		22 464	13 334	29 872	17 818
Extraordinära intäkter		0	0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0	0
Skatt				-1 387	- 1333
Uppskjuten skatt, obeskattad reserv				309	
Årets resultat		22 464	13 334	28 795	16 485

Balansräkning

	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2015	2014	2015	2014
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	
Materiella anläggningstillgångar	9	242 972	246 100	552 618	546 414
Finansiella anläggningstillgångar	10	12 177	3 018	11 836	2 531
Summa anläggningstillgångar		255 149	249 118	564 454	548 945
Omsättningstillgångar					
Exploateringsmark	11	16 500	24 294	16 500	24 294
Förråd m m.	12	192	297	1 903	1 862
Fordringar	13	62 010	65 490	75 346	78 336
Kortfristiga placeringar	14	161 836	131 088	179 636	131 088
Kassa och bank	15	74 389	44 710	97 139	82 696
Summa omsättningstillgångar		314 927	265 879	370 523	318 276
Summa tillgångar		570 076	514 997	934 978	867 221
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	16	385 125	362 661	462 527	433 732
varav årets resultat		22 464	13 334	28 795	16 845
Avsättningar					
Avsättningar till pensioner	17	6 494	5 174	6 494	5 174
Övriga avsättningar	18	7 060	7 060	12 846	11 945
Summa avsättningar		13 554	12 234	19 340	17 119
Skulder					
Långfristiga skulder	19	4 556	4 490	250 694	254 866
Kortfristiga skulder	20	166 841	135 612	202 417	161 504
Summa skulder		171 397	140 102	453 122	416 370
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		570 076	514 997	934 978	867 221

Ansvarsförbindelser avseende pensionsförpliktelser
 Övriga ansvarsförbindelser

Not 21
 Not 22

Kassaflödesanalys

	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2015	2014	2015	2014
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		22 464	13 334	28 795	16 845
Justering för ej likviditetspåverkande poster	23	17 091	23 620	29 664	34 471
Minskning av avsättningar p g a utbetalningar		0	0	0	0
Betald skatt		0	0	0	0
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		39 555	36 954	58 459	50 956
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	13	3 512	-1 572	2 990	-1 985
Ökning/minskning kortfristiga placeringar	14	-30 748	-6 464	-48 548	-6 464
Ökning/minskning förråd, varulager och exploateringstillg.	11,12	7 916	258	7 753	619
Ökning/minskning kortfristiga skulder	20	31 181	17 229	40 912	14 879
Kassaflöde från den löpande verksamheten		51 416	46 405	61 566	58 005
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar		-13 424	-21 764	-34 791	-116 692
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		846	200	1 207	200
Investering i finansiella anläggningstillgångar	10	-9 159	-78	-9 301	-78
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-21 737	-21 642	-42 885	-116 570
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0	0	0	83 833
Amortering av långfristiga skulder		0	-25 000	-4 237	-25 000
Ökning av långfristiga fordringar		0	0	0	0
Minskning av långfristiga fordringar		0	0	0	0
Minskning av avsättningar p g a utbetalningar		0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		0	-25 000	-4 237	57 833
Årets kassaflöde					
Årets kassaflöde		29 679	-237	14 444	-732
Likvida medel vid årets början	15	44 710	44 947	82 695	83 427
Likvida medel vid årets slut	15	74 389	44 710	97 139	82 695

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Försäljningsintäkter	12 004	12 770	12 004	12 770
Taxor och avgifter	47 839	43 405	47 839	43 405
Hyror och arrenden	11 560	11 346	11 560	11 346
Bidrag	82 423	69 330	82 423	69 330
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	48 152	49 865	48 152	49 865
Exploateringsintäkter	159	201	159	201
Realisationsvinster	555	170	555	170
Övriga intäkter	4 890	0	126 047	120 564
Summa verksamhetens intäkter	207 582	187 087	328 739	307 651

Not 2 Verksamhetens kostnader	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Löner och sociala avgifter	-434 487	-415 302	-434 884	-415 302
Pensionskostnader	-27 079	-26 545	-27 079	-26 545
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-16 308	-13 620	-16 308	-13 620
Bränsle, energi och vatten	-11 191	-11 835	-11 191	-11 835
Köp av huvudverksamhet	-70 551	-62 337	-70 551	-62 337
Lokal- och markhyror	-22 868	-23 205	-22 868	-23 205
Övriga tjänster	-60 472	-58 260	-60 472	-58 260
Lämnade bidrag	-33 572	-40 349	-33 572	-40 349
Realisationsförluster och utrangeringar	-8 411	0	-8 411	0
Bolagsskatt	0	0	0	0
Övriga kostnader	-43 280	-40 610	-141 941	-140 176
Summa verksamhetens kostnader	-728 142	-692 063	-826 803	-791 629

Not 3 Avskrivningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Avskrivning immateriella tillgångar				
Avskrivning byggnader och anläggningar	-14 295	-13 969	-22 279	-25 053
Avskrivning maskiner och inventarier	-1 731	-1 341	5 652	-2 001
Nedskrivningar	0	0	0	0
Summa avskrivningar	-16 026	-15 310	-27 931	-27 054

För uppgift om avskrivningstider, se avsnittet redovisningsprinciper på sidan 52.

Not 4 Skatteintäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Preliminär kommunalskatt	403 958	387 079	403 958	387 079
Preliminär slutavräkning innevarande år	-828	75	-828	75
Slutavräkningsdifferens föregående år	466	-1 165	466	-1 165
Summa skatteintäkter	403 597	385 989	403 597	385 989

SKL:s prognos för årets avräkningslikvid 43 kr/invånare
 Antal invånare 2014-11-01: 10 848
 Prognos enligt SKL i bokslut 2014 7 kr/invånare
 Slutavräkning enligt SKL -70 kr/invånare
 Att korrigera 2015 -78 kr/invånare
 Antal invånare 2013-11-01: 10 748

Not 5 Generella statsbidrag och utjämning	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Inkomstutjämningsbidrag	123 397	117 562	123 397	117 562
Kommunal fastighetsavgift	18 036	19 848	18 036	19 848
Bidrag för LSS-utjämning	1 241	873	1 241	873
Generella bidrag från staten	817	0	817	0
Tillfälligt statsbidrag, mottagning flyktingar	1 350	0	1 350	0
Kostnadsutjämningsavgift	-5 511	-1 161	-5 511	-1 161
Strukturbidrag	1 128	1 118	1 128	1 118
Regleringsbidrag/avgift	-420	2 494	-420	2 494
Summa generella statsbidrag och utjämning	140 038	140 734	140 038	140 734

Not 6 Finansiella intäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Vinst värdepapper	13 661	5 968	13 661	5 968
Aktieutdelningar	1 955	1 418	1 955	1 418
Ränteintäkter	1 454	2 991	1 454	2 991
Övriga finansiella intäkter	1 108	708	1 291	1 137
Summa finansiella intäkter	18 178	11 085	18 361	11 514

Not 7 Finansiella kostnader	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Förlust värdepapper	-1 932	-3 379	-1 932	-3 379
Räntekostnader	-22	-176	-22	-176
Ränta på pensionsavsättningar	-144	-73	-144	-73
Övriga finansiella kostnader	-665	-561	-4 031	-5 863
Summa finansiella kostnader	-2 763	-4 189	-6 129	-9 387

Not 8 Jämförelsestörande poster	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Återbetalda försäkringspremier AFA	4 890	0	4 890	0
Nedskrivning exploatering Bråbacka	-8 403	0	-8 403	0
Summa jämförelsestörande poster	-3 513	0	-3 513	0

Not 9 Materiella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärde	448 458	440 412	937 952	
Ackumulerade avskrivningar	-219 463	-205 434	-406 285	
Ackumulerade nedskrivningar				
Bokfört värde	228 995	234 978	531 667	529 057
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. För tillämpad avskrivning, se avsnittet Redovisningsprinciper.</i>				
Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde	23 702	47 890	39 359	61 769
Ackumulerade avskrivningar	-9 727	-36 767	-18 408	-44 412
Ackumulerade nedskrivningar				
Bokfört värde	13 975	11 123	20 951	17 357
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. För tillämpad avskrivning, se avsnittet Redovisningsprinciper.</i>				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Redovisat värde vid årets början	440 412	422 598	904 529	
Investeringar	8 699	17 814	35 061	
Anskaffningsvärde av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	-627		-1 612	
Nedskrivningar				
Återförda nedskrivningar				
Ingående avskrivningar	-205 434	-191 466	-382 142	
Avskrivningar	-14 296	-13 968	-25 165	
Ackumulerade avskrivningar av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	268		1 022	
Överföring från/till annat slag av tillgång				
Övriga förändringar	-27		-27	
Bokfört värde vid årets slut	228 995	234 978	531 667	529 057
Maskiner och inventarier				
Redovisat värde vid årets början	47 890	44 242	61 770	55 996
Investeringar	4 725	4 447	6 502	6 672
Anskaffningsvärde av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	-28 838	-799	-28 838	-799
Nedskrivningar				
Återförda nedskrivningar				
Ingående avskrivningar	-36 767	-36 195	-44 413	-43 181
Avskrivningar	-1 731	-1 341	-2 766	-2 000
Ackumulerade avskrivningar av avyttringar och utrangerade anläggningstillgångar	28 771	769	28 771	769
Överföring från/till annat slag av tillgång				
Övriga förändringar	-75		-75	-100
Bokfört värde vid årets slut	13 975	11 123	20 951	17 357

Not 10 Finansiella anläggningstillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Aktier och andelar i dotterbolag	2 400	2 400		
varav Tibro Energi AB	1 000	1 000		
varav AB Tibrobyggen	1 400	1 400		
Övriga aktier och andelar			1 875	1 913
Långfristiga fordringar				
Medlemsinsats Kommuninvest	9 777	618	9 961	618
Redovisat värde vid årets slut	12 177	3 018	11 836	2 531

Not 11 Exploatering	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Bråbacka	3 000	12 288	3 000	12 288
Balteryd	3 626	3 626	3 626	3 626
Anderstorp	3 405	3 405	3 405	3 405
Södra centrum	2 772	2 772	2 772	2 772
Övrigt	3 697	2 203	3 697	2 203
Redovisat värde vid årets slut	16 500	24 294	16 500	24 294

Not 12 Förråd m m.	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Kommunledningskontoret - Profilprodukter	192	297	192	297
Förråd - övrigt			1 711	1 565
Redovisat värde vid årets slut	192	297	1 903	1 862

Not 13 Fordringar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Kundfordringar	10 110	19 327	17 325	37 773
Statsbidragsfordringar	10 564	12 269	10 564	12 269
Skattefordringar	466	75	1 092	646
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	40 870	33 819	42 163	25 408
Övriga kortsiktiga fordringar	0	0	4 200	2 240
Redovisat värde vid årets slut	62 010	65 490	75 345	78 336

Not 14 Kortsiktiga placeringar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Aktier och andra värdepapper, bokfört värde	161 836	131 088	179 636	131 088
Aktier och andra värdepapper, marknadsvärde	169 505	149 476	187 305	149 476
Orealiserad kursvinst	7 669	18 388	7 669	18 388

Not 15 Kassa och bank	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Kassa	40	38	40	38
Bank	74 349	44 672	97 099	82 658
Kassa och bank	74 389	44 710	97 139	82 696

Not 16 Eget kapital	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Eget kapital	385 125	362 661	462 527	433 732

Not 17 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Specifikation avsatt till pensioner				
Särskild avtals-/ålderspension	0	0	0	0
Förmånsbestämd/kompletterande pension	5 226	4 164	5 226	4 164
Ålderspension	5 000	3 798	5 000	3 798
Pension till efterlevande	226	366	226	366
Summa pensioner	5 226	4 164	5 226	4 614
Löneskatt	1 268	1 010	1 268	1 010
Summa avsatt till pensioner	6 494	5 174	6 494	5 174
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	2	2	2	2
Tjänstemän	0	0	0	0
Avsatt till pensioner (exkl. löneskatt)				
Ingående avsättning	5 174	4 758	5 174	4 758
Nya förpliktelser under året	1 318	462	1 318	462
<i>varav nyintjänad pension</i>	2 869	443	2 869	443
<i>varav ränta och basbeloppsuppräknig</i>	116	60	116	60
<i>varav ändring av försäkringstekniska grunder</i>	0	0	0	0
<i>varav pension till efterlevande</i>	0	0	0	0
<i>varav övrig post</i>	-1 667	-41	-1 667	-41
Årets utbetalningar	-256	-127	-256	-127
Förändring av löneskatt	258	81	258	81
Summa avsatt till pensioner	6 494	5 174	6 494	5 174
Aktualiseringsgrad	98 %	97 %	98 %	97 %
Summa avsättningar till pensioner	6 494	5 174	6 494	5 174

Not 18 Övriga avsättningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Avsättning E20*	7 060	7 060	7 060	7 060
Avsättning skatter, obeskattad reserv			1 236	772
Avsättning skatter, enligt företagens årsredovisning			4 550	4 113
Övriga avsättningar				
Summa övriga avsättningar	7 060	7 060	12 846	11 945

*Avsättning E20 avser Tibro kommuns framtida medfinansering av E20. Förväntat utbetalningsår 2018.

Not 19 Långfristiga skulder	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Lån i banker och kreditinstitut	0	0	246 138	250 375
Förutbetalda intäkter som ska regleras över flera år:				
Anslutningsavgifter	4 556	4 490	4 556	4 490
Återstående antal år (vägt snitt)	17	17		
Summa långfristiga skulder	4 556	4 4910	250 694	254 865

Not 20 Kortfristiga skulder	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Kortfristiga skulder till kreditinstitut/kunder	0	0	0	0
Leverantörsskulder	39 615	38 375	44 242	34 628
Moms och punktskatter	2 958	2 587	2 958	2 587
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	6 841	6 431	6 841	6 431
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	105 845	78 519	136 796	108 158
Skuld VA-kollektivet	3 143	2 881	3 143	2 881
Skuld Fjärrvärmekollektivet	6 830	5 370	6 830	5 370
Skuld Renhållningskollektivet	1 475	1 366	1 475	1 366
Övriga kortfristiga skulder	134	83	134	83
Summa kortfristiga skulder	166 841	135 612	202 418	161 504

Not 21 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Ingående ansvarsförbindelse exkl. löneskatt	207 458	216 603	207 923	216 226
Aktualisering	-531	497	-531	497
Ränteuppräknig	1 773	1 716	1 773	1 716
Basbeloppsuppräknig	2 053	350	2 053	350
Nyintjänande	180		180	
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrig post	-2 564	-3 271	-1 643	-2 429
Årets utbetalningar	-8 044	-8 437	-8 044	-8 437
Summa pensionsförpliktelser	200 325	207 458	201 246	207 923
Löneskatt	48 599	50 329	48 704	50 442
Utgående ansvarsförbindelse inkl. löneskatt	248 924	257 787	249 950	258 365

Not 22 Övriga ansvarsförbindelser	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Borgensåtaganden				
AB Tibrobyggen	241 250	246 735	241 250	246 735
Tibro Elnät AB	5 000	5 000	5 000	5 000
Bredband Östra Skaraborg	500	500	500	500
Summa borgensåtaganden, kommunala bolag	246 750	252 235	246 750	252 235
Tibro Film och Teater	29	150	29	150
Tibrobygdens Ridklubb	754	778	754	778
Tibro Tennisklubb	694	743	694	743
Summa borgensåtaganden, föreningar	1 477	1 671	1 477	1 671
Summa borgensåtaganden	248 227	253 906	248 227	253 906

De kommunala bolagen har efter beslut i kommunfullmäktige under 2013 generella borgensramar att hålla sig inom. Upptagna belopp avser nyttjad borgen per 31/12 2015. AB Tibrobyggens borgensram är 406 000 tkr jämte därpå löpande räntor och kostnader. Tibro Elnät AB:s borgensram är 11 000 tkr.

Tibro kommun har i februari 2013, enligt beslut KF §73, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2015-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Tibro kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser 2015-12-31 uppgick till 325 620 650 tkr och totala tillgångar till 319 573 677 tkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 365 780 tkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 358 218 tkr.

Not 23 Ej likviditetspåverkande poster	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2015	2014	2015	2014
Av- och nedskrivningar	16 026	15 310	27 931	28 038
Avsatt till pensioner	1 320	416	1 011	6 658
Övriga avsättningar	0	7 060	0	0
Realisationsvinster	-420	-170	-551	-170
Övriga, ej likviditetspåverkade poster	165	1 004	1 273	-55
Summa kortfristiga skulder	17 091	23 620	29 664	34 471

Driftredovisning

Verksamhet, belopp i Tkr	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvikelse (tkr)	Avvikelse %
Kommunfullmäktige	-2 149	-2 350	201	9
Kommunstyrelsen	-33 219	-39 250	6 031	15
Samhällsbyggnadsnämnden	-38 280	-41 250	2 970	7
Byggnads- och trafiknämnden	-3 254	-3 100	-154	-5
Barn- och utbildningsnämnden	-239 302	-235 400	-3 902	-2
Kultur- och fritidsnämnden	-21 503	-21 350	-153	-1
Socialnämnden	-209 168	-210 000	832	0
Kollektivtrafiknämnden	-1 260	-1 575	315	20
Summa nämndsverksamhet	-548 137	-554 275	6 138	1
Finansförvaltningen	11 551	9 575	1 976	
<i>varav PO-pålägg</i>	38 148	35 325	2 823	
<i>varav pensionskostnader</i>	-33 169	-34 150	981	
<i>varav semesterlöneskuldskörelse</i>	109	-1 000	1 109	
<i>varav förändring upplupna löner</i>	426	-500	926	
<i>varav reavinster/realförluster</i>	-7 864	0	-7 864	
<i>varav internränta</i>	10 924	12 000	-1 076	
<i>varav AFA försäkring återbetalda premier</i>	4 890	0	4 890	
<i>varav övrigt</i>	-1 955	-2 100	145	
Justering för poster som ingår i finansnetto	42		42	
Verksamhetens nettokostnader	-536 586	-544 700	8 114	
Skatteintäkter och generella statsbidrag	543 635	548 625	-4 990	
Finansnetto	15 415	5 075	10 340	
Resultat efter finansiella poster	22 464	9 000	13 464	
Extraordinära poster				
Årets resultat	22 464	9 000	13 464	

Finansiella nyckeltal fem år i sammandrag

Kommunkoncern	2011	2012	2013	2014	2015
Årets resultat, mkr	19,1	20,2	20,2	16,5	28,8
Balansomslutning, mkr	694,7	741,8	770,4	867,2	936,0

Tibro kommun	2011	2012	2013	2014	2015
Antal invånare	10 625	10 673	10 754	10 864	10 980
Antal anställda, årsarbeten	977	955	931	927	958
Skattesats*	21,14	21,14	20,71	21,21	21,21
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mkr	479 127	489 556	503 603	526 723	543 635
Årets resultat, tkr	19 061	20 154	14 690	13 334	22 464
Årets resultat, % av skatter och bidrag	4,0	4,1	2,9	2,5	4,1
Nettoinvesteringar, mkr	19,3	43,2	20,2	20,8	14,8
Soliditet, %	73	71	71	70	68
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse pensioner, %	22	26	24	29	35

* Den 1 januari 2012 genomfördes en skatteväxling på 43 öre med Västra Götalandsregionen i samband med att ansvaret för kollektivtrafiken lämnades över från kommunen till regionen.

Tibrobyggen AB	2011	2012	2013	2014	2015
Nettoomsättning, tkr	38 213	43 657	47 314	61 742	62 939
Årets resultat efter finansnetto, tkr	6 270	2 457	2 408	1 132	4 342
Årets resultat efter skatt, tkr	4 613	1 635	966	546	1 714
Soliditet, %	14	14	16	12	13
Antal lägenheter	440	478	481	743	743
Vakansgrad	4	7	5	5	3

Tibro Elnät AB, koncern	2011	2012	2013	2014	2015
Nettoomsättning, tkr				73 325	72 290
Årets resultat efter finansnetto, tkr	4 359	3 501	5 878	3 353	3 836
Årets resultat efter skatt, tkr	3 282	2 743	4 570	2 606	2 974
Soliditet, %	36	39	46	47	44
Energiomsättning, GWh	106,9	107,3	98,6	89,3	88,9

Investeringsredovisning

Investering, belopp i Tkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Skattefinansierad verksamhet:			
Centrummiljö Passagen	1 600	2 000	400
Mark Jonstorp 1:1	1 600	1 600	0
Asfaltering genomfartsleder	1 307	1 307	0
Gestaltningprogram	1 019	2 000	981
Bibliotek inventarier	880	2 000	1 120
IT-plattform	788	1 369	581
Förstudie skollokaler	782	2 000	1 218
Lokaler förskola/grundskola	0	5 000	5 000
Bergvärme Ransbergs skola	0	1 500	1 500
Övriga skattefinansierade investeringar	3 801	5 400	1 599
Summa skattefinansierat	11 777	24 176	12 399
Avgiftsfinansierad verksamhet:			
VA-verk maskininvesteringar	1 264	1 500	236
VA-ledning Motorcrossbana Blombacka	1 021	1 000	-21
Övrig VA-verksamhet	202	4 571	4 369
Fjärrvärmeverksamhet	493	500	7
Summa avgiftsfinansierat	2 980	7 571	4 591
Summa investeringar	14 757	31 747	16 990

Den ursprungliga investeringsbudgeten för 2015 uppgick till 19,6 mkr. Till detta lades 7,7 mkr av outnyttjade medel från 2014 års budget som överfördes samt 4,4 mkr i form av tre tilläggsanslag som beslutades under året. Den totala investeringsbudgeten slutade därmed på 31,7 mkr.

Årets nettoinvesteringar uppgick till 14,8 mkr. 11,8 mkr avsåg skattefinansierad verksamhet och 3,0 mkr avsåg avgiftsfinansierad verksamhet.

2015 saknar riktigt stora projekt kostnadsmässigt. De två enskilt största investeringarna stannade på 1,6 mkr vardera. Iordningställandet av passagen från Torggatan till Allétorget genom markarbeten, planteringar och belysning kostade 1,6 mkr. Detta gjorde även inköpet av mark (Jonstorp 1:1) som möjliggör en framtida förlängning av Tidavadsgatan till den cirkulationsplats vid väg 49 och 201/Fågelviksleden ("MIO-rondellen") som kommunen träffat avtal med Trafikverket om.

Under året har de sista medlen, 1,3 mkr, från en äldre uppgörelse mellan kommunen och Vägverket i samband med övertagande av ansvaret för genomfartslederna i Tibro använts för asfalteringsarbeten.

Arbetet med kommunens gestaltungsplan inleddes 2014 och liksom tidigare år har fokus varit på stadsparken och infarten från väg 49 till Skövdevägen.

Bland övriga projekt kan ombyggnationen och moderniseringen av biblioteket nämnas. Ombyggnationen inleddes under hösten och invigning har skett i början av 2016.

Skollokalsprojektet har fortskridit under 2015 och en förstudie presenteras i början av 2016. Till följd av detta har de 5 mkr som anslogs för lokaler förskola/grundskola inte använts. När det gäller förskoleverksamheten har medel istället anslagits i 2016 års budget (35 mkr) för nybyggnation av en förskola med sex avdelningar.

Inom den avgiftsfinansierade verksamheten har motocrossbanan och Blombacka anslutits till vatten- och avloppsnätet till en kostnad av 1,0 mkr och till VA-verket har en centrifug för torkning av slam införskaffats till en kostnad av 1,3 mkr.

Passagen mellan Torggatan och Allétorget

Hösten 2015 fick parkytan mellan Hotell Snickaren och Allétorget en rejäl ansiktslyftning. Det diagonala gångstråket fick ny beläggning av gat- och marksten, ett antal designade sittbänkar placerades ut, pollare med belysning sattes upp, ett antal nya träd och en ny häck planterades och ett stenparti anlades under befintliga björkar.

Total kostnad: 1,6 miljoner kronor

Anslutning av Tibro motorstadion till det kommunala vatten- och avloppssystemet

Våren 2015 anslöts Tibro Motorstadion och ett antal fastigheter i Blombackaområdet till det kommunala vatten- och avloppsledningsnätet. Under projektet byttes delar av den gamla tryckavloppsledningen utmed riksväg 49 ut, nya avlopps- och vattenledningar grävdes ner och elektriska pumpar och ett styrsystem som styr pumpningen av avloppsvatten från motorstadion till reningsverket installerades.

Total kostnad: 1 miljon kronor

Etapp 1 av gestaltungsplanen: Stadsparken och infarten till Skövdevägen från väg 49

Arbetet med att förverkliga Tibros gestaltungsprogram drogs igång 2014 genom en satsning på två av de prioriterade områdena i planen: Stadsparken och korsningen mellan väg 49 och Skövdevägen. Det arbetet fortsatte under 2015, då det dels sattes upp ny belysning vid stadsparkens fyra entréer, dels installerades en ny linbana i stadsparkslekplatsen. Den aktuella infarten fick under 2014 en utformning som gör att det framgår att den är en entré till centrum på ett tydligare sätt. I maj 2015 färdigställdes de planerade blomsterplanteringarna på båda sidorna om korsningen.

Total kostnad: 2,3 miljoner kronor, varav 1 miljon 2015

Ombyggnation av Tibro bibliotek

Under hösten 2015 genomfördes större delen av första etappen av Framtidens bibliotek.

Barn- och ungdomsavdelningen och informationsdisken fick en ny utformning, ett runt samlingsrum med modern medieteknik uppfördes, flera nya arbetsplatser gjordes i ordning och biblioteket fick en delvis ny inredning.

Total kostnad: 880 000 kronor

Markinköp för vägförlängning och asfaltering av genomfartsleder

2015 köpte Tibro kommun in ett markområde för 1,6 miljoner kronor som möjliggör en framtida förlängning av Tidsavdagsgatan fram till den cirkulationsplats vid väg 49 och 201, som kommunen träffat avtal med Trafikverket om.

Kommunen har också genomfört asfalteringsarbeten på Skövdevägen, Hjövägen, Mariestadsvägen och Fredsgatan för 1,3 miljoner kronor under året.

Total kostnad: 2,9 miljoner kronor

Inköp av slamtorkningscentrifug

En centrifug för torkning av slam köptes in till reningsverket.

Total kostnad: 1,3 miljoner kronor

Revisionsberättelse

Revisorerna i Tibro kommun

1(2)

Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse för år 2015

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedd lekmannarevisor den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi ansett behövts för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har löpande informerat oss om och prövat ansvarsutövandet via genomgång av protokoll och handlingar, granskningar av delårsrapport och årsredovisning samt möten med representanter för kommunstyrelsen och nämnder samt information från tjänstemän. I granskningen av den med Hjo och Karlsborg gemensamma kollektivtrafiknämnden har samverkan skett med representanter för dessa kommuners revisorer.

Årets resultat uppgår till 22,5 mnkr vilket kan jämföras med ett budgeterat resultat på 9 mnkr och ett finansiellt ekonomiskt mål på 6 mnkr. Balanskravet uppnås. I årets resultat finns flera stora poster av engångskaraktär bl.a. återbetalning av premier från AFA försäkring +4,9 mnkr, nedskrivning av exploateringsfastighet Bråbacka - 8,4 mnkr och överskott boende ensamkommande barn + 5,2 mnkr.

Tibro kommun har ett förvaltad finansiellt kapital med ett marknadsvärde som vid årsskiftet uppgick till 169,5 mnkr. Kapitalplaceringen styrs av en av kommunfullmäktige fastställd placeringspolicy som under 2015 reviderats två gånger. Den senaste förändringen innebär ökad fokus på riskkontroll för placeringen som helhet samt att fler tillgångslag ska användas i förvaltningen av kapitalet.

Kommunens bolag redovisar också positiva resultat vilket innebär att kommunens samlade verksamhet bedöms ha en god ekonomisk ställning.

Nämndverksamheten ger ett överskott på totalt 6,1 mnkr. Kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden bidrar med större överskott på 6 mnkr resp. 3 mnkr medan Barn- och utbildningsnämnden redovisar underskott på 3,9 mnkr. Detta slutliga underskott har föregåtts av prognoser under året på upp till 8,7 mnkr.

Som framgår i årsredovisningen har Barn- och utbildningsnämndens underskott utgjort den största ekonomistyrningsfrågan under året. Underskottet är i stor utsträckning kopplat till elevflödet inom gymnasieskolan. Fler Tibroelever som går på andra gymnasieskolor än Fågelviksgymnasiet har inneburit ökade kostnader för köp av skolplatser och färre elever till Fågelviksgymnasiet har inneburit lägre intäkter på försäljning av skolplatser. Samtidigt har det varit svårt att ytterligare anpassa organisationen på Fågelviksgymnasiet till färre elever och de totala kostnaderna har ökat kraftigt.

Handwritten signature and date: 2016

Underskottsproblematiken har föranlett ett antal beslut i barn- och utbildningsnämnden under året som vi menar sammantaget inte på ett tillräckligt konsekvent sätt och i tid styrt mot den av kommunfullmäktige fastställda budgeten. Vi saknar en av nämnden tydlig beskrivning av genomförda och planerade åtgärder med tillhörande konsekvensbeskrivningar för att uppnå budgetbalans. Mot bakgrund av det underskott som prognostiserades i delårsrapporten beslutade kommunstyrelsen att avvakta med ev. åtgärder tills resultat av den genomlysning man gett SKL i uppdrag att genomföra har färdigställts. Kommunstyrelsen beslutade därefter att ta in externt stöd för framtagande av åtgärdsförslag. Detta projekt påbörjades i december men har ännu inte avslutats.

Nämnderna är ansvarig för att den interna kontrollen är tillräcklig. Under 2015 har förbättringar skett då utbildning genomförts, reglemente för intern kontroll antagits samt att internkontrollplaner börjat att införas i kommunstyrelsen och nämnderna. Det är bra och vi ser det som angeläget att denna utveckling fortsätter och inte minst genom väl utförda och dokumenterade väsentlighet- och riskbedömningar.

Vi bedömer att kommunstyrelsen och flertalet nämnder bedrivit verksamheten på ett i huvudsak ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. För Barn- och utbildningsnämnden noterar vi dock såväl det ekonomiska underskottet som en relativt låg måluppfyllelse för de antagna verksamhetsmålen.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att viktiga åtgärder gjorts för en mer systematiserad och rapporterad internkontroll inom kommunstyrelsen och nämnderna.

Vi bedömer att de finansiella målen uppnås och redovisas på ett riktigt sätt i årsredovisningen. Avseende verksamhetsmålen så uppnås i huvudsak de båda kommunfullmäktigemålen medan nämndmålen uppnås i varierande grad. En tydligare redovisning av utvecklingen över tid och mer fokus på vad som återstår för att nå målet samt åtgärder för detta skulle, enligt vår uppfattning, underlätta en bedömning av måluppfyllelsen.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning godkänns.

Tibro kommun 2016 03 18

Jan-Erik Olausson

Eva-Maj Johansson

Ronny Wennerström

Gunnar Hägg

Kristina Häljestam

Till revisionsberättelsen hör bilagorna granskningsrapporter från lekmannarevisor i AB Tibrobyggen, Tibro Energi AB och Tibro Energi Försäljnings AB.

*Att lita på vår egen förmåga.
Att tro att allt är möjligt så
länge vi gör det tillsammans.
Att planera för framtiden men
leva i nuet. Att bry oss om
oss själva och andra.
Det är Tibro.*

TIBRO

Tibro kommun
Centrumgatan 17
543 80 TIBRO

Växel: 0504-180 00
kommun@tibro.se
www.tibro.se